

MEMÒRIA

dracma

A R Q U E O L O G I A

**INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL CARRER DE LLEDÓ 13.
CASA MANUEL DE FIGUEROLA. CIUTAT VELLA - BARCELONA**

K121 NB 2021/1-32295

CODI: 003/21

15 de març de 2021

Carles Carbonell Badia

SUMARI

1. FITXA TÈCNICA	3
2. SITUACIÓ	4
3. MARC GEOGRÀFIC I GEOLÒGIC	5
4. CONTEXT HISTÒRIC I ARQUEOLÒGIC	5
4.1. CONTEXT HISTÒRIC	5
4.1.1. Les muralles romanes	7
4.1.1.1. La muralla fundacional augustal	8
4.1.1.2. La muralla baix-imperial	9
4.1.2. La finca del carrer de Lledó núm. 13.	12
4.2. ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS	14
5. MOTIVACIÓ I OBJECTIUS	17
6. FONAMENTS DE DRET	17
7. TREBALLS REALITZATS	17
7.1. CALA 1	19
7.2. CALA 2	20
7.3. CALA 3	21
7.4. CALA PARIETAL 1	22
7.5. CALA PARIETAL 2	23
7.6. CALA PARIETAL 3	24
7.7. DESCRIPCIÓ DEL TRAM PARIETAL 4	25
7.8. DESCRIPCIÓ DEL TRAM PARIETAL 5	26
7.9. DESCRIPCIÓ DEL TRAM PARIETAL 6	27
7.10. DESCRIPCIÓ DEL TRAM PARIETAL 7	27
8. METODOLOGIA	28
9. RESULTATS DE LA INTERVENCIÓ.	29

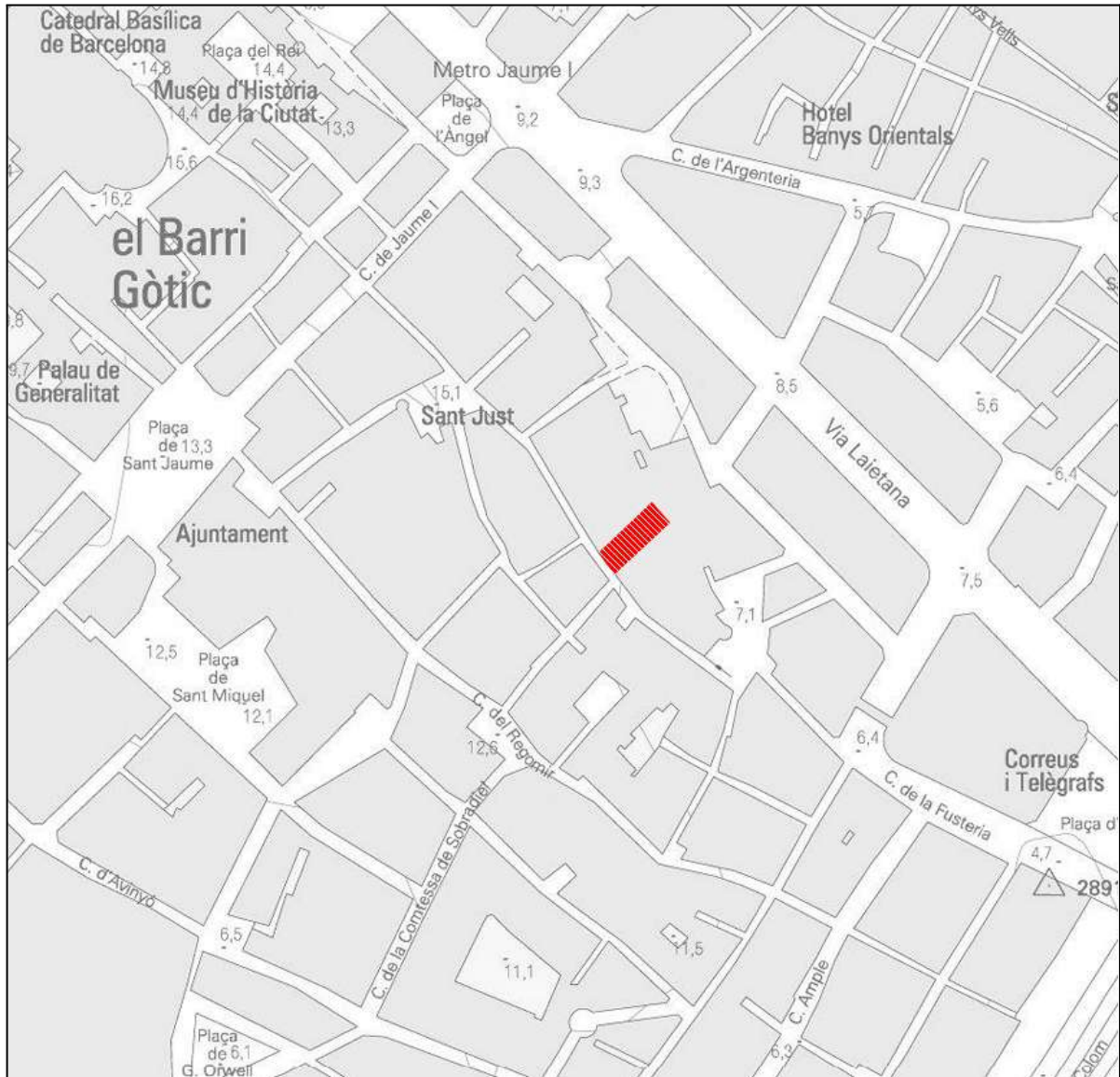
FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC)	29
FASE 2.- CASAL GÒTIC (s.XIV)	31
FASE 3.- REFORMES DEL s.XIV	32
FASE 4.- EDIFICI DE 1871	32
FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	33
10. CONCLUSIONS	33
11. BIBLIOGRAFIA	35
12. NETGRAFIA	36
13. INDEX DOCUMENTAL	37
ANNEX I. DOCUMENTACIÓ ADMINISTRATIVA	
ANNEX II. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA	
ANNEX III. DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA	
ANNEX IV. FITXES D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES	
ANNEX V. FITXES D'UNITATS MURARIES	
ANNEX VI. INVENTARI MATERIAL MOBLE. TAULA DE CODIS PER A L'INVENTARI	
ANNEX VII. INVENTARI MATERIAL MOBLE	
ANNEX VIII. DIBUIX MATERIAL MOBLE	

1. FITXA TÈCNICA

Lloc de la Intervenció	Carrer de Lledó, 13. Casa Manuel de Figuerola.
Terme Municipal	Barcelona (Barcelonès)
Districte	Ciutat Vella
Codi	003/21
Coordenades	ETRS89: X: 431391.4 / Y: 4581537.5
Promoció	MOLSAN GESTIÓN Y TRAMITACIÓN SL
Execució Intervenció	Dracma Arqueologia
Direcció Tècnica	Carles Carbonell i Badia
Tipus d'Intervenció	Preventiva terrestre
Activitat Autoritzada	Documentació i pla de cales.
Dates Autoritzades	Del 11 al 22 de gener de 2021.
Dates d'Execució	Del 13 al 21 de gener de 2021.
Paraules Clau	Muralla Romana Casal Gòtic Casa Manuel de Figuerola
Resum	<p>La intervenció ha permès localitzar i documentar un conjunt d'estructures que han permès establir a grans trets 5 fases constructives.</p> <p>Aquestes fases van des de l'època baix-imperial fins a les reformes de l'edifici bastit en 1871, passant pel conjunt d'estructures vinculades al casal gòtic ubicat en aquesta finca i les seves reformes del segle s.XVI.</p> <p>La fase romana és la que planteja més interrogants, ja que malgrat tenir les evidències del pas de la muralla pel subsòl de la finca aquesta no ha pogut ser localitzada amb certesa absoluta, sent localitzada únicament unes estructures atribuïbles a part de la muralla en una cota molt més baixa de la que es preveia en el moment d'iniciar el rebaix</p>

2. SITUACIÓ

La present intervenció arqueològica preventiva s'ha dut a terme a la finca que ocupa el número 13 del carrer de Lledó, al districte de Ciutat Vella, a Barcelona.

Els coordenades UTM ETRS89 de l'espai afectat són:

X: 431391.4

Y: 4581537.5

Z: 7,62 msnm

3. MARC GEOGRÀFIC I GEOLÒGIC¹

Geogràficament, l'actual districte de Ciutat Vella s'emmarca en la part baixa del Pla de Barcelona, la gran unitat morfològica que, juntament amb la Serralada de Collserola, conformen la comarca del Barcelonès.

El Pla de Barcelona està obert al mar, limitat per la Serralada de Collserola i, a migjorn, per la falla que segueix, ran de mar, des del Garraf i el Turó de Montjuïc fins el Turó de Montgat, més enllà del Besos.

La falla, originada al moment de la fractura del Massís Catalano-Balear, dibuixà el què, a grans trets, havia de ser la costa catalana. Per això, el Pla inclinat del peu de Collserola és de basament paleozoic i d'estructura tabular, havent estat afectada per tots els moviments orogènics alpins.

En el miocè i el pliocè, damunt el sòcol paleozoic se sedimentaren dipòsits marins, dels quals són testimonis el seguit de petits turons existents en el Pla de Barcelona, dels que Montjuïc n'és el més elevat. Destaquen també el dels Ollers, el de les Fàtzies o el Mont Tàber, tots ells d'antuvi engolits per l'urbanisme.

En l'anomenat Pla de Baix hi dominen damunt del sòcol paleozoic els materials al·luvials aportats per rieres provinents de la Serra i pels corrents marins.

4. CONTEXT HISTÒRIC I ARQUEOLÒGIC

4.1. CONTEXT HISTÒRIC²

L'àrea que ens ocupa es troba dins del recinte de la ciutat romana de *Barcino*, fundada els darrers anys del segle I aC.

El perímetre de la ciutat romana, que tenia 1270 m, seguia un traçat rectangular amb els angles lleugerament aixamfranats, per adaptar-la a la topografia del Mont Tàber i als torrents que l'emmarcaven -la riera de Santa Anna a ponent i la riera del Merdançar a llevant-. A la meitat de

¹ (GRAN GEOGRAFIA COMARCAL DE CATALUNYA, 1982)

² (AJUNTAMENT DE BARCELONA, [en línia]: [Història del Gòtic](#))

cada costat estaven situades les quatre portes (*Praetoria, Decumana, Principalis Sinistra i Principalis Dextra*), unides pels dos carrers principals: el *Decumanus* (que anava de la plaça Nova a la del Regomir) i el *Cardo* (de l'actual plaça de l'Àngel a un punt intermedi entre el carrer de Ferran i el del Call).

L'indret que ens ocupa es troba a l'extrem sud-oest d'aquest entramat urbà, on l'ocupació i articulació de l'entorn sembla haver estat molt condicionat, a partir del s. X, per l'edificació de l'església de Sant Just i Sant Pastor, entre els carrers Ciutat d'Hèrcules i la plaça de Sant Just.

Considerada una de les més antigues de la Ciutat, l'església de Sant Just i Sant Pastor gaudia del particular privilegi del Testament Sagramental, segons el qual un testament fet de viva veu podia ser vàlid si els testimonis presentaven jurament solemne abans de sis mesos damunt l'altar de Sant Feliu, davant el rector de Sant Just.³

Aquest privilegi va interessar a nombrosos mercaders i nobles, que contribuïren a l'edificació de l'actual església -com ho revelen els escuts encastats en els murs i en les voltes de les capelles- i edificaren els seus casals a les proximitats, sent -a partir del segle s.XIII- el carrer de Lledó un dels exemples més il·lustratius d'aquest fenomen.

Aquest fet s'ha d'enmarcar en un context més general -a partir del s.X- d'una creixent pressió sobre l'espai urbà. Això va comportar, per una banda, una progressiva ocupació per residències aristocràtiques de les muralles romanes i la construcció de ponts entre les torres per tal de guanyar espais.⁴ Al peu de la muralla, sota les voltes, es construeixen també habitatges (Garcia Espuche, Guardia, 1984: 17).⁵

Per altra banda, aquest creixement urbà va portar a la construcció d'un nou circuit de muralles cap a la segona meitat del segle XIII, fet que és un clar indicatiu de la progressiva pèrdua d'importància defensiva de l'antic recinte emmurallat romà. Donarien suport a aquesta darrera afirmació les diferents notícies que indiquen clarament com el rei concedia permisos per a enderrocar algunes parts dels "antics murs" romans.⁶

És en aquest context que en el s.XIII es conformà el carrer de Lledó, quan s'autoritza l'edificació adossada als murs de la muralla romana. Aviat s'hi van construir nombrosos palaus que van dotar el carrer d'un caràcter senyorial que va mantenir-se fins ben entrat el segle XVIII.⁷

En aquest segle es produeix una gran densificació de l'indret: es van subdividir els grans casalots en pisos irregulars i mancats de serveis, es va aprofitar tota parcel·la, es van suprimir

³ (CATALUNYA ROMÀNICA, [en línia]: [Sant Just i Sant Pastor](#))

⁴ (GUARDIA i ESPUCHE, 1992: 41)

⁵ (ESPUCHE i GUARDIA, 1984: 17)

⁶ (CABALLÉ i GONZÁLEZ, 2007: 13)

⁷ (PORTAL D'INFORMACIÓ URBANÍSTICA DE BARCELONA, [en línia]: [Conjunt del carrer dels Lledó](#))

els horts que encara hi havia, es van crear habitacions mal il·luminades i poc ventilades i es van enderrocar les cases antigues per construir-ne de noves amb un increment desmesurat de l'alçada.

No obstant això, la configuració urbana es va mantenir sense canvis pràcticament fins el primer decenni del segle XX, moment en el que assistim a l'obertura de l'actual Via Laietana. Aquesta gran operació urbanística va afectar de ple l'antiga ciutat medieval, tot fent desaparèixer un nombre important de cases i carrers. Destaca en aquest sentit l'eliminació parcial del carrer Basea, una part del qual va passar a convertir-se en l'actual Sotstinent Navarro, transformant fins i tot la seva antiga traça i esdevenint un nou vial de la ciutat.

Les campanyes d'enderroc de la nova Via Laietana també tingueren en part l'objectiu de deslliurar la cara exterior de les muralles per tal de potenciar la seva monumentalitat. En aquest sentit, el projecte més transcendent per a la nostra zona fou elaborat per l'arquitecte municipal Adolf Florensa, el qual prevèia l'aterrament de totes les edificacions que s'adossaven a la cara externa muralla i la creació d'una mena de bulevard ajardinat que recorreria l'antic traçat murari des del carrer de Jaume I fins a l'esmentada plaça dels Traginers. Les vicissituds viscudes per la ciutat i el país deturaren la realització del projecte fins força temps després de la fi de la guerra civil, per bé que es realitzaren treballs a la part compresa entre baixada de Caçador i de Jaume I. El projecte d'Adolf Florensa mai no ha tingut una execució definitiva i només parcialment s'han produït enderrocs de finques del traç del carrer Sotstinent Navarro que han deixat vistos panys i torres de les antigues muralles romanes, amb entitat i estat de conservació dissemblant.⁸

4.1.1. Les muralles romanes⁹

Mereixen una especial atenció en aquest apartat les muralles romanes de la Ciutat, ja que part d'aquesta estructura així com dues torres de la mateixa formen part de la finca.

La muralla romana de Barcelona fou construïda per fortificar la colònia Julia Augusta Paterna Faventia Barcino, fundada els darrers anys del segle I aC. Durant molt de temps s'havia cregut que només existia una muralla, de cronologia baix-imperial, que és la visible des de l'exterior, formada per grans blocs. Recentment, però, s'ha pogut comprovar que aquesta muralla en tenia adossada una altra, que limitava el perímetre de la colònia i que deu ser d'època fundacional. Això ha permès rebutjar la idea anteriorment existent que la muralla tardana va suposar una reducció de l'àrea urbana, donat que segueix exactament el traçat de la primera muralla, i es

⁸ (CABALLÉ i GONZÁLEZ, 2007: 14)

⁹ (DIRECCIÓ GENERAL DEL PATRIMONI CULTURAL, [en línia]: [Nom: Muralla romana](#)); (CARTA ARQUEOLÒGICA DE BARCELONA, [en línia]: [Nom singular: Muralles romanes de Barcino](#)).

limita tan sols a reforçar-la considerablement.

Així, actualment es pot fer un seguiment del contorn de la ciutat romana partint de la Plaça Nova i de l'avinguda de la Catedral, es tomba pel carrer de la Tapineria i segueix per la plaça de Ramon Berenguer, la plaça de l'Àngel i el carrer del Sots-tinent Navarro fins a la plaça dels Traginers on gira novament seguint el carrer del Correu Vell fins el carrer de Regomir, quedant interromput en aquest punt a causa de la reordenació del predi ocupat pel Palau Reial Menor al segle XIX. El recinte torna a identificar-se pel carrer Avinyó i dels Banys Nous fins al de la Palla on gira novament i connecta altra vegada amb la plaça Nova.

Enderrocada, en part, el segle XIX, es conserven en força bon estat els sectors nord i est. L'obra romana alterna actualment amb rajola plana (fruit de la restauració de mitjan segle XX) que substitueix pedres desaparegudes o portades a un museu (per tractar-se sovint de peces epigràfiques o d'altre tipus reaprofitades a la construcció de la muralla).

4.1.1.1. La muralla fundacional augustal

Aquesta muralla –*vallum*–, amb 1135 m. de longitud, tenia una alçada indeterminada -però que degué superar, com a mínim, els 9 m.- i una amplada variable d'entre 1,5 i 2 m. Per a la seva construcció es va utilitzar sempre pedra sorrenca de les pedreres de Montjuïc travada amb fort morter de sorra i calç. La tècnica constructiva emprada es basa en un potent nucli d'*opus caementicium* amb els paraments intern i extern d'*opus vittatum* o *certum* (carreus petits ben escairats), combinat sectorialment tant a les portes i els seus elements associats com als angles, amb *opus quadratum* (carreus de grans dimensions i acabat encoixinat).

És evident l'existència d'un pas de ronda que permetia la circumvallació superior del recinte augusteu de Barcino donada la presència d'escaleres d'accés (subsòl de la Casa Padellàs). Es fa difícil, però, explicar la seva presència en aquells punts on el *vallum* té una amplada inferior a 1,5 m.

S'ha documentat arqueològicament, també, la presència d'un *intervallum* de 7,5 m. d'amplada al llarg de tot el recinte murat.

El *vallum* comptava amb quatre accessos, dos d'ells, la porta nord-est o *principalis dextra* i la sud-oest o *principalis sinistra*, malgrat eren les més importants, ja que suposaven l'accés a la ciutat des de la Via Augusta, són els més desconeguts donada l'absència de registre arqueològic i gràfic.

La porta nord-oest o porta Bisbal i la sud-est, o de mar, han estat estudiades i permeten conèixer la morfologia dels accessos emprats. El sistema de portes era senzill i probablement es

repetia als quatre accessos; es tracta d'un model trífor amb dos envans laterals peatonals i un de central, més gran, pel trànsit rodat i d'animals. Probablement les portes es trobaven flanquejades per torres de defensa de format variable i obrades amb *opus quadratum*.

Finalment, aquest primer recinte de fortificació s'envoltava externament de fossats defensius artificials transversals al nord-oest i al sud-est que, juntament amb el pas longitudinal de les dues rieres esmentades, complementaven el sistema de fortificació. Aquestes *fossae* (Avinguda de la Catedral, Palau del correu Vell, carrer Avinyó 16) s'han pogut documentar amb amplades que van dels 5 als 23 m. i amb fondàries que oscil·len entre els 2 i els 6 m.

4.1.1.2. La muralla baix-imperial

En època baix-imperial, al darrer terç del segle III dC¹⁰, el sistema defensiu de Barcino patí una sèrie de canvis i reformes probablement derivats de les conseqüències de les invasions germàniques produïdes durant el mateix segle. Aquest procés edilici afectà tant les muralles augustals com el fossat i el petit *suburbium* que havia crescut a orient de la ciutat, entre la Via Augusta i el mar¹¹.

El nou traçat defensiu, molt més complex que l'augustal, mantingué el traçat fundacional juxtaposant, però, una nova muralla exterior dotada de 76 torres amb una separació *inter turris* d'entre 7 i 14 m. Aquestes torres han estat identificades pels historiadors actuals amb un número progressiu, en sentit horari partint de la torre de flanqueig oriental de la porta de nord-oest, localitzada a l'actual plaça Nova.¹²

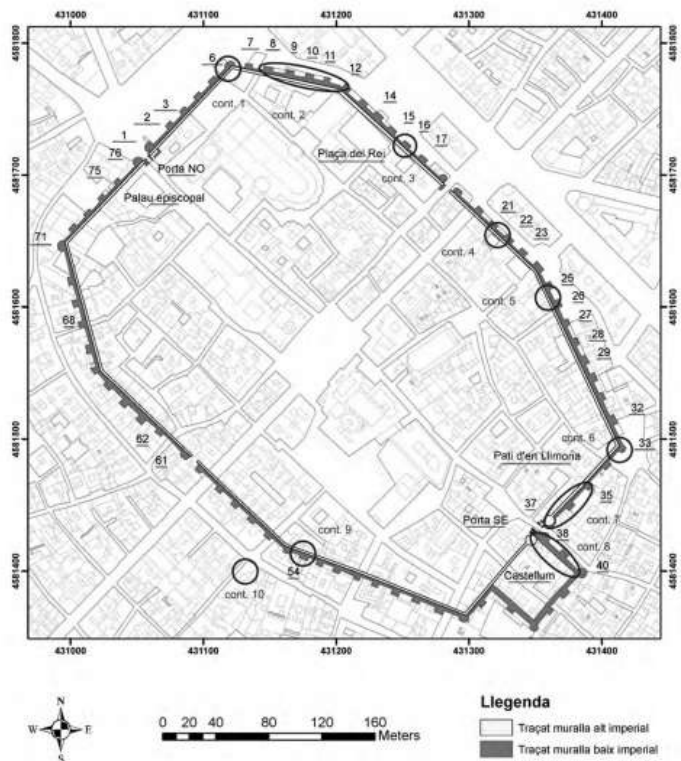

FIG. 1. Reconstrucció idealitzada del traçat del recinte murallat de Barcino. (RAVOTTO, 2014:143)

La renovació del recinte va incloure també un nou espai quadrangular fortificat, annex a la

¹⁰ El tema de la datació de la muralla baix-imperial ha estat tractat en profunditat a (RAVOTTO, 2014).

¹¹ (PUIG i RODÀ, 2010: 49-51); (RAVOTTO, 2014: 142)

¹² (RAVOTTO, 2014: 141)

façana de mar, per tal de protegir un espai de serveis possiblement relacionat amb les activitats portuàries.¹³ Aquest espai, conegut com a *castellum*, va fer que la longitud de la muralla s'incrementés fins arribar als 1315 m. aproximadament.

Així, amb la nova muralla recolzada per l'exterior a la fundacional, es va doblar el gruix dels murs, que va passar a situar-se al voltant dels 4 m. La tècnica constructiva ara es basa en una fonamentació d'*opus caementicium* per sobre del qual es bastí un massís del mateix material, acabat externament amb un *opus quadratum*, a la part inferior, que utilitza, en molts casos, carreus i d'altres materials procedents d'edificacions anteriors, bàsicament dels monuments funeraris alt-imperials de les necròpolis de les ciutats i dels edificis del *suburbium* abans esmentat.

Els panys de muralla feien entre 8,5 i 10 m. d'altura, coronats amb un pas de ronda de més de 3 m. d'amplada que permetia la circulació entre torres. Sembla que el pas de ronda, pavimentat amb *opus signinum* amb certa inclinació per evacuar les aigües, comptaria amb un parapet coronat amb merlets. Així ho sembla al sector del carrer Sots-tinent Navarro on s'han conservat prou evidències, i al carrer de Sant Ramon del Call. Es tractaria d'un parapet format per dos tipus d'obra: un parament inferior d'*opus quadratum*, de tres fileres corregudes amb una alçada total superior a 1,5 m., i diversos merlets d'*opus certum* col·locats rítmicament a sobre, l'alçada de les quals supera també el metre.

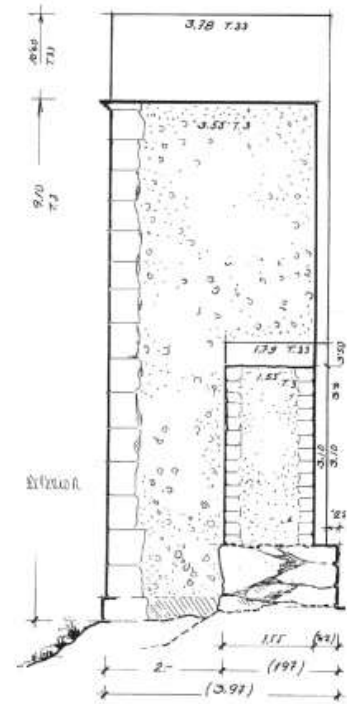

FIG. 2. Secció de la muralla romana, amb el mur baiximperial adossat a l'augustal. Dibuix de F.Cardoner recollit a (PUIG i RODÀ, 2010: 53)

Segons A. Ravotto¹⁴, és probable que a més de l'*opus quadratum* s'utilitzés en un determinat moment l'*opus africanum* en alguns punts. En les seves observacions indica que aquesta tècnica podria haver estat utilitzada en les cotes superiors de la cortina defensiva per reconstruir –i pot ser acréixer– les parts més altes de la primera muralla, sent la solució perfecta per enllaçar la nova defensa -bastida majoritàriament en *opus quadratum*- amb l'*opus vittatum* de l'antiga.

Pel que fa a la morfologia de les torres, es poden distingir almenys de tres tipus: de forma cilíndrica –ubicades a banda i banda de les portes i als angles principals de la ciutat incloent-hi el *castellum*-, una de forma polièdrica -la de la Pia Almoina, que suposa l'angle septentrional de Barcino - i de planta quadrangular – la resta-.

Aquestes torres amb una altura que gairebé dobla la de la muralla –amb un mínim de 18 m.-

¹³ (PUIG i RODÀ, 2010); (BELTRAN, 2013: 18-19); (RAVOTTO, 2014: 141)

¹⁴ (RAVOTTO, 2014: 152-154)

comptaven amb unes característiques formals diferents al *vallum*. La part baixa, amb una altura igual a la muralla i obrada amb la mateixa tècnica que aquella, comptava amb un sòcol i un coronament motllurat. A partir d'aquí, és a dir, a l'alçada del pas de ronda, les torres comptaven amb un nou cos de dos pisos construït en *opus vittatum* disposats en fileres regulars. Al primer nivell -pavimentat en *opus signinum*- s'obrien varies finestres d'arc de mig punt; dos a la part frontal i una a cada costat, d'uns 0,70 m. d'amplada per poc més d'1 m. d'altura. A més hi havia portes d'accés, també de mig punt de 2,2 m. d'alt per 1,20 m. d'ample, que comunicaven el pas de ronda amb les torres. S'ignora la freqüència, en el conjunt de torres, amb la qual una tercera porta s'obria cap a l'interior de la ciutat, tal com es pot observar en el parament de la torre 35, en el tram corresponent al sector del Pati d'en Llimona.¹⁵

El segon nivell comptaria amb dos finestres anàlogues a les del primer pis a les cares frontal i laterals i una a la cara posterior. De més difícil interpretació són les portes existents al segon pis d'algunes torres, orientades també al pas de ronda però a uns 4 m. per sobre d'aquest, si no es pensa en algun tipus d'escala de material perible no conservat (exemples a la torre 15, capella de Sta. Àgata, i torre 35, Pati Llimona).

Finalment, les torres compten amb una amplada frontal d'entre 4,5 i 6,5 m. i una amplada lateral d'entre 7 i 7,5 m. Sembla ser que totes les torres estaven enrasades per la part interna de la muralla sobresortint només per l'exterior entre 3 i 3,5 m. respecte a la cortina defensiva.

Igual que la muralla d'August, la del s.III també estaria dotada d'un fossat. Més enllà de la seva funció defensiva, cal destacar la clara funció de claveguera i conducció d'aigües brutes cap al mar o rieres, com va quedar en evidència a la intervenció del carrer del

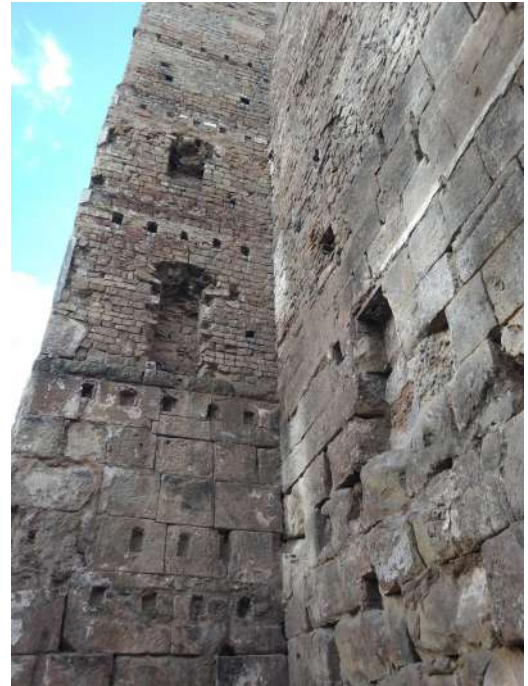

FIG. 3. Vista del parament de la torre núm. 27 (Imatge Carles Carbonell)

FIG. 4. Porta del pas de ronda amb la porta paredada del pis alt de la torre 15 (PUIG i RODÀ, 2010: 65)

¹⁵ (RAVOTTO, 2014: 154)

Sotstinent Navarro, 16-18.¹⁶

Quant als accessos, aquests es mantingueren en la seva ubicació patint un procés de reforç i monumentalització considerable, novament però, no es tenen dades sobre les possibles reformes efectuades a les portes NE i SO corresponents al pas de la Via Augusta.

4.1.2. La finca del carrer de Lledó núm. 13.

El local de l'edifici del carrer d'en Lledó número 13 es troba a l'extrem sud-oest de l'entramat urbà romà, en una illa urbana actual compresa entre els carrers de Baixada de Caçador, Sotstinent Navarro, Plaça dels Traginers, Baixada de Viladecols i carrer d'en Lledó que presenta una urbanització molt condicionada per la forma aixamfranada que presenta la muralla en aquest tram.

Aquesta irregularitat en el traçat de les finques es va veure incrementat, en el cas de la parcel·la que ens ocupa, per constants reformes i canvis de propietat.

Primerament, caldria aclarir l'existència d'una llicència d'obres de 1857¹⁷ a nom de Manuel de Figuerola amb en Josep Buxareu Gallart com a tècnic per a la finca núm. 15 del carrer Lledó. En ella hi podem veure com el projecte constructiu no té res a veure amb l'edifici objecte d'estudi, fet que ens porta a qüestionar-nos la possibilitat que la veritable finca coneguda com a *casa Manuel de Figuerola* sigui la núm. 15 del mateix carrer, enlloc de la parcel·la que ens ocupa.

Més enllà d'aquest fet, sabem que l'immoble actual -de planta baixa i quatre plantes- fou bastit a l'indret on hi havia un casal gòtic, reformat a principis del segle XVI. El seu pati, amb galeria d'arcs de mig punt sobre columnes toscanes, fou integrat a la construcció del segle XIX i se'n conserva encara en un carcançol dels arcs, un medalló de marbre amb un bust de perfil i amb inscripció llatina, obra renaixentista d'un classicisme estricte. Dos medallons similars, probablement recuperats d'algun altre lloc de l'obra enderrocada, foren encastats a la nova façana, entre els balcons del principal. Aquesta façana és tripartita, amb tres obertures a cada nivell, que són portals escarsers als baixos i balcons als quatre pisos¹⁸.

Més concretament, per la llicència d'obres sabem que la construcció de l'immoble actual cal situarla al 1871¹⁹. Aquesta llicència està a nom de Casimir Rull, propietari de la finca de Lledó 13 des que la va adquirir un any abans a l'Estat, que en 1855 havia passat a ser-ne el propietari després de la seva expropiació a les Monges Jerònimes.

¹⁶ (MIRÓ, 2014: 205-206)

¹⁷ AMCB. F.O. exp. 913-C

¹⁸ (PORTAL D'INFORMACIÓ URBANÍSTICA DE BARCELONA, [en línia]: [Casa Manuel de Figuerola](#))

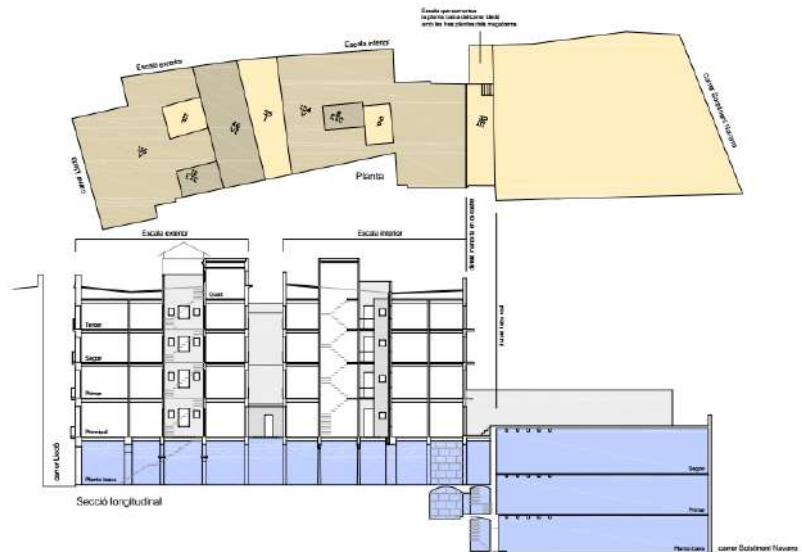
¹⁹ AMCB. F.O. exp. 2304-C

Casimir Rull era un conegut comerciant de materials de lampisteria i sanitaris que va posar el magatzem a la planta baixa del nou immoble.

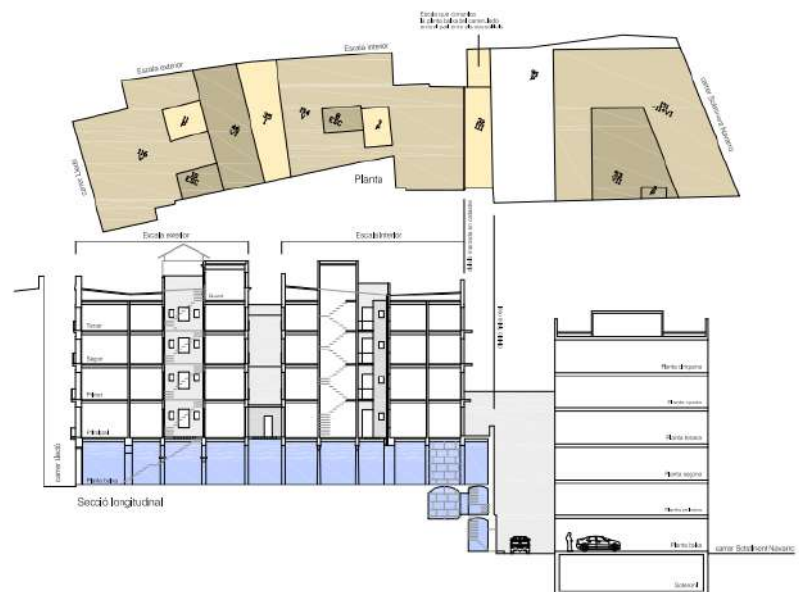
En 1926, Lluís Rull i Vínzia -fill de Casimir Rull i hereu de la propietat de Lledó 13, va sol·licitar comprar les parcel·les de Sotstinent Navarro 22 i 24²⁰ -resultants de l'enderroc per a la construcció de la Via Laietana- per ampliar els magatzems. La nova construcció es comunicava amb la del carrer Lledó per unes escales que encara es conserven.

Al juny de 1953, Casimiro Rull Raspall -nebot de Lluís Rull- encarrega a l'arquitecte August Miret un projecte per construir un edifici d'oficines sobre el solar resultant de l'enderroc dels magatzems del carrer Sotstinent Navarro 22-24. L'enderroc dels magatzems no es produí fins el 1958.

El 6 d'abril de 1965 La Caixa de Pensions de Barcelona lloga el local de planta baixa de Lledó 13, al principi per posar-hi una fusteria que queda desmuntada l'any 1977 per adaptar l'espai com a Centre de Jubilats que s'hi estarà fins l'any 2008. El Centre de Jubilats de La Caixa va aprofitar l'antiga escala de comunicació entre el magatzem de Lledó i Sotstinent Navarro com a escala d'emergència en cas d'incendi.

Lledó 13 i Sotstinent Navarro 22-24 abans de l'enderroc de 1958

Lledó 13 i Sotstinent Navarro 22-24 estat actual

²⁰ AMCB. Foment. Exp. 29, caixa 86

4.2. ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS

Emmarcades dins del projecte Pla Barcino, entre 2012 i 2015 es van dur a terme diverses intervencions arqueològiques als edificis del carrer del Sotstinent Navarro 12, 14 i 16 -construïts a mitjan segle XIX i enderrocats entre finals del segle XX i inicis del segle XXI- que va permetre obtenir abundants dades sobre aquest espai, a tocar amb la cara externa de les torres romanes núm. 27 i 28 i el pany de muralla adjacent.²¹

D'època romana alt imperial (I-III dC), no va ser possible documentar la primera muralla de Barcino, ja que aquesta queda recoberta per la muralla del s.III dC. No obstant això, sí que es documentaren indicis d'ocupació fora muralla d'aquest període. Es va poder constatar que en un moment entre els anys 10 aC i 5 dC el fossat ja existia. Posteriorment, s'anà aportant terres i residus orgànics fins que a finals del segle I dC, en la part més pròxima a la muralla, ja hi havia reblert. Aquest fet va permetre que s'instal·lés en aquest espai un seguit d'estructures de caràcter productiu o comercial primer, i a partir de mitjan s. II dC, aquestes fossin amortitzades per a construir un gran espai d'habitatge amb murs revestits amb pintura mural.²²

D'època baix imperial (segles III-VII), es va documentar l'arrasament de les estructures alt imperials i la construcció d'un nivell de circulació relacionat amb la muralla de finals del segle III dC., així com la presència del fossat d'època baix imperial. Possiblement, part dels nivells d'amortitzacions dels segles I-III dC van ser excavats a finals del segle III dC per a la construcció d'aquest nou fossat o la modificació del ja existent.²³ Entre els segles IV i VI el fossat es va anar reomplint, i de forma paral·lela el nivell de circulació del s. III dC fou cobert per successius nivells d'ús (un datat al s. V dC. i un altre al s.VI dC.), fet que permet saber que fora muralla existia un possible vial també durant aquest període. Al segle VI dC, amb l'anivellament ja consolidat, aquest espai va ser utilitzat per a establir una petita explotació agropecuària, donada la documentació de sitges i algun tancament de pedres irregulars en sec. Relacionat amb aquest últim nivell, al sector sud de la torre romana 27 fins a la totalitat de la torre 28 es va documentar un mur de dimensions importants que discorre paral·lel a la muralla, a una distància d'uns 4 metres, que podria delimitar el nivell de circulació comentat, a més de contenir les aigües del fossat de la muralla.²⁴

²¹ (RAMOS, 2015); (RAMOS, 2017); (CARTA ARQUEOLÒGICA DE BARCELONA, [en línia]: [Nom singular: Muralla romana.Torres número 27 i 28.](#)

²² (RAMOS, 2015:137-139); (RAMOS, 2017:116-118)

²³ Com destaca C. Miró a (MIRÓ, 2014: 206), el nivell de circulació documentat en aquesta intervenció representa un tret distintiu respecte a excavacions precedents, com per exemple, la de l'avinguda de la Catedral, on el retall del fossat s'iniciava a tocar de la muralla. Aquests elements –la relació entre la muralla, el paviment extern i el fossat– no havien estat encara observats en cap intervenció arqueològica.

²⁴ (RAMOS, 2017:120-123)

D'època alt medieval (segles VIII-XII), es documentaren retalls atribuïbles a sitges per a l'emmagatzematge agrícola i diversos pous de captació d'aigua, així com restes de murs i bases de pilars que configuren part d'un casal o palau construït entre els segles XI-XII. D'entre aquestes estructures s'ha documentat un mur adossat a la muralla i un altre que marcava la delimitació entre una zona de pati obert i una zona productiva.

En època baix medieval (segles XIII-XV), es va documentar una ampliació del palau o casalot, amb la construcció de diversos pilars equidistants entre si prop a la muralla que servien per sustentar una o diverses plantes superiors. També es documentaren retalls diversos, amortitzats al segle XIII, amb material arqueològic d'entre el que destaca un conjunt molt nombrós de banyes d'ovicaprins, possiblement relacionats amb una activitat artesanal del casal o palau gòtic.²⁵

La fase més moderna correspon a la fonamentació dels edificis enderrocats i dos pous d'aigua (segles XIX-XX). D'època moderna (segles XVI-XVIII), es van localitzar dos fragments d'un mateix mur -a la finca núm. 12- i tres pous; totes elles relacionades amb l'hàbitat destruït amb l'obertura de la Via Laietana i la nova planificació urbanística del carrer del Sotstinent Navarro, antic carrer Basea.

D'especial importància fou l'excavació duta a terme entre el 2009 i 2010 a la finca del carrer de Lledó núm. 7.²⁶ Tant per la seva ubicació -emmarcada entre el carrer de Lledó, la muralla i les torres romanes núm. 28 i 29- com per l'evolució posterior de l'espai, aquesta intervenció representa l'antecedent arqueològic de més similitud amb l'espai que ens ocupa.

El fet que la finca quedés encaixada entre les torres 28 i 29 va permetre als investigadors situar-se espacialment en el parcel·lari romà, facilitant la interpretació de les restes romanes aparegudes. Així doncs, es va poder constatar que la finca estava ocupant tota la superfície d'un *cardine* i parcialment dues *insulae*.

El primer moment d'ocupació documentat a la finca el cal situar a l'inici del segle I dC, amb la localització d'un tram de la claveguera del *cardine*, que marca el límit sud de la *insula* que ocupa la *domus* que es va excavar a l'Arxiu Administratiu.

Al voltant del segle II dC es va documentar l'ocupació de l'espai públic, constatant-se en aquest moment la presència de murs a la part central del *cardine*. Aquesta privatització tan primerenca de l'espai públic els excavadors la posen en relació amb la posició que ocupa aquest *cardine* dins la retícula urbana, ja que és un carrer sense sortida que queda tancat per la muralla romana a llevant.

²⁵ (RAMOS, 2015: 138)

²⁶ (CABALLÉ et al., 2004); (PRIDA, 2010: 74-77);

D'aquest moment també es va poder documentar l'alçat interior de la part superior de la muralla romana d'època augusta, en un tram de més de 21 m, essent especialment destacable la documentació en la seva zona de contacte amb el recreixement de la muralla feta al s. III dC.

Respecte a la muralla baix imperial, fou possible excavar la zona del pas de ronda que hi ha entre les torres núm. 28 i 29, en què destacà significativament la porta del flanc nord de la torre núm. 29 amb un grau de conservació excepcional. La intervenció en aquesta zona també va permetre localitzar el folre extern d'*opus quadratum* per la seva cara interna, que també funcionaria com a parapet en la cota superior per sobre del rasant del pas de ronda.

D'aquest moment cronològic també es documentaren diverses estructures vinculades a la *domus* excavada a l'Arxiu Administratiu, que sembla que a partir del segle IV dC ocupava tota una *insula*. Entre les estructures localitzades -que encara segueixen els eixos del parcel·lari fundacional romà- destaca un gran absis construït entre finals del s. V dC o inici del s. VI dC, d'uns 6,50 m de llum. L'amortització d'aquest absis va tenir lloc durant el segle VII dC, moment en què aquest espai passa a ocupar-se de manera intermitent.

No serà fins al voltant del segle X dC que es comença a documentar una certa revifalla constructiva a la finca, especialment en la zona més propera a la muralla. Les evidències més clares les trobem en la torre núm. 28, on es terraplena la zona i es construeix adossat al flanc interior un petit recinte amb una porta d'accés, que tanca un espai al davant de la torre. Paral·lelament, a l'interior de les torres s'obren finestres noves que denoten l'ocupació conjunta d'aquest espai fortificat.

Aquesta petita construcció primigènica es reforma i amplia successivament fins a triplicar l'espai que ocupa inicialment. Durant l'excavació d'aquest espai es va poder constatar l'existència d'un ampli registre estratigràfic de diferents nivells de circulació, sitges i llars de foc, entre d'altres estructures, que abracen cronologies entre el segle X i l'inici del segle XIII.

A partir del segle XIII, s'abandona la trama urbana romana i la finca queda distribuïda a l'entorn d'un pati central molt ampli, s'aixequen dos cossos, un que dona al carrer Lledó i un altre que es recolza i ocupa la muralla i les torres romanes. La Torre 28 es decora amb pintures murals que ennoblixen la primera planta.

No serà fins a finals del segle XVII quan s'enceta una gran reforma i ampliació en extensió a tota la finca. S'elimina la part est del gran pati i es dota d'una xarxa de clavegueram i una gran fresquera. A l'inici del segle XIX es produeix una nova i important reforma, amortitzant els nivells d'ús d'època moderna i substituint elements medievals i moderns per altres de més nous.

5. MOTIVACIÓ I OBJECTIUS

L'objectiu de la present intervenció ha estat el de completar l'estudi històric de l'edifici amb una primera informació sobre la situació i estat de conservació de les restes patrimonials ubicades a la finca, com a pas previ a la redacció del projecte de rehabilitació del local de planta baixa per a ús de centre per a la difusió de la cultura jueva.

Aquest estudi ve motivat no únicament pel fet que la finca que ens ocupa és a l'interior del recinte de la ciutat romana de Barcino, si no també perquè part de la muralla romana passa pel subsòl d'aquest indret i dues torres de la mateixa -les núm 30 i 31- formen part de la finca.

En aquest sentit, cal destacar que la muralla romana és un element patrimonial declarat BCIN en la categoria de monument històric²⁷, segons el Decret de 03/06/1931 (Gasete 04/06/1931) i el Decret 22/04/1949 (BOE 05/05/1949). A més, la muralla romana és inclosa en el *Catàleg del Patrimoni Arquitectònic, Històric-Artístic de la Ciutat de Barcelona*, de 1979, categoria A, cap. I, fitxa núm. 535, i en el *Pla Especial de protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del districte 1 – Central*, de l'any 2000, amb el núm. d'element 133, *Conjunt de la Muralla romana*.

La realització del projecte d'intervenció arqueològica ha estat coordinat pel Servei d'Arqueologia de Barcelona d'acord amb el promotor del projecte i la direcció de l'obra. La direcció tècnica de l'excavació ha estat duta a terme per l'arqueòleg de DRACMA ARQUEOLOGIA Carles Carbonell Badia, amb el corresponent permís de la Direcció General del Patrimoni Cultural autoritzant la intervenció a la zona afectada entre el 11 i el 22 de gener de 2021.

6. FONAMENTS DE DRET

Atès el seu caràcter preventiu i en base al Projecte d'Intervenció Arqueològica, l'excavació ha tingut com a darrera finalitat la de localitzar i documentar les possibles restes patrimonials que poguessin veure's afectades per l'actuació urbanística, seguint l'objectiu que marca la Llei 9/1993 del 30 de setembre del Patrimoni Cultural Català (DOGC 1807 de l'11 d'octubre de 1993) i el Decret 78/2002 de 5 de març del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic (DOGC 3594 de 13 de març de 2002).

7. TREBALLS REALITZATS

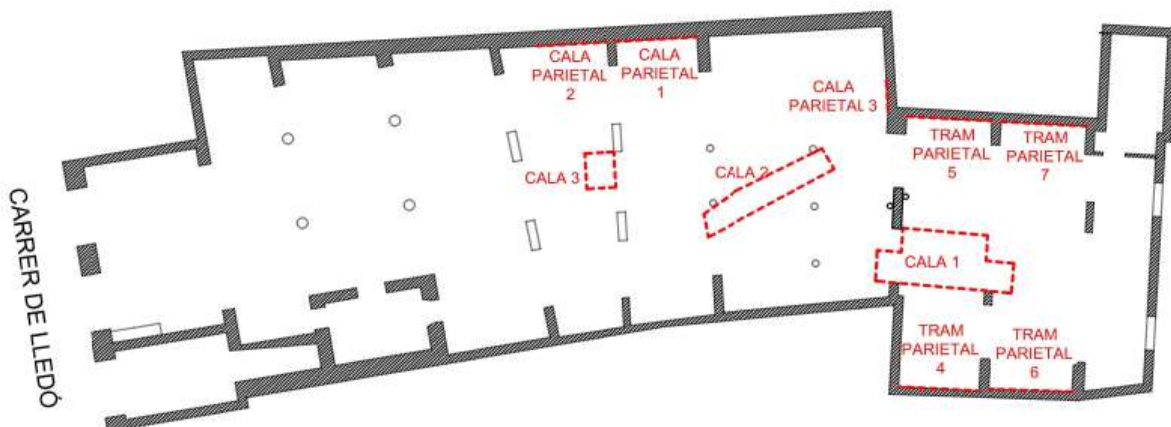
La present intervenció ha consistit en l'obertura d'un seguit de sondejos informatius en llocs

²⁷ (DIRECCIÓ GENERAL DEL PATRIMONI CULTURAL, [en línia]: [Nom: Muralla romana](#))

clau de la finca -segons criteri del Servei d'arqueologia de Barcelona recollit en el Projecte d'intervenció Arqueològica i amb el vistiplau del propietari de la finca- a fi efecte d'obtenir la major quantitat de dades possible.

Més concretament, inicialment s'acordà l'obertura de dues rases en el subsòl (una d'elles obrint perpendicularment l'indret on presumiblement passaria la muralla i l'altra entre els pilars de fosa), així com una cala de 1,5 x 1,5 metres a l'àrea entre el paviment tècnic i el carrer. També estava contemplada la obertura de fins a quatre cales parietals (tres a la planta baixa i una quarta a la planta -1). Malauradament, aquesta última cala parietal no ha estat possible dur-la a terme degut a la impossibilitat d'accedir a la planta inferior.

Més enllà d'aquestes tasques recollides al Projecte d'intervenció arqueològica, a fi efecte d'ajudar en la interpretació de les troballes també s'ha dut a terme un estudi del parament de 4 trams de paret (les corresponents a les parets de les torres romanes els passos de ronda que donen a la finca).

Seguint les indicacions establertes en el Projecte d'intervenció arqueològica, l'obertura del subsòl s'ha dut a terme amb un martell elèctric en el cas dels paviments actuals, seguint manualment l'excavació de les diferents cales. En el cas de les cales parietals, l'obertura a través de l'envà de maó o totxana²⁸ que cobria la paret s'efectuà manualment amb escarpa i martell. Una vegada descoberta la paret, s'ha efectuat la documentació dels diferents elements que la componen sense efectuar cap repicat sobre la mateixa. Igualment, la descripció dels paraments

²⁸ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2001: 6.16)

de les torres romanes els passos de ronda s'ha fet sense dur a terme cap neteja ni cap altre actuació sobre els mateixos, seguint les indicacions recollides en el Projecte d'intervenció arqueològica.

7.1. CALA 1

Com ja hem comentat, la primera de les cales tenia com a objectiu confirmar la presència de la muralla romana en aquest punt. Amb aquesta intenció es va obrir una rasa que originalment feia 4,75 x 1,0 metres.

Els treballs s'iniciaren amb la retirada mecànica de la llosa de formigó **-UE 101-** que cobria el subsòl. Una vegada picada i retirada aquesta capa, quedà al descobert una segona llosa -en aquest cas de ciment- **UE 104**, així com una canalització de formigó feta en encofrat i revestida de material aïllant en el seu interior, **UE 102**. Pel propietari de l'immoble vam poder saber que es tractava d'una conducció que portava d'aire calent des de la planta -1 a la planta baixa.

Tallada per aquesta canalització, va aparèixer sota de la llosa de ciment UE 104 un paviment de pedres quadrangulars disposades en filades perpendiculars a la crugia, **UE 105** i **UE 106**.

Amb la retirada d'aquest paviment de pedres, va quedar al descobert un estrat de rebliment **-UE 109-** de terra argilosa molt heterogènia amb material mòble de cronologia diversa, però que una vora de la sèrie de Poblet ha permès establir com a *terminus post quem* per aquest rebliment l'últim terç del s.XVII - inici s.XVIII.

Aquest estrat de rebliment queda delimitat dins la cala per dues traves (*cast.: riostras*) modernes que unien els diferents pilars **-UE 107** i **UE 110-** fetes de pedra i morter de calç. Amb l'observació d'aquestes estructures es constata clarament que la seva factura no ha estat en encofrat perdut retallant el rebliment UE 109, sinó que el rebliment s'hi ha disposat a posteriori.

Degut la potència d'aquest estrat de rebliment UE 109, per a poder continuar excavant amb seguretat es va decidir doblar l'amplada de la rasa, passant a unes dimensions de 4,75 x 1,95 metres. Això va permetre continuar l'excavació fins els 1,60 metres de profunditat respecte en nivell de circulació actual en aquest punt de la finca. Arribats a aquesta cota, es localitzà al quadrant sud-est de la cala una capa de morter pobre de calç i sorra **-UE 112-** que nivella i regularitza el perfil d'una estructura inferior, composta per un bassament massís de pedres sense treballar lligades amb morter de calç **-UE 113-** de consistència molt elevada.

Recolzant-se amb amb aquestes dues estructures, es va documentar en el quadrant sud-oest de la cala una estructura indeterminada **-UE 114-** de morter blanc amb restes de maó massís, d'aspecte modern. Com en el cas anterior, aquesta estructura estava suportada sobre una estructura anterior de característiques anàlogues a la UE 113, individualitzada amb la **UE 115**.

Malgrat que les estructures UE 113 i UE 115 han estat individualitzades com a entitats diferents -ja que malgrat trobar-se en contacte sembla existir un tall entre elles- el fet de disposar d'un espai per a la observació molt limitat i que ambdues estructures han estat alterades per estructures més modernes -les UE 112 i UE 114- fa que en cap cas podem descartar que els dos elements formessin part de la mateixa estructura. Reforçaria aquesta hipòtesi el fet que els dos elements presenten una composició anàloga.

Cal destacar també el fet que totes aquestes estructures ocupaven aproximadament la meitat sud de la cala, mentre que a la banda nord continuava apareixent el mateix estrat de rebliment UE 109 que tapava les estructures. Així que es continuà l'excavació de la banda septentrional fins els 6,35 msnm (uns 1,85 metres de profunditat respecte en nivell de circulació actual), punt en què per seguretat vam tenir que finalitzar l'excavació sense haver localitzat el final del estrat de rebliment.

Respecte a les traves modernes que unien els diferents pilars, la individualitzada amb la UE 110 apareix muntada sobre la capa de morter UE 112 i quan aquesta finalitza continua baixant més enllà de la cota final d'excavació. Pel què fa a la trava UE 107, aquesta transcorre a escasos centímetres de les estructures UE 114 i UE 115, i igual que el cas precedent la seva cota final es perd més enllà de la cota final d'excavació.

7.2. CALA 2

Amb la finalitat de veure els fonaments de les columnes de fosa i comprendre les característiques de la pavimentació original així com tenir més dades sobre l'evolució de l'edifici es va acordar l'obertura d'una segona rasa entre columnes.

Aquests treballs es van iniciar amb la retirada mecànica -amb martell elèctric- de la llosa de formigó -**UE 201**- que cobria el subsòl, obrint un espai d'uns 5 metres de llarg per uns 0,90 metres d'ample.

Una vegada retirada aquesta capa, quedà al descobert un estrat d'anivellament de graves -**UE 202**- que cobria una segona llosa -**UE 203**- de característiques anàlogues a la UE 104, documentada a la rasa 1.

Amb la retirada d'aquest segon nivell de circulació, va quedar al descobert un paviment de pedres quadrangulars disposades en filades, **UE 204**. Malgrat que les peces presentaven les mateixes característiques que les del paviment UE 105-106 documentat a la rasa 1, en aquest cas la disposició de les filades era aproximadament paral·lela a la cruïlla.

Cal destacar que el paviment UE 204 es recolzava sobre les bases de les columnes de fosa -**UE 209** i **UE 211**- quedant aquestes visibles i a la mateixa cota que el paviment. Això ens permet

constatar no només el seu funcionament coetani sinó també establir una cronologia pel paviment UE 204 de mitjan s.XIX.

El paviment va aparèixer seccionat per una gran canalització de maons massissos que travessava pel mig de la rasa en direcció al carrer Lledó. Individualitzada amb la **UE 205**, presentava una amplada d'uns 0,8 metres. Seguint la seva orientació, sembla que arriba fins un pilar per on baixen dos dels baixants d'aigües fecals dels pisos superiors, encara en funcionament. Aquesta hipòtesi vindria reforçada per la localització a l'extrem oriental de la rasa d'una segona canalització d'obra encara més moderna -feta de supermaons²⁹- que recollint les aigües brutes dels lavabos d'aquesta planta van a desaiguar a la canalització UE 204. Aquesta estructura de supermaons va ser individualitzada amb la **UE 207**.

Arribats a aquest punt, veient que gairebé el 50% de la rasa estava ocupada per canalitzacions d'aigües fecals encara en funcionament i amb la certesa que amb la retirada del paviment de pedra UE 204 la resta de la rasa apareixeria ocupada per les traves que connecten les columnes (ja localitzades a la rasa 1 sota el paviment de pedra), es va acordar que no valia la pena desmuntar el paviment UE 204 per a continuar l'excavació, ja que la informació que s'extrauria seria del tot irrellevant.

7.3. CALA 3

Amb la finalitat de tenir més dades sobre l'evolució de l'edifici es va acordar l'obertura d'una cala de 1,5 x 1,5 metres en el subsòl, a l'àrea entre el paviment tècnic i el carrer.

Com en els casos precedents, els treballs es van iniciar amb la retirada mecànica -amb martell elèctric- d'una llosa de formigó -**UE 301**- que va deixar al descobert un estrat d'anivellament de graves -**UE 302**- que cobria una segona llosa de formigó -**UE 303**- bastida sobre un tercer paviment, en aquest cas de ciment, **UE 304**.

Amb la retirada d'aquest tercer nivell de circulació, va quedar al descobert un estrat de rebliment de runes contemporànies compostes de pedra, maó massís i morter de calç disgregat, **UE 305**.

Cobrint aquest rebliment UE 305, es localitzà part de la canalització d'aigües fecals ja documentada a la cala 2, individualitzada com a **UE 308**. En aquest cas fou possible documentar no únicament la seva cota superior -a 7,56 msnm- sinó també la seva cota inferior. Això ens va permetre establir una altura de l'estructura de 0,60 metres.

La retirada del rebliment UE 305 també va deixar al descobert la fonamentació dels pilars que delimiten la crugia. Aquests pilars estan bastits sobre una trava composta de pedra i maó

²⁹ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2001: 6.16)

massís -**UE 307**- que apareix retallada per fer passar la canalització UE 308 en direcció al carrer de Lledó.

La canalització UE 308 va ser construïda sobre un estrat d'argila marró-vermellosa amb restes de morter blanc disgregat -**UE 310**- que sembla haver estat bastit a mode de preparació per a la estructura. La seva incorporació amb aquesta finalitat queda reforçada pel fet de quedar delimitada per una petita construcció en pedra seca que actua com a contenció, **UE 309**. Aquesta estructura es recolza perpendicularment a la trava UE 307 i sembla que en la seva construcció es van aprofitar peces de pedra d'algun paviment amortitzat.

Estenent-se per sota d'aquesta construcció en pedra seca i del nivell UE 310, la retirada de l'estrat de rebliment UE 305 va deixar al descobert un petit nivell de morter de calç i sorra que cobria un paviment de pedres quadrangulars, **UE 312**. Malgrat que les pedres que conformen aquest paviment són anàlogues als paviments documentats a les cales 1 i 2, tant la cota (el paviment UE 312 es localitza a uns 6,50 msnm, uns 1,70 metres per sota de la cota dels altres paviments), com les relacions estratigràfiques (la trava UE 307 talla el paviment UE 304 mentre que en els altres casos el paviment cobreix les fonamentacions de l'edifici actual), indicarien que la seva factura no és coetània amb la resta de paviments de pedra documentats a les altres cales, tenint que situar la seva construcció en una fase anterior al bastiment de l'edifici actual.

Arribats en aquest punt, a una cota de 1,70 metres per sota del nivell de circulació actual, es considera inviable continuar el rebaix, deixant *in situ* el paviment UE 312.

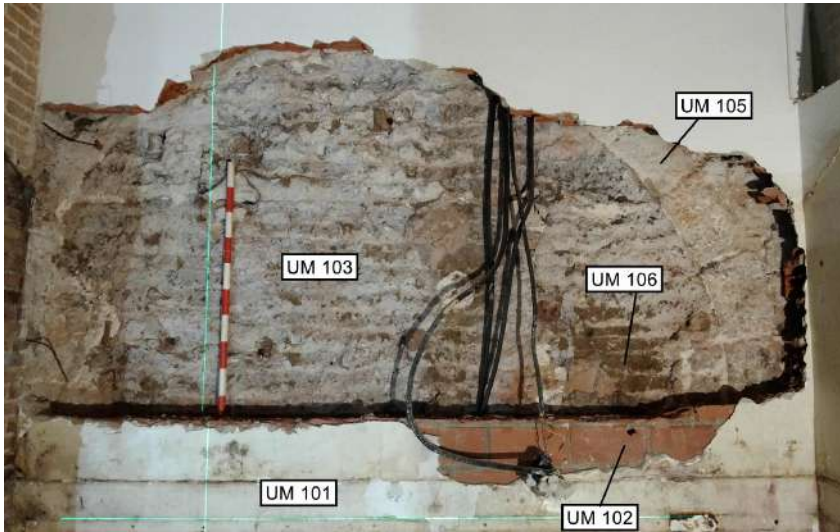
7.4. CALA PARIETAL 1

Amb la finalitat d'obtenir dades sobre el parament de la paret mitgera que ajudessin a comprendre l'evolució de l'edifici es va obrir aquesta cala parietal, que va ocupar tot el llarg de la crugia (2,86 metres).

Els treballs es van iniciar amb la retirada anual -amb escarpa i martell- del revestiment de ciment lliscat -**UM 101**- i de l'envà de totxana³⁰ que el suportava, **UM 102**.

Una vegada retirat l'envà, va quedar al descobert -després d'una cambra d'aire d'uns 4 centímetres- la paret mitgera de l'edifici. Tot ella es presentava recoberta per un revestiment de calç de pocs mil·límetres, **UM 103**. Malgrat aquest revestiment, era fàcil observar que el tancament no era una estructura homogènia, sinó que s'hi podien identificar perfectament diferents estructures. Entre aquestes estructures destacava una arcada de pedra -**UM 105**- que sens dubte indicava l'existència en algun moment passat d'un pas amb la finca veïna (l'actual núm. 15 del carrer Lledó).

³⁰ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2001: 6.16)

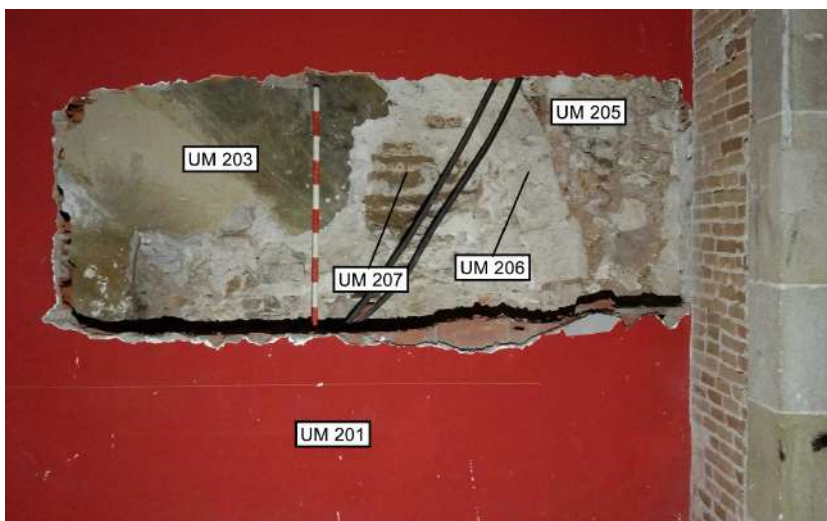
Aquesta arcada s'obria en una paret de carreus de petites dimensions disposats en fileres horitzontals i amorterats amb morter pobre (calç amb abundant sorra i de color clar), **UM 104**.

Finalment, el pas obert amb l'arcada va ser amortitzat amb un tancament de tapia formada de terra crua on s'intercalen filades de morter de calç, **UM 106**.

7.5. CALA PARIETAL 2

Amb la mateixa finalitat que la cala parietal 1, es va obrir una segona cala al mateix tancament de la crugia contigua. En aquest cas, l'obertura feia 2,50 metres del llarg de la crugia.

Igual que en el cas precedent, els treballs s'iniciaren amb la retirada d'un envà de totxana -**UM 202**- rebestit per la seva cara externa amb una capa de ciment lliscat, **UM 201**.

Després d'una cambrà d'aire d'uns 4 centímetres va quedar al descobert altre cop la paret mitgera. En aquesta crugia, però, l'estructura estava revestida per una capa molt més sòlida de morter de calç -uns 4 cm de gruix- que lliscat per la cara externa regularitzava tot el tancament. Aquest revestiment fou individualitzat amb la **UM 203**.

Amb el repicat d'aquest revestiment, fou possible observar que havia estat col.locat sobre un revestiment de calç anterior -**UM 204**- de característiques anàlogues al documentat a la cala

parietal 1 i individualitzat com a UM 103. Com en aquell cas, aquest revestiment permetia identificar perfectament les diferents estructures que conformen la paret mitgera. Així, fou possible identificar el final de l'arcada documentada a la cala parietal 1, com l'arrencament d'una segona arcada -**UM 206**- que s'obria en direcció al carrer Lledó.

La paret entre arcades -individualitzada aquí com **UM 205**- mantenia el parament del tram ja documentat a la cala precedent (carreus de petites dimensions disposats en fileres horitzontals i amorterats amb morter pobre). També com en el cas precedent, el pas obert amb la segona arcada va ser amortitzat amb un tancament de tapia formada de terra crua on s'intercalen filades de morter de calç, **UM 207**.

7.6. CALA PARIETAL 3

La coincidència de part del tancament de la finca amb la ubicació del què podria ser el tancament interior de la muralla romana va motivar l'interès d'obrir una tercer cala parietal en aquest tancament. Per motius d'espai -en aquest tram de paret s'hi ubiquen els lavabos actuals d'aquesta planta de la finca- aquesta tercera cala únicament presenta una obertura de 1,10 metres d'alt per 1,90 metres de llarg.

Els treballs es van iniciar amb la retirada anual -amb escarpa i martell- del enrajolat de rajola valenciana blanca de 15x15 centímetres -**UM 301**- i de l'envà de supermaó³¹ que el suportava, **UM 302**.

Una vegada retirat l'envà, va quedar al descobert -després d'una cambra d'aire d'entre 6 i 10 centímetres- el tancament de l'edifici. Aquest no presentava un acabat homogeni, sinó que s'hi podien identificar diferents paraments i elements arquitectònics. Entre aquestes estructures destacava una arcada de pedra -**UM 303**- que suportava una paret de pedres escairades de mida diversa - **UM 304**- disposades en fileres horitzontals. A la part superior de la cala, sembla observar-se una reparació del mur UE 304 -**UM 305**- composta de pedra de mides diverses sense treballar i disposades aleatòriament entre una base de morter pobre de calç.

³¹ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2001: 6.16)

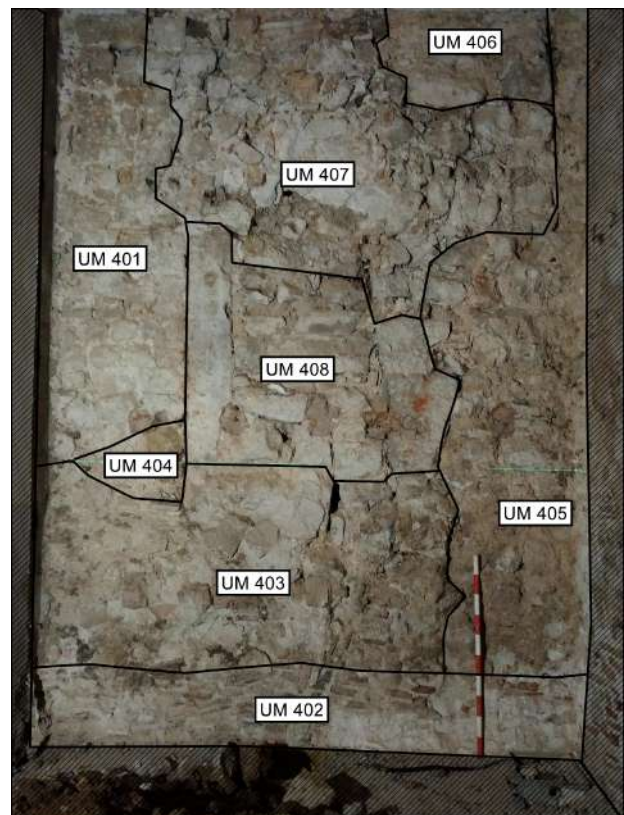
Sota l'arcada s'hi documenta un tancament bastit de pedra semi-treballada de mida mitjana lligades amb morter de calç, **UM 306**. A la seva part inferior, a aquest tancament s'hi pot observar un intent de regularització mitjançant la disposició de les pedres en filades i superposant aquestes amb filades de maó massís. En un extrem, a tocar de la part inferior de l'arcada UM 303, s'hi pot veure que el tancament UM 306 va patir un rebaix per col·locar-hi algun tipus de suport horitzontal perpendicular a la paret, el forat va ser reomplert amb ciment i pedres petites i trossos de maó encastat aleatòriament, **UM 310**.

A l'extrem de la cala parietal, es pot observar com els diferents elements que conformen aquest tancament van patir un seccionament vertical -**UM 307**- per a bastir els dos arcs de maó massís que delimiten la crugia actual, **UM 308**.

7.7. DESCRIPCIÓ DEL TRAM PARIETAL 4

Com ja hem mencionat a l'inici de la descripció dels treballs, a fi efecte d'ajudar en la interpretació de les troballes també es va dur a terme una descripció dels diferents paraments que componen 4 trams de paret (les corresponents a les parets de les torres romanes els passos de ronda que donen a la finca). Aquesta descripció s'ha fet sense dur a terme cap neteja ni cap altre actuació sobre els mateixos, seguint les indicacions recollides en el Projecte d'intervenció arqueològica.

Pel què fa al tram individualitzat amb el núm. 4 (corresponent a la paret de la torre 31 sobre el pas de ronda), destaca el què sembla ser un tram original del parament de la torre -**UM 401**- fet en *opus Vittatum*. Aquest tram descansa sobre un tram de pedra no treballada i cara no vista lligades amb morter de calç -**UM 403**- que a la seva part inferior es col·loca per darrera d'un altre parament fet de maó massís i morter blanc -**UM 402**- que sembla bastit en un intent de regularitzar la paret. La banda més occidental del tram descrit (la més propera al carrer de Lledó), presenta un parament -**UM 405**- de pedra no treballada i morter blanc amb nòduls ceràmics de mides variables (fins a 1 cm). Aquest tipus de parament coincideix amb el d'una reparació -**UM 404**- documentada entre els paraments UM 401 i UM 403. La part central

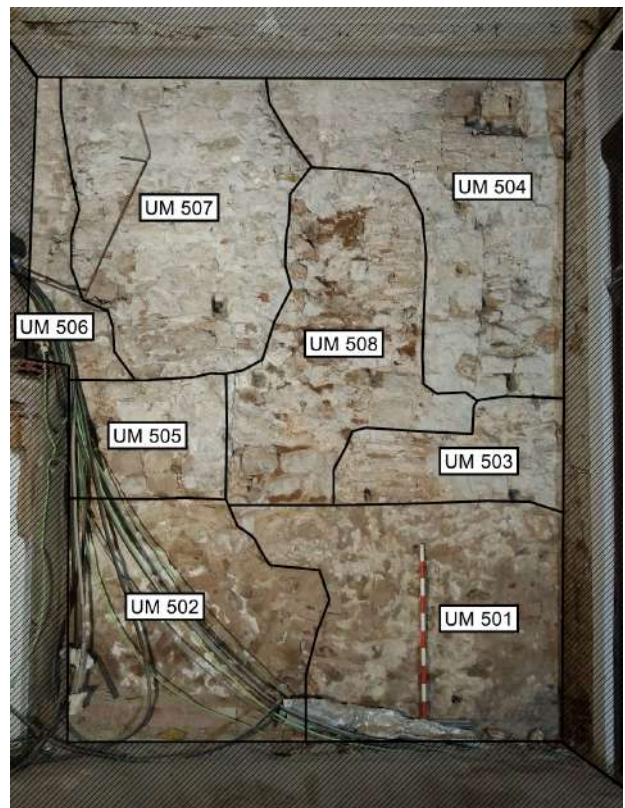

presenta un parament de pedra de mida diversa disposada més o menys en filades -**UM 408**- amb algun maó intercalat. Tot plegat està lligat amb morter blanc amb pedra petita (entre 0,1 i 0,5 cm). Per sobre d'aquest parament es pot diferenciar un tram de pedra de mides diferents, algunes clarament encastades, amorterades amb ciment, **UM 407**. Es tractaria d'una clara reparació que no deixa veure el parament original. Juntament amb aquest parament, a la part superior es pot diferenciar un tram de pedra gran semi treballada lligada amb morter pobre, **UM 706**.

7.8. DESCRIPCIÓ DEL TRAM PARIETAL 5

El tram parietal núm. 5 (corresponent a la paret de la torre 30 sobre el pas de ronda), presenta 2 trams d'*opus Vittatum* -**UM 504** i **505**- que es recolzen en pedres posades dretes formant dos eixos verticals que podrien ser els brancals originals de la porta del pas de ronda. Aquesta possible porta està paredada amb pedra de mida diversa i maó disposat aleatòriament -**UM 508**- tot plegat lligat amb morter de calç amb nòduls ceràmics.

La part inferior d'aquest tram està compost per un revestiment de morter de calç i sorra -**UM 501**- que sembla disposat per regularitzar una estructura posterior feta de pedres i morter de calç que sembla retallat (ja que no presenta cara vista). En el tram més proper al carrer de Lledó, davant d'aquest revestiment **UM 502** s'hi col·loca un parament de pedra i morter de calç, **UM 502**.

S'observa el què sembla clarament una reparació de l'estructura -**UM 503**- a base de maó massís i morter de calç amb nòduls ceràmics de mida diversa.

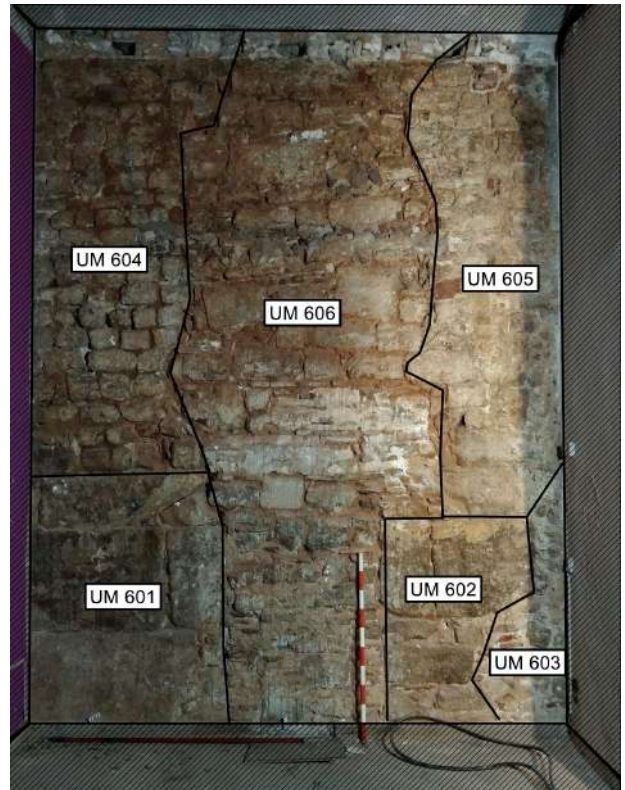
A la part superior es poden diferenciar 2 paraments, un de pedres rectangulars amb morter blanc -**UM 506**- i un altre de pedres escairades de mida diversa amb maons massissos disposats entre els carreons de forma aleatòria, **UM 507**.

7.9. DESCRIPCIÓ DEL TRAM PARIETAL 6

El tram parietal núm. 6 (corresponent a la paret de la torre 31 que sobresurt de la muralla), presenta 2 trams d'*opus Vittatum* -**UM 604** i **605**- sobre un parament d'*opus quadratum*, **UM 601** i **602**.

Aquest doble parament d'*opus vittatum* a la part superior i *opus quadratum* a la part inferior apareix seccionat verticalment i reomplert amb carreus de mides diverses disposats en fileres que intercalen maons, tot plegat, lligat amb morter de calç i sorra amb presència de nòduls de ceràmica, **UM 606**.

A l'extrem inferior, a tocar amb el tram parietal 4, tenim la continuació del parament UM 402 -aquí individualitzat com **UM 603**- fet de maó massís i morter blanc per a regularitzar la paret.

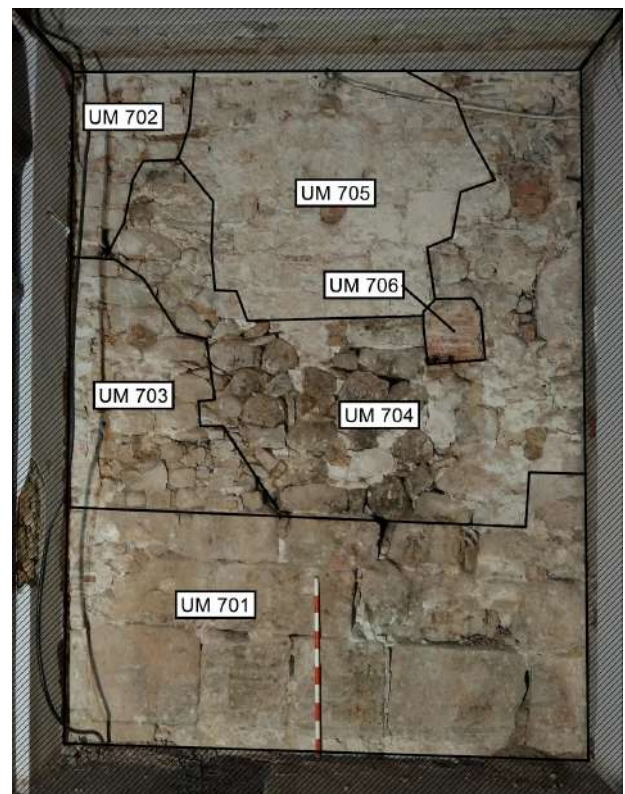

7.10. DESCRIPCIÓ DEL TRAM PARIETAL 7

Igual que el tram precedent, el tram parietal núm. 7 (corresponent a la paret de la torre 30 que sobresurt de la muralla), presenta un parament inferior d'*opus quadratum* -**UM 701**- que ocupa tot el tram. En aquest tram únicament s'ha pogut localitzar la presència d'*opus vittatum* a l'extrem superior, individualitzat com a **UM 702**.

Sobre l'*opus quadratum* es pot diferenciar un parament de pedres rectangulars disposades en fileres lligades amb morter de calç, sorra i argila -**UM 703**- i un parament de pedra sense treballar posada aleatòriament, **UM 704**.

A la part superior del tram, a tocar amb l'*opus vittatum* UM 702, pot diferenciar-se un parament

de carreus rectangulars i maó disposats aleatòriament, **UM 705**. Finalment, entre la UM 704 i 705 pot apreciar-se clarament una reparació feta de maó i morter pobre (morter de calç i sorra), **UM 706**.

8. METODOLOGIA

Pel que fa a la metodologia emprada, per dur a terme la intervenció s'ha seguit la més adient segons el moment a criteri del director de la intervenció dins els límits que marca el projecte d'intervenció arqueològica i la pròpia llei. Pel que fa al sistema de registre, a les cales en el subsòl s'ha utilitzat l'ideat per Harris i Carandini³², assignant un número d'unitat estratigràfica (UE) per a cadascun dels estrats, farciments, retalls o qualsevol altra entitat apareguda durant el procés d'excavació.

Des del punt de vista organitzatiu, s'ha optat per individualitzar aquestes cales obertes en el subsòl amb un número, que coincideix amb la centena de les UE assignades a cadascuna d'elles. Així, la cala 1 s'inicia amb la UE 101, la cala 2 amb la UE 201 i la cala 3 amb la UE 301.

Respecte al sistema de registre utilitzat a les cales parietals i als 4 trams de paret corresponents a les torres i passos de ronda romans, s'ha assignant un número d'unitat muraria (UM) per a cadascun dels elements -estructura, parament o revestiment- documentat.

Seguint la mateixa lògica que les cales obertes en el subsòl, s'han individualitzat les 3 cales parietals i els 4 trams de paret amb un número que coincideix amb la centena de la unitat muraria (UM) assignades a cadascuna d'elles. Així, la cala parietal 1 s'inicia amb la UM 101, la cala parietal 2 amb la UM 201, etc.

Com a annex de la present memòria s'inclou també la planimetria general de la intervenció, situant en relació amb la finca actual tant les cales -parietals i en el subsòl- i trams de paret estudiats, com el conjunt d'elements estructurals documentats. Aquesta planimetria inclou, a més dels plànols de situació, les plantes i seccions necessàries en les escales gràfiques adequades per a la seva comprensió. La planimetria ha estat tractada informàticament a través del programa AutoCAD.

Des de l'inici de la intervenció s'ha realitzat també la corresponent documentació fotogràfica en format digital.

³² (HARRIS, 1991); (CARANDINI, 1997)

9. RESULTATS DE LA INTERVENCIÓ.

A continuació passarem a descriure els resultats obtinguts durant la intervenció arqueològica. A la planimetria s'hi exposa la situació exacta de cada una de les estructures localitzades així com totes les cotes absolutes.

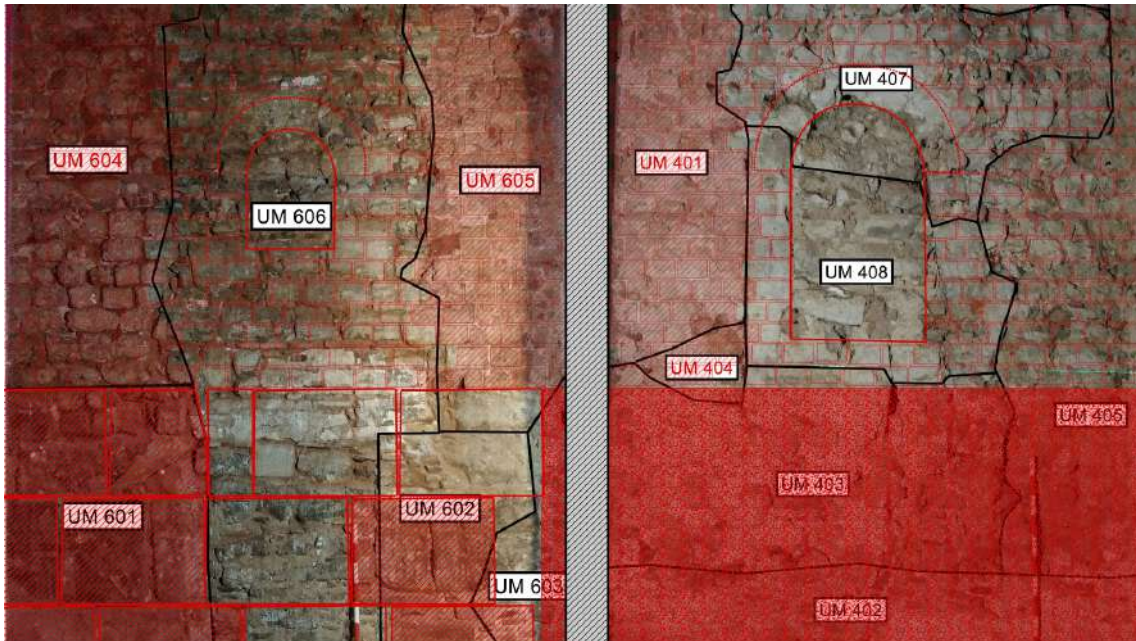
Cal destacar que tant les estructures localitzades com els estrats documentats no presentaven restes ceràmiques associades que les permetin situar cronològicament, únicament el nivell de rebliment UE 109 contenia material moble de cronologia diversa, essent una vora de la sèrie de Poblet la que ens ha permès establir un *terminus post quem* per aquest rebliment a l'últim terç del s.XVII - inici s.XVIII.

Malgrat aquesta presència tant escadussera de material moble i la limitada extensió dels indrets excavats, tant per la factura de les diferents estructures com per les relacions estratigràfiques que mantenen tant entre elles com amb l'estrat de rebliment UE 109, podem establir a grans trets 5 fases constructives:

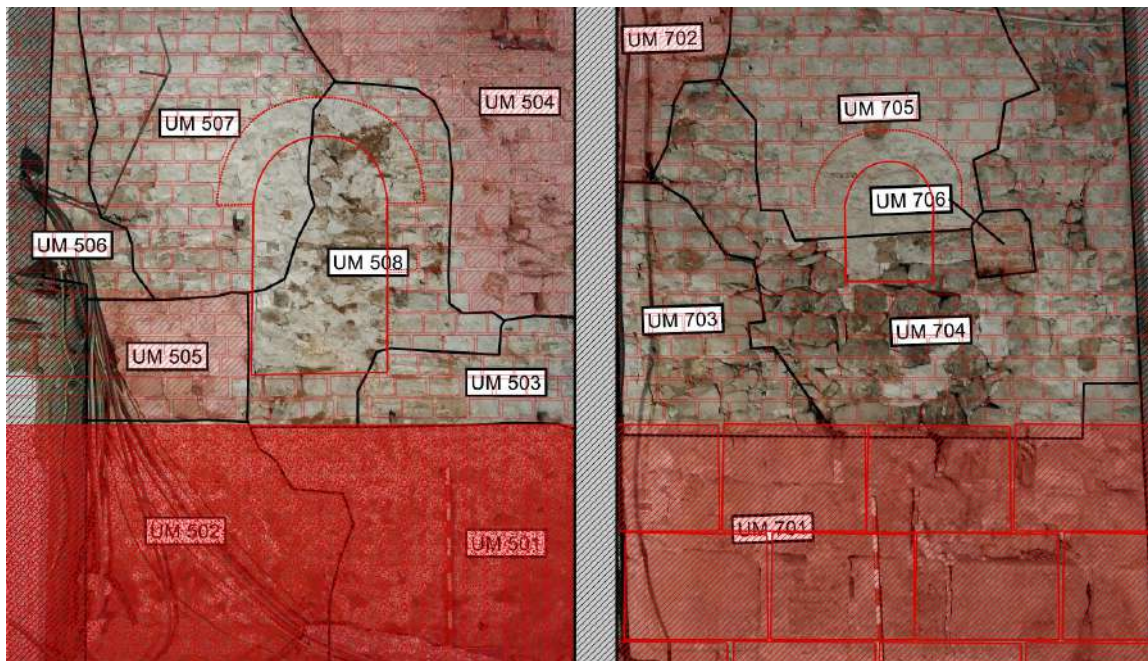
FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC)

D'època romana baix-imperial tenim -encara que molt malmeses- part de les torres núm. 30 i 31. Malgrat que el seu estudi ha estat molt superficial i que la seva descripció s'ha fet sense dur a terme cap neteja ni cap altre actuació sobre els diferents paraments que les componen, a grans trets podem constatar la pervivència de diferents trams d'ambdues torres, així com del què podria ser la secció del nucli de la muralla del s.III dC.

La part inferior de la cortina exterior de les torres vindria representada per les restes d'*opus quadratum* documentat en els trams parietals 5 i 7. A partir de la cota on caldria situar el pas de ronda, el parament de les torres presenta una factura en *opus vittatum*, del qual, en trobem evidències en els 4 trams parietals estudiats.

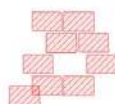
Superposició idealitzada del parament de la torre núm. 31 sobre els trams parietals 4 i 6. Les parts colorides correspondrien a possibles parts originals mantingudes *in situ*.

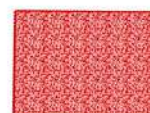
Superposició idealitzada del parament de la torre núm. 30 sobre els trams parietals 5 i 7. Les parts colorides correspondrien a possibles parts originals mantingudes *in situ*.

Opus quadratum

Opus vittatum

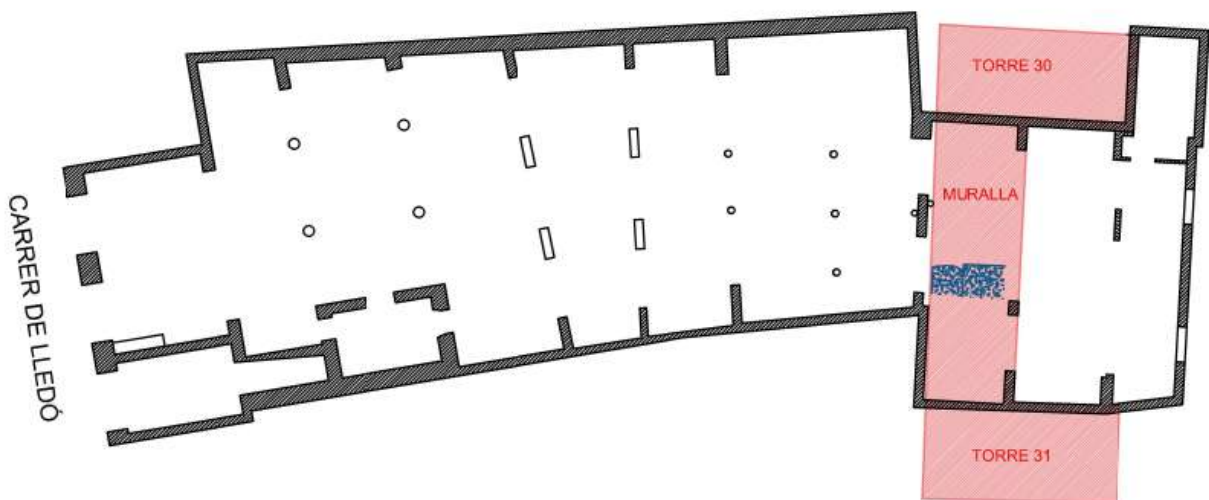

Nucli muralla

Més discutible -sense una neteja parietal prèvia a un estudi en detall- és el grau de pervivència de les diferents obertures -finestres i portes al nivell del pas de ronda- que semblen intuir-se fossilitzats entre els diferents paraments.

Un cas semblant passa amb el seccionament del nucli de la muralla, que sembla intuir-se en diversos llocs (pedres sense una cara vista disposades aleatòriament dins d'un nucli de morter apareixen seccionades en el què sembla un intent de tallar a plom el nucli d'una estructura). En aquest cas, però, la presència de diversos revestiments disposats al davant -en un intent de regularitzar la paret- no permeten documentar adequadament aquest seccionament.

Malgrat no tenir cap prova concloent de la seva pertinença a aquest període, tant per la seva factura -bassament massís extremadament dur de pedres sense treballar lligades amb morter de calç- com per la seva situació -sobre la hipotètica línia de pas de la muralla- creiem que les estructures UE 113 i UE 115 formarien part de la muralla romana del s.III dC.

Superposició idealitzada de les torres i tram de muralla sobre la finca actual de Lledó 13.

FASE 2.- CASAL GÒTIC (s.XIV)

Sabem que en aquest indret s'hi bastí -com a la major part del carrer de Lledó- un casal gòtic, del qual se'n conserva -integrat en l'edifici del s.XIX - el seu pati amb galeria d'arcs de mig punt sobre columnes toscanes.

Més enllà d'aquestes restes visibles a simple vista, la intervenció arqueològica ha deixat altres elements que caldria atribuir a aquesta edificació. Així doncs, les cales parietals 1 i 2 han permès documentar la paret mitgera de l'edifici, on s'han pogut localitzar dues arcades de pedra -UM 105 i 206- que malgrat no podem datar directament, la seva amortització amb tapia de terra

crua on s'intercalen filades de morter de calç -UM 106 i 207- permet dotar d'un *terminus ante quem* aproximat per aquestes obertures del s.XVI.

És també atribuïble a aquesta fase -tant per factura com per la cota i les relacions estratigràfiques que presenta- el paviment de lloses de pedra localitzat a la cala 3 i individualitzat amb la UE 312.

Més discutible -per la seva possible pertinença tant a aquesta fase com a la següent- és el desmuntatge del tram de nucli de la muralla romana que passava per la cala 1. El fet que a més del propi desmuntatge s'hagin pogut localitzar altres estructures que semblaven anivellar i regularitzar els perfils dels trams de muralla no extrets³³ ens fa pensar en la possibilitat que aquests trams quedessin *a la vista*, en el que podria haver estat un soterrani.

FASE 3.- REFORMES DEL s.XIV

Més enllà de la possibilitat, com ja hem comentat en l'apartat precedent, de que el desmuntatge del tram de muralla que passava per la cala 1 formi part d'aquesta fase i no de l'anterior, a aquest moment cal situar l'amortització de les dues arcades de pedra -UM 105 i 206- amb tapia i morter de calç.

FASE 4.- EDIFICI DE 1871

Com testimonia la documentació³⁴, en 1871 fou construït en aquesta finca un edifici de planta baixa i quatre plantes.

D'aquesta fase correspondrien les columnes de fosa de la planta baixa així com -evidentment- les traves que les uneixen. Aquest fet ens permet situar per estratigrafia els paviments de lloses de pedra UE 105, 106 i 204 en aquesta fase (ja que està col·locat al damunt de les fonamentacions de les columnes), malgrat que el seu aspecte podria fer pensar en una factura anterior. Acaba de certificar la pertinença a aquest moment el fet que el reblliment UE 109 -amb un *terminus post quem* que com ja hem comentat cal situar a l'últim terç del s.XVII - inici s.XVIII- també està cobert per aquest paviment.

No obstant això, la semblança d'aquests paviments amb el documentat a la cala 3 (utilització de les mateixes lloses de pedra tot i que amb una diferència de cota d'uns 1,60 metres) ens porta a pensar en una possible reutilització de les lloses del paviment de palau gòtic per la planta baixa del nou edifici del 1871.

La construcció en cara vista de la fonamentació del nou edifici -com s'ha pogut documentar a la

³³ Per una descripció més acurada mirar l'apartat 7.1.

³⁴ Per un anàlisi en profunditat mirar l'apartat 4.1.2

cala 1 amb les UE 107 i 110- porta a pensar que el possible rebaix fet sobre el tram de muralla encara seria visible en el moment del bastiment del edifici de 1871, sent reblert l'espai entre traves amb el rebliment UE 109 una vegada construïda la fonamentació. Acabaria de confirmar aquest fet la troballa -en el punt de suport de la fonamentació UE 110 sobre l'estructura romana- d'una rebava³⁵ de morter impossible de formar en una obra en encofrat perdut.

FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871

Finalment, formant part d'una fase posterior a la pròpia edificació de l'immoble s'ha documentat -tant a la cala 2 com a la cala 3- la construcció d'un gran col·lector d'aigües fecals que sembla travessar la finca vers el carrer de Lledó. Sabem que aquesta obra -individualitzada amb les UE 205 i 308- no forma part de la construcció primigènica de l'edifici de 1871 perquè la seva rasa amortitza el paviment de lloses de pedra de l'etapa precedent.

D'una factura encara més moderna -ús del supermaó foradat³⁶ com a tapa- tenim la canalització UE 207, que recollint les aigües brutes dels lavabos d'aquesta planta van a desaiugar a la canalització UE 204.

Com la reforma més moderna documentada, tenim la conducció d'aire calent UE 102, feta en encofrat i revestida de material aïllant en el seu interior.

Suposem que aquest conjunt de reformes en el subsòl de l'edifici de 1871 van portar al bastiment de les successives lloses de formigó documentades al inici de les tres cales excavades.

10. CONCLUSIONS

La present intervenció ha permès localitzar i documentar un conjunt d'estructures que malgrat no presentar restes ceràmiques associades que les permetin situar cronològicament, tant per la seva factura com per les relacions estratigràfiques que mantenen entre elles i amb el nivell de rebliment UE 109 -única unitat estratigràfica que el material moble ha permès obtenir un *terminus post quem*- ha estat possible establir a grans trets 5 fases constructives.

Aquestes fases van des de l'època baix-imperial fins a les reformes de l'edifici bastit en 1871, passant pel conjunt d'estructures vinculades al casal gòtic ubicat en aquesta finca i les seves reformes del segle s.XVI.

³⁵ Veure imatge núm. 9

³⁶ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2001: 6.16)

La fase romana és la que planteja més interrogants, ja que malgrat tenir les evidències del pas de la muralla pel subsòl de la finca aquesta no ha pogut ser localitzada amb certesa absoluta, sent localitzada únicament unes estructures atribuïbles a part de la muralla en una cota molt més baixa de la que es preveia en el moment d'iniciar el rebaix³⁷.

Malauradament, la poca extensió dels rebaixos i la impossibilitat d'arribar al final del nivell de rebliment UE 109 no permeten donar una explicació argumentada al desmuntatge del tram de muralla, més enllà de simples conjectures.

És per aquest motiu que creiem d'enorme importància qualsevol seguiment arqueològic que es pugui dur a terme en el subsòl d'aquesta finca, no únicament per intentar donar resposta al desmuntatge del tram de muralla romana, sinó també per afinar més amb les diferents fases aquí exposades.

Per altra banda, el no assoliment de nivells geològics en cap punt fa que en cap cas es pugui assegurar la inexistència de fases anteriors a les aquí exposades.

El director tècnic,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Carles Carbonell Badia". The signature is fluid and cursive, with a large initial 'C'.

Carles Carbonell Badia
Barcelona, 15 de març de 2021.

³⁷ Per una descripció acurada d'aquestes restes i una hipòtesi de la seva factura romana mirar pàg. 28 i seg.

11. BIBLIOGRAFIA

- BELTRÁN, J. (2013). *Barcino, de colònia romana a sede regia visigoda, medina islàmica i ciutat comtal: una urbs en transformació*. Quarhis. Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona. Època II, núm. 9. Museu d'Història de Barcelona. Institut de Cultura. Barcelona. Pàgs. 16-118.
- CABALLÉ, F.; GONZÀLEZ, R. (2007): *Estudi històric-arquitectònic de la finca del carrer Lledó, núm. 9 de Barcelona*. Veclus. Barcelona. [inèdit]
- CARANDINI, A. (1997). *Historias en la tierra. Manual de excavación arqueológica*. Editorial Crítica. Barcelona. 1997.
- ESPUCHE, A.; GUÀRDIA, M. (1984). *L'estudi de l'espai de la Barcelona de principis del segle XVIII: el desastre de 1716*. I Congrés d'història moderna de Catalunya. Actes. Vol. I. Barcelona. Pàgs. 643-679.
- GENERALITAT DE CATALUNYA (2001): *Diccionari visual de la construcció*. Termcat. Departament de Política Territorial i Obres Públiques. Barcelona. 2001.
- GRAN GEOGRAFIA COMARCAL DE CATALUNYA (1982). *Barcelonès i Baix Llobregat*. Vol. 8. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. 1982.
- GUÀRDIA, M.; ESPUCHE, A. (1992). "Consolidació d'una estructura urbana: 1300-1516". Dins SOBREQÜÉS, J. (dir.). *Història de Barcelona*, Vol.III. Fundació Enciclopèdia Catalana. Ajuntament de Barcelona. Barcelona.
- HARRIS, E.C. (1991). *Principios de Estratigrafía Arqueológica*. Editorial Crítica. Barcelona. 1991.
- MIRÓ, C. (2014): *La muralla romana en el marc del pla barcino. Projectes i resultats de l'any 2013*. Quarhis. Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona. Època II, núm. 10. Museu d'història de Barcelona. Institut de Cultura. Barcelona. Pàgs. 205-206.
- PRIDA, D. (2010): *Carrer de Lledó, 7*. Anuarl d'arqueologia i patrimoni de Barcelona 2009. Ajuntament de Barcelona. Pàgs. 74-77.
- PUIG, F.; RODÀ, I. (2010): *Les Muralles de Barcino*. MUHBA Textures, núm. 1. Museu d'història de Barcelona. Barcelona. 2010.
- RAMOS, J. (2015): *Muralla romana. Torres número 27 i 28*. Anuarl d'arqueologia i patrimoni de Barcelona 2015. Ajuntament de Barcelona. Pàgs. 135-140.
- RAVOTTO, A. (2014): *La muralla romana de barcelona, una empresa de finals del segle III*.

Quarhis. Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona. Època II, núm. 10. Museu d'Història de Barcelona. Institut de Cultura. Barcelona. Pàgs. 140-162.

12. NETGRAFIA

- AJUNTAMENT DE BARCELONA: *Història del Gòtic*. [en línia]. <<https://ajuntament.barcelona.cat/ciutatvella/ca/el-districte-i-els-seus-barris/el-gotic/historia-del-gotic>> [consulta 28/02/2021]
- CABALLÉ et al. (2004): *Estudi Històrico- arquitectònic de la finca núm. 7 del carrer Lledó de Barcelona (Volum II)*. Veclus. Barcelona. [en línia]. <http://cartaarqueologica.bcn.cat/Docs/3169/2012_07_04_16_17_52_Lled%C3%B3%207.pdf> [consulta 28/02/2021]
- CARTA ARQUEOLÒGICA DE BARCELONA: *Nom singular: Muralles romanes de Barcino*. Ajuntament de Barcelona. [en línia]. <<http://cartaarqueologica.bcn.cat/736>> [consulta 28/02/2021]
- CARTA ARQUEOLÒGICA DE BARCELONA: *Nom singular: Muralla romana. Torres número 27 i 28*. Ajuntament de Barcelona. [en línia]. <<http://cartaarqueologica.bcn.cat/3539>> [consulta 28/2/2021]
- CATALUNYA ROMÀNICA: *Sant Just i Sant Pastor*. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. [en línia]. <<https://www.enciclopedia.cat/ec-catrom-2003801f.xml>> [consulta 10/03/2021]
- DIRECCIÓ GENERAL DEL PATRIMONI CULTURAL: *Nom: Muralla romana*. Generalitat de Catalunya. [en línia] <<http://invarquit.cultura.gencat.cat/Cerca/Fitxa?index=0&consulta=MCUxK011cmFsbGEgcm9tYW5hJTQrMDgwMTkzJTkrMDMuJQ==&codi=22>> [consulta 28/02/2021]
- PORTAL D'INFORMACIÓ URBANÍSTICA DE BARCELONA: *Denominació: Conjunt del carrer dels Lledó*. Ajuntament de Barcelona. [en línia]. <<https://ajuntament.barcelona.cat/informaciourbanistica/cerca/ca/fitxa/833/--/--/cp/>> [consulta 10/3/2021]
- PORTAL D'INFORMACIÓ URBANÍSTICA DE BARCELONA: *Denominació: Casa Manuel de Figuerola*. Ajuntament de Barcelona. [en línia]. <<https://ajuntament.barcelona.cat/informaciourbanistica/cerca/ca/fitxa/842/--/--/cp/>> [consulta 12/3/2021]

- RAMOS, J. (2017): Memòria de la intervenció arqueològica preventiva al carrer Sotstinent Navarro, 12-16 / Baixada de Caçador, 8. Muralla romana, Torres 27 i 28. Àtics. [en línia]. <http://cartaarqueologica.bcn.cat/Docs/3539/2017_11_29_10_20_10_Mem%C3%B2ria%20059-12%20.pdf> [consulta 28/2/2021]

13. INDEX DOCUMENTAL

1857

AMCB. F.O. exp. 913-C

ASSUMPTE: Llicència d'obres a nom de Manuel de Figuerola amb en Josep Buxareu Gallart com a tècnic. Es tracta del número 15 del carrer d'en Lledó i podem veure com el projecte constructiu no té res a veure amb l'edifici objecte d'estudi.

1871

AMCB. F.O. exp. 2304-C

ASSUMPTE: Llicència d'obres a nom de Casimir Rull amb en Josep Rosés com a tècnic. Es tracta del número 13 del carrer d'en Lledó, però només apareix el mòdul d'habitatges que dóna a la façana principal.

1926

AMCB. F.O. exp. 2304-C

ASSUMPTE: Lluís Rull, com a propietari de Lledó 13, sol·licitar comprar les parcel·les resultants de l'enderroc per a la construcció de la Via Laietana. Ell havia estat propietari d'un dels edificis enderrocats, Basea 30, i demanar comprar també les restes del solar que abans havia estat Basea 32. Finalment ho pot adquirir.

ANNEX I. DOCUMENTACIÓ ADMINISTRATIVA

CLT_2020_EXP_ARQ002PREV_1152 (R/N 470 K121 NB 2021/1-32295) d'autorització d'una intervenció arqueològica preventiva al carrer Lledó 13 de Barcelona, Barcelonès, segons el procediment establert en l'article 14 i següents del Decret 78/2002, de 5 de març, del reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

Fets

1. En data 29 de desembre de 2020 (reg. d'entrada 9015-2185336/2020) el senyor Maurici de Diego Trepas, en representació de MOLSAN GESTIÓN Y TRAMITACIÓN SL ha sol·licitat autorització per realitzar una intervenció arqueològica preventiva de documentació amb realització de pla de cales al Carrer Lledó 13 de Barcelona, Barcelonès, sota la direcció de Carles Carbonell Badia (DRACMA) de l'11 al 22 de gener de 2021.
2. En data 4 de gener de 2021 l'arqueòloga territorial ha emès informe favorable sobre la sol·licitud esmentada.
3. En data 4 de gener de 2021 el Servei d'Arqueologia i Paleontologia ha proposat autoritzar la intervenció.

Motivació

Estudis previs a la reforma del local de planta baixa per a ús de centre per a la difusió de la cultura jueva.

Fonaments de dret

1. Article 47 i següents de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC núm. 1807, d'11.10.1993).
2. Article 14 i següents del Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic (DOGC núm. 3594, de 13.3.2002).
3. Decret 304/2011, de 29 de març, de reestructuració del Departament de Cultura (DOGC núm. 5849, de 31.3.2011); i Resolució CMC/254/2010, de 8 de gener, de delegació de competències de la persona titular de la Direcció General del Patrimoni Cultural en les persones directores dels Serveis Territorials del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació (DOGC núm. 5566, de 12.2.2010).

Resolució

Per tot això, **resolc:**

1. **Autoritzar** la realització d'una intervenció arqueològica preventiva d'acord amb les dades i condicions següents:

Persona o institució autoritzada: MOLSAN GESTIÓN Y TRAMITACIÓN SL

Lloc de la intervenció: carrer Lledó 13 de Barcelona.

Activitat autoritzada: documentació i pla de cales.

Direcció de la intervenció: Carles Carbonell Badia (DRACMA)

Terminis de realització: de l'11 al 22 de gener de 2021.

Lloc de dipòsit provisional de les restes: Arxiu arqueològic del Museu d'Història de Barcelona (carrer F, 22, 08040 Barcelona).

La intervenció arqueològica autoritzada haurà de ser realitzada en els termes descrits en la documentació presentada per a la tramitació de l'expedient i d'acord amb les disposicions de la Llei 9/1993, del patrimoni cultural català, i del Decret 78/2002, del reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

El termini de dos anys previst per a la presentació de la memòria, s'entendrà que comença a comptar a partir del dia en què ha finalitzat la intervenció.

2. **Notificar** aquesta resolució, que no exhaureix la via administrativa, a la persona o entitat interessada i comunicar-li que contra aquesta pot interposar-hi recurs d'alçada davant la consellera de Cultura, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la recepció d'aquesta notificació.

Notificar, així mateix, aquesta resolució a l'ajuntament del municipi afectat, i comunicar-li que contra aquesta pot interposar-hi recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la recepció d'aquesta notificació. Potestativament, dins el mateix termini, podrà efectuar el requeriment previ previst a l'article 44 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, de la jurisdicció contenciosa administrativa.

P.d. Resolució CMC/254/2010, DOGC 12.2.2010
La directora

M. Àngels Torras Ripoll

ANNEX II. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

LLISTAT D'IMATGES

1. Vista Inicial del emplaçament de la cala 1.
2. Vista en primer pla de canalització de formigó UE 102 amb el paviment de pedres UE 105 al fons.
3. Vista en detall del paviment de pedres UE 105.
4. Vista del nivell de rebliment UE 109.
5. Vista del rebliment UE 109 i les estructures UE 112, 114 i 115.
6. Vista de les estructures UE 110, 112, 114 i 115 sobre l'estrat de rebliment UE 109.
7. Vista de la fonamentació UE 110 muntant-se sobre l'estructura UE 112.
8. Vista de detall de l'estructura UE 114.
9. Vista de detall de la rebava de la fonamentació UE 110 sobre l'estructura UE 112.
10. Vista de l'estructura UE 113 i UE 115.
11. Vista del procés de cobertura de les diferents estructures de la cala 1.
12. Vista final de la cala 1.
13. Vista del procés d'obertura de la cala 2.
14. Vista general de les estructures de la cala 2.
15. Vista de detall de les relacions entre les estructures UE 204, 207 i 209.
16. Vista Inicial de la cala 3.
17. Vista de l'estrat de rebliment UE 305.
18. Conjunt d'estructures de la cala 3.
19. Vista del procés de cobertura de les diferents estructures de la cala 3.
20. Vista final de la cala 3.
21. Vista del tram de paret abans d'obrir la cala parietal 1.
22. Vista de les unitats muraries aparegudes a la cala parietal 1.
23. Vista del tram de paret abans d'obrir la cala parietal 2.
24. Vista de les unitats muraries aparegudes a la cala parietal 2.
25. Vista de les unitats muraries aparegudes a la cala parietal 3.

1. Vista Inicial del emplaçament de la cala 1.

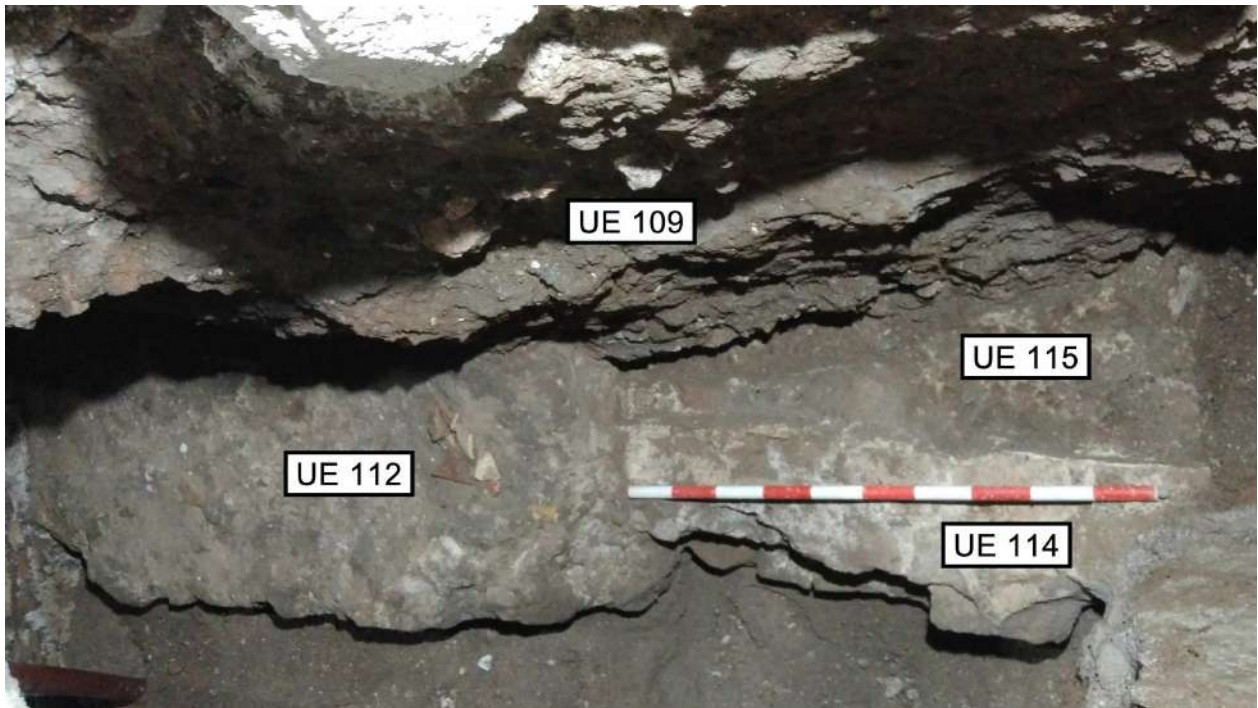
2. Vista en primer pla de canalització de formigó UE 102 amb el paviment de pedres UE 105 al fons.

3. Vista en detall del paviment de pedres UE 105.

4. Vista del nivell de rebliment UE 109.

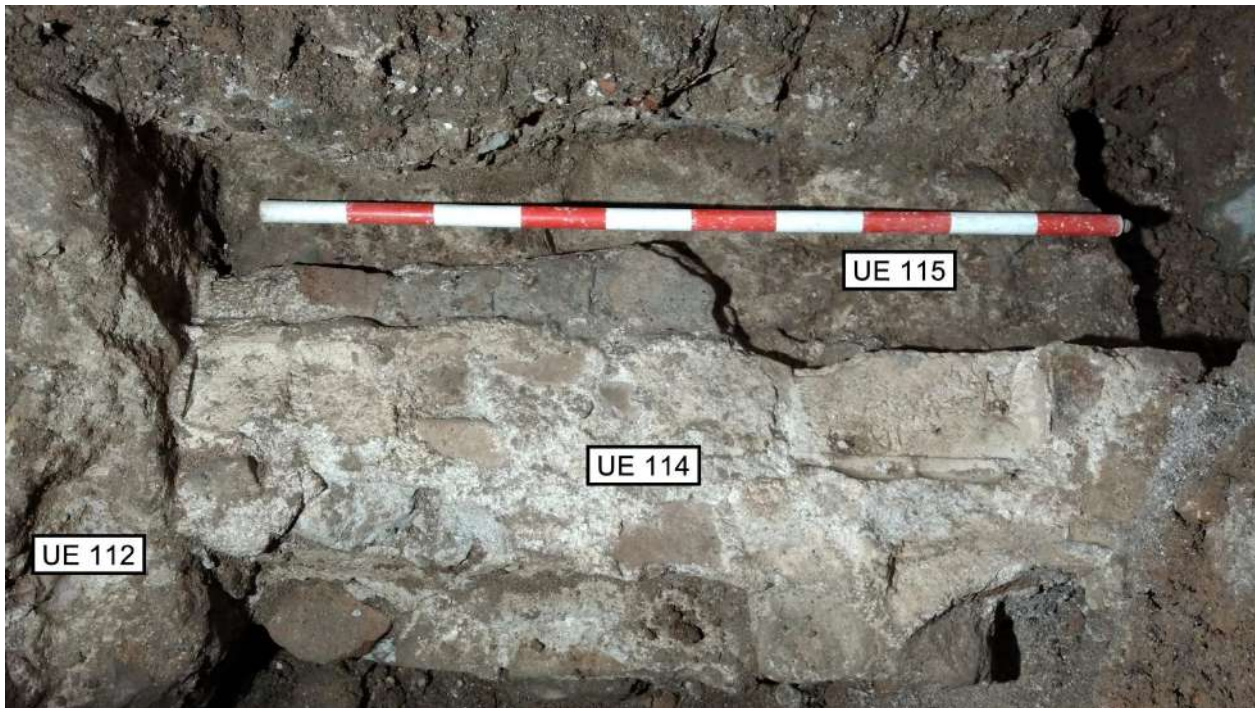
5. Vista del rebliment UE 109 i les estructures UE 112, 114 i 115.

6. Vista de les estructures UE 110, 112, 114 i 115 sobre l'estrat de rebliment UE 109.

7. Vista de la fonamentació UE 110 muntant-se sobre l'estructura UE 112.

8. Vista de detall de l'estructura UE 114.

9.- Vista de detall de la rebava de la fonamentació UE 110 sobre l'estructura UE 112.

10. Vista de l'estructura UE 113 i UE 115.

11. Vista del procés de cobertura de les diferents estructures de la cala 1.

12. Vista final de la cala 1.

13. Vista del procés d'obertura de la cala 2.

14. Vista general de les estructures de la cala 2.

15. Vista de detall de les relacions entre les estructures UE 204, 207 i 209.

16. Vista Inicial de la cala 3.

17. Vista de l'estrat de rebliment UE 305.

18. Conjunt d'estructures de la cala 3.

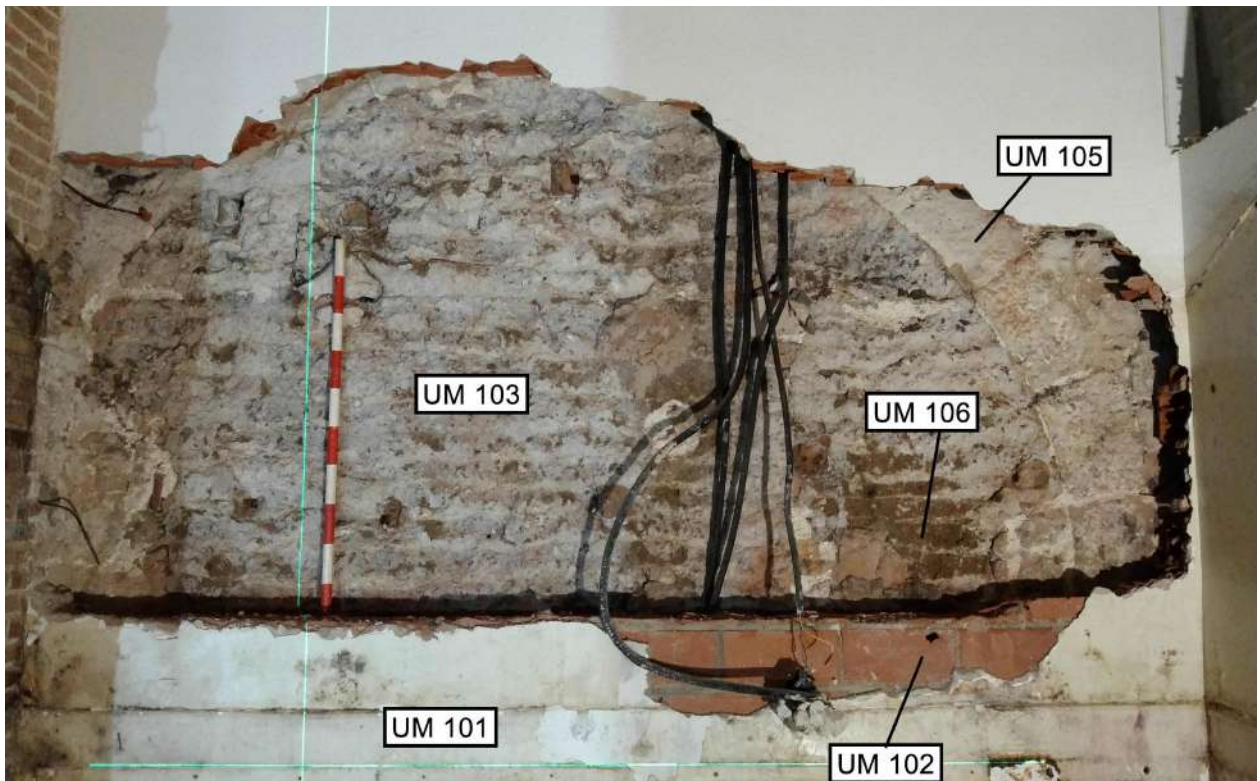
19. Vista del procés de cobertura de les diferents estructures de la cala 3.

20. Vista final de la cala 3.

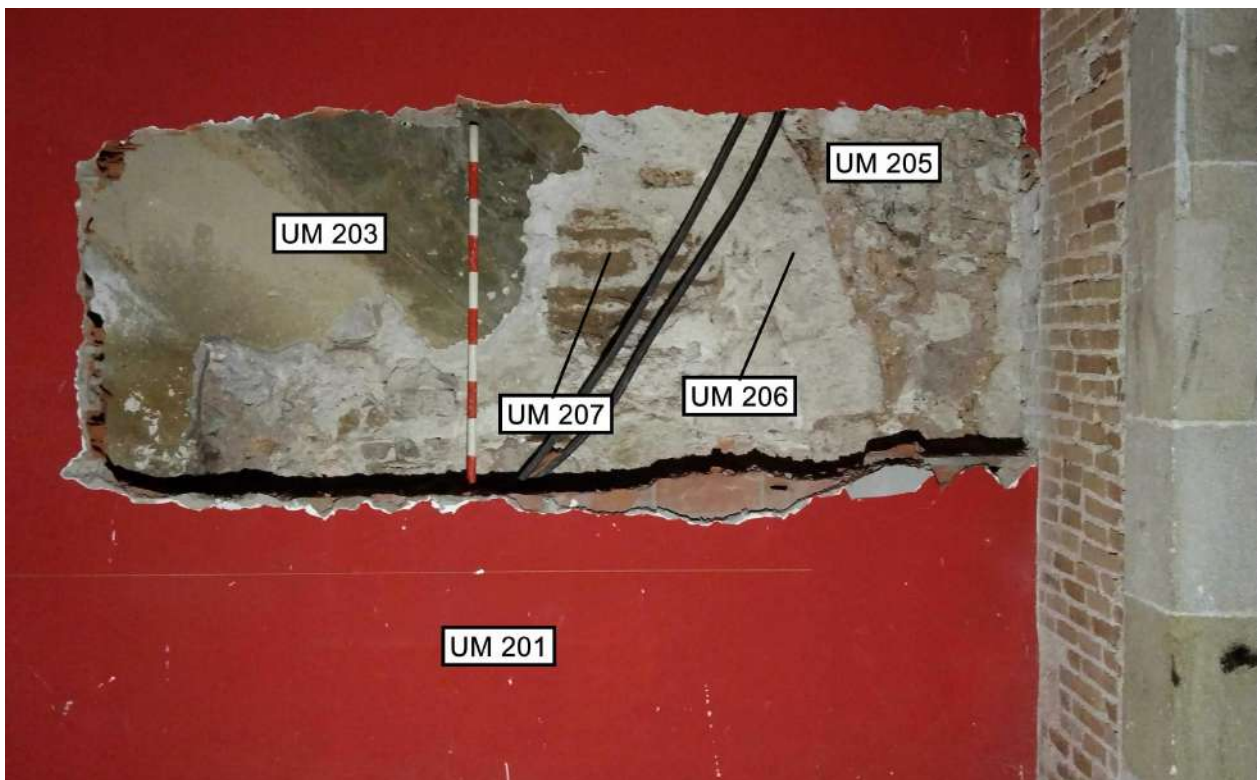
21. Vista del tram de paret abans d'obrir la cala parietal 1.

22. Vista de les unitats muraries aparegudes a la cala parietal 1.

23. Vista del tram de paret abans d'obrir la cala parietal 2.

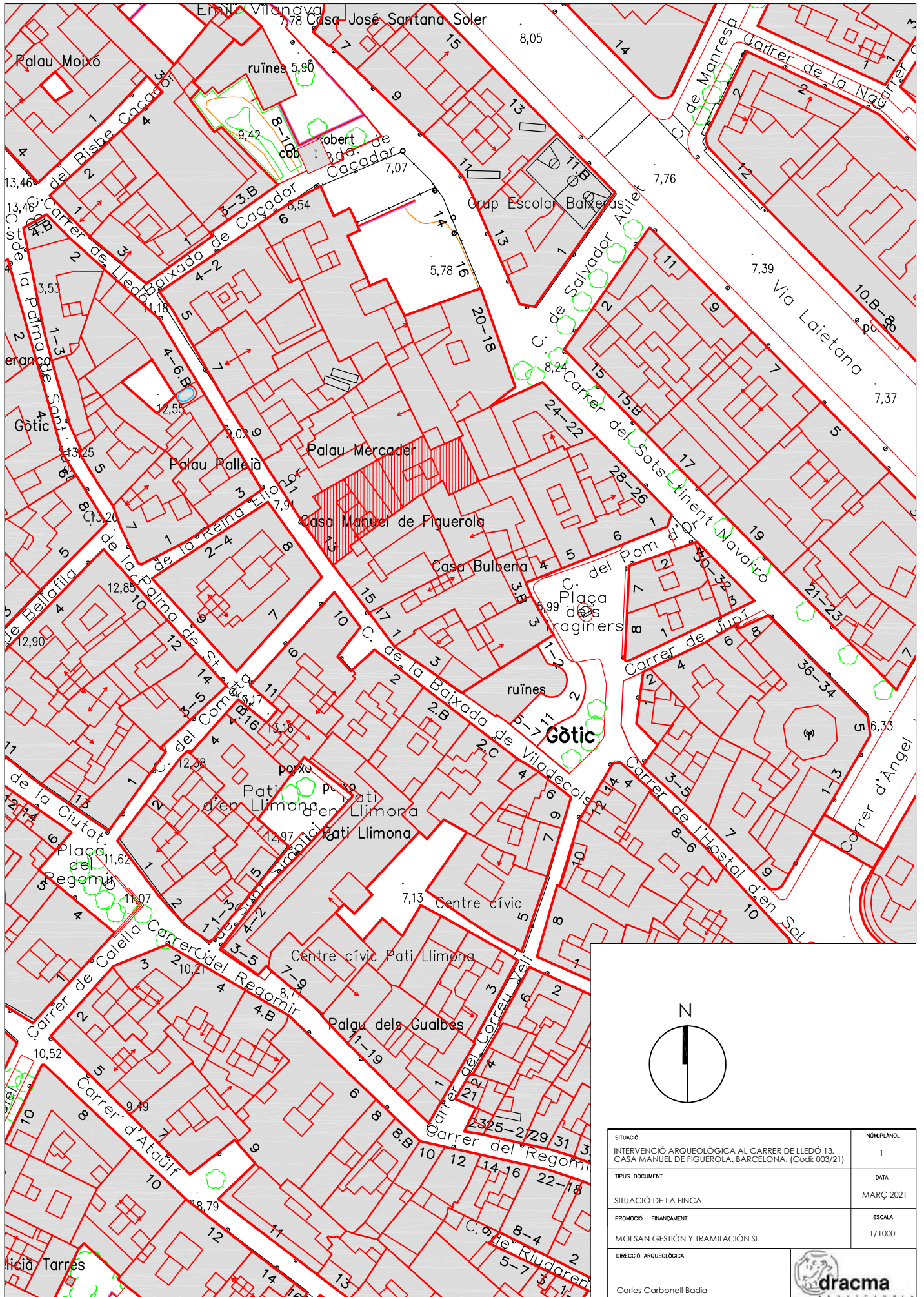

24. Vista de les unitats muraries aparegudes a la cala parietal 2.

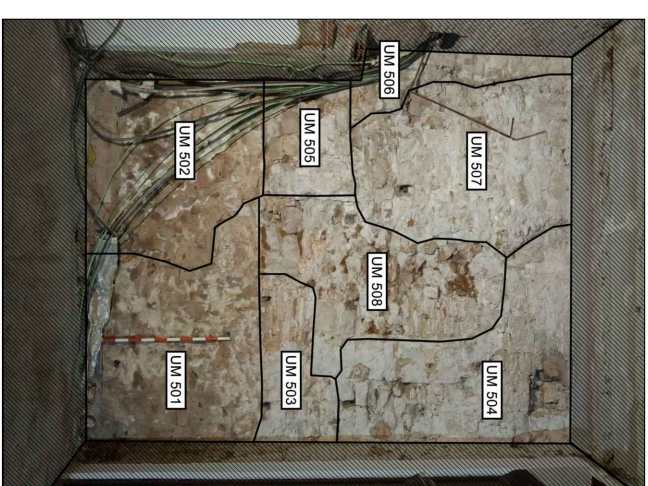
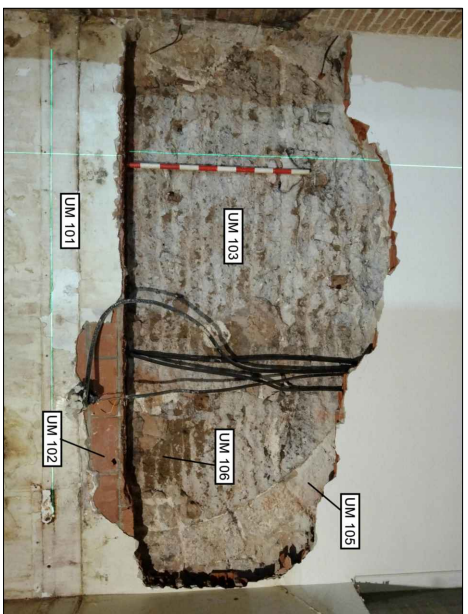
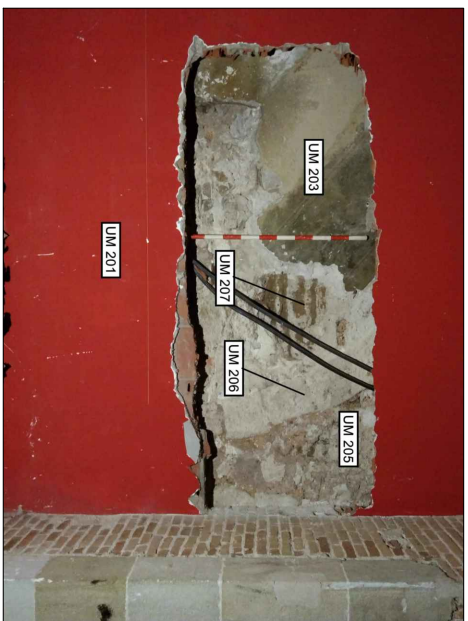

25. Vista de les unitats muraries aparegudes a la cala parietal 3.

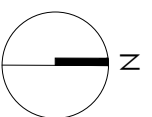
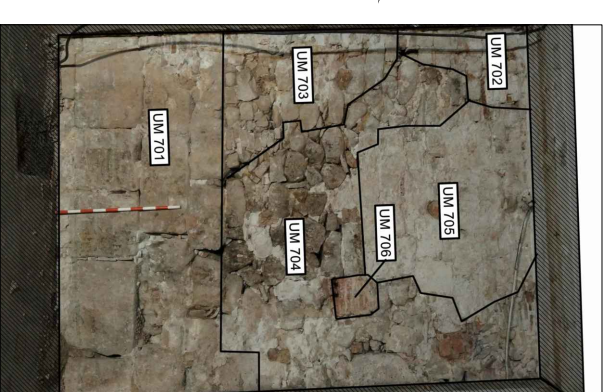
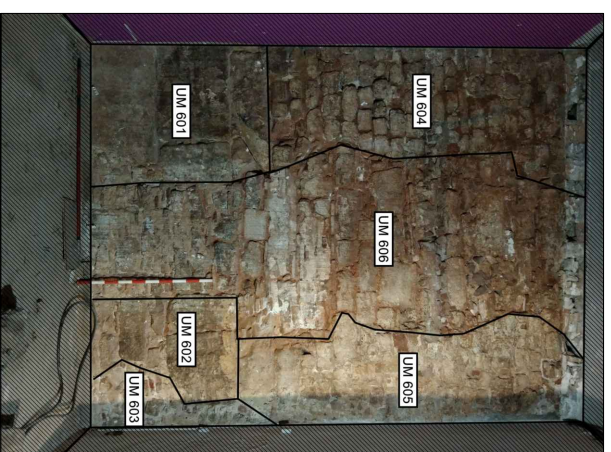
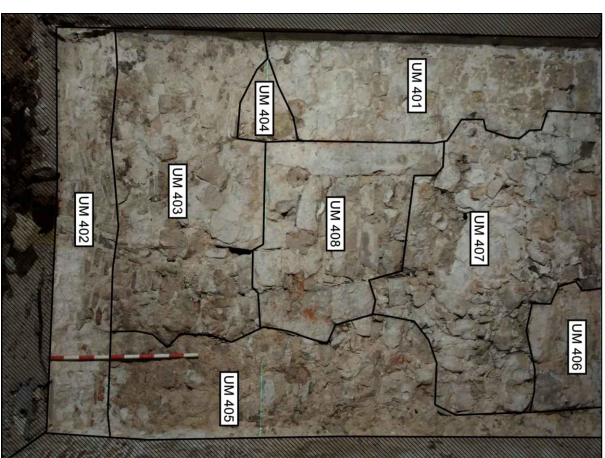
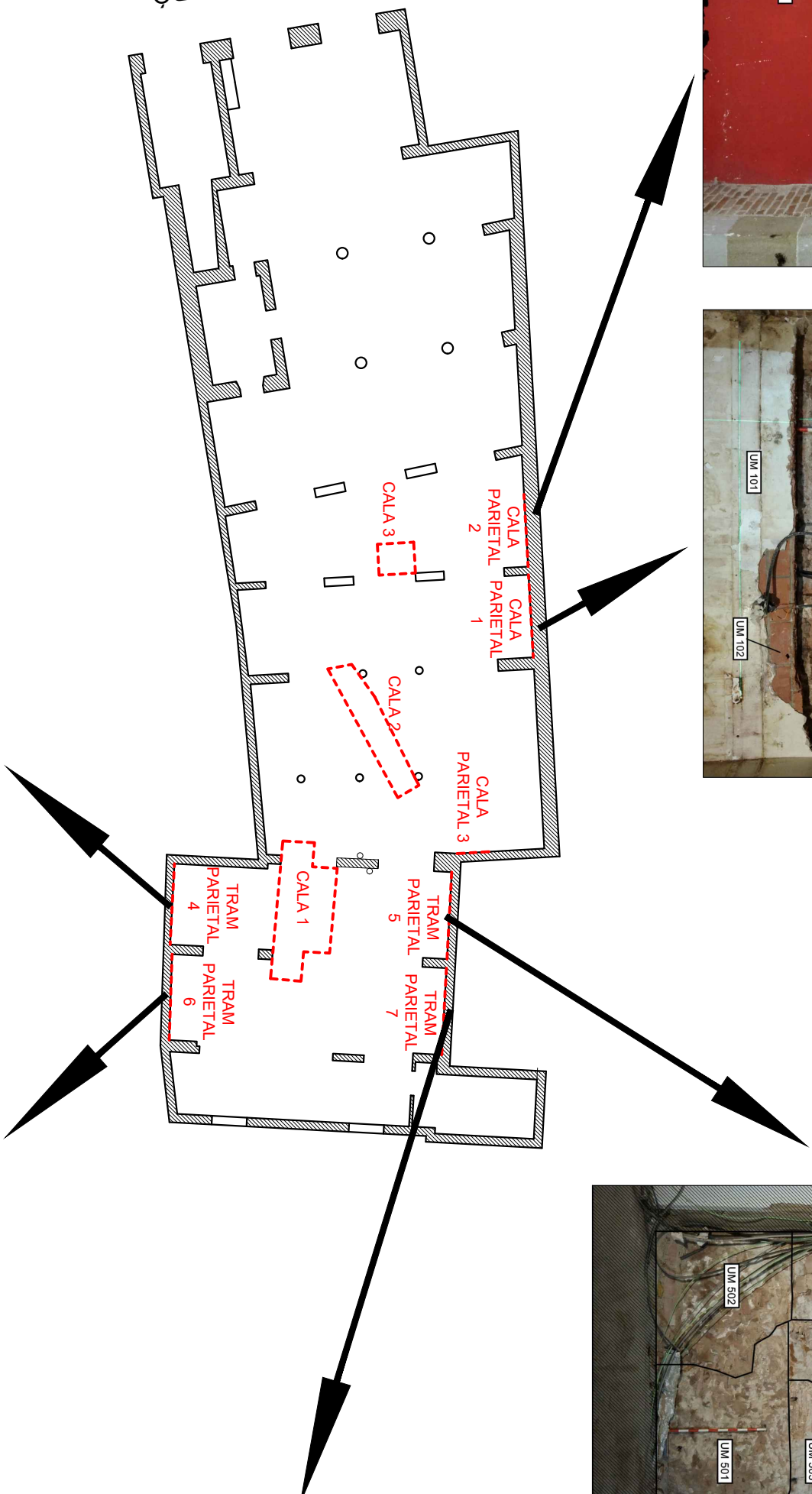
ANNEX III. DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA

SITUACIÓ	INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL CARRER DE LLEDÓ 13. CASA MANUEL DE FIGUEROLA. BARCELONA. (Codí: 003/21)	NOM PLÀNOL	1
TIPUS DOCUMENT		DATA	MARÇ 2021
SITUACIÓ DE LA FINCA		ESCALA	1/1000
PROMOCIÓ I FINANÇAMENT	MOLSAN GESTIÓ Y TRAMITACIÓ SL		
DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA	Carles Carbonell Badia		

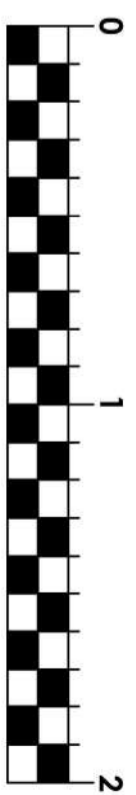
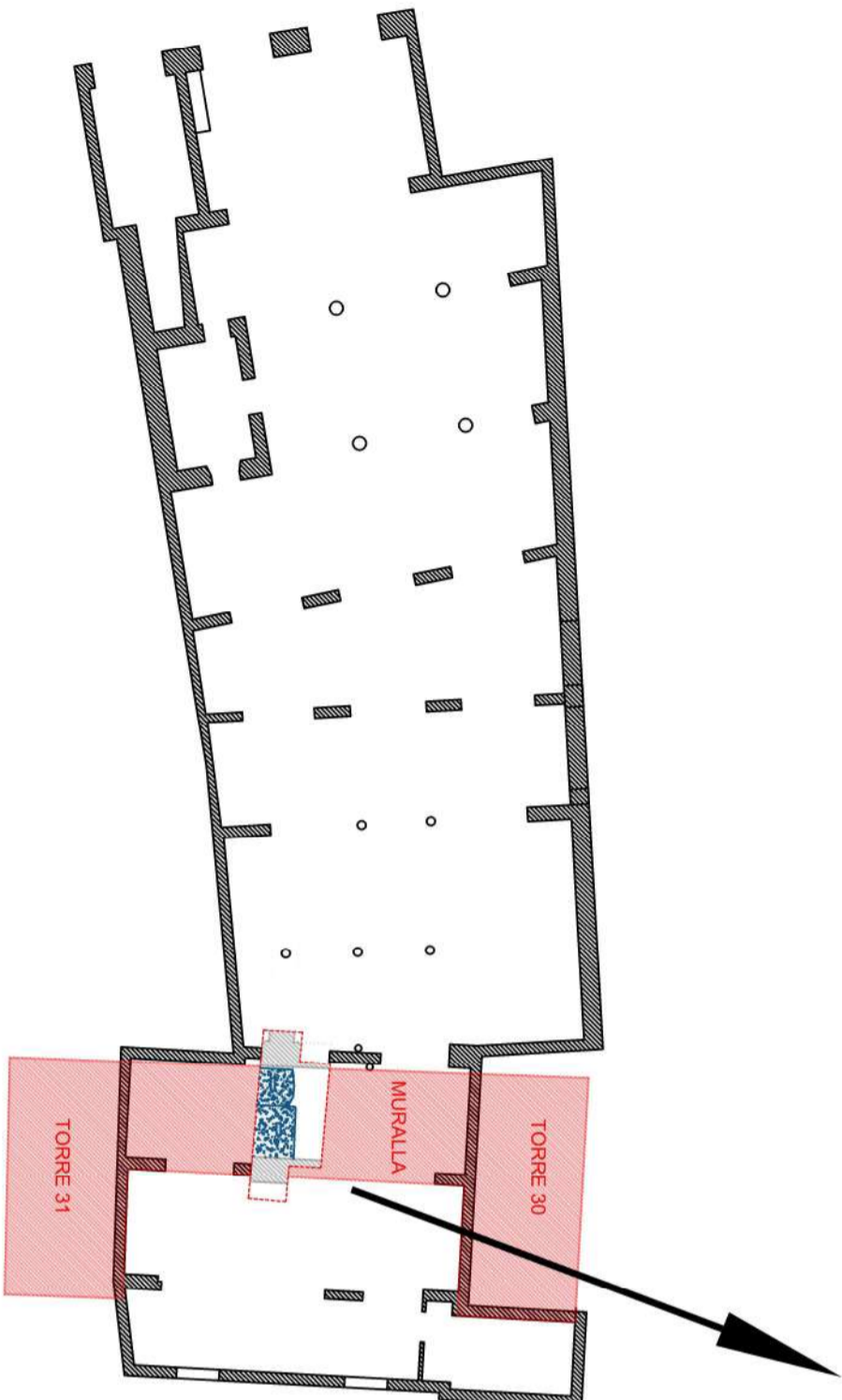
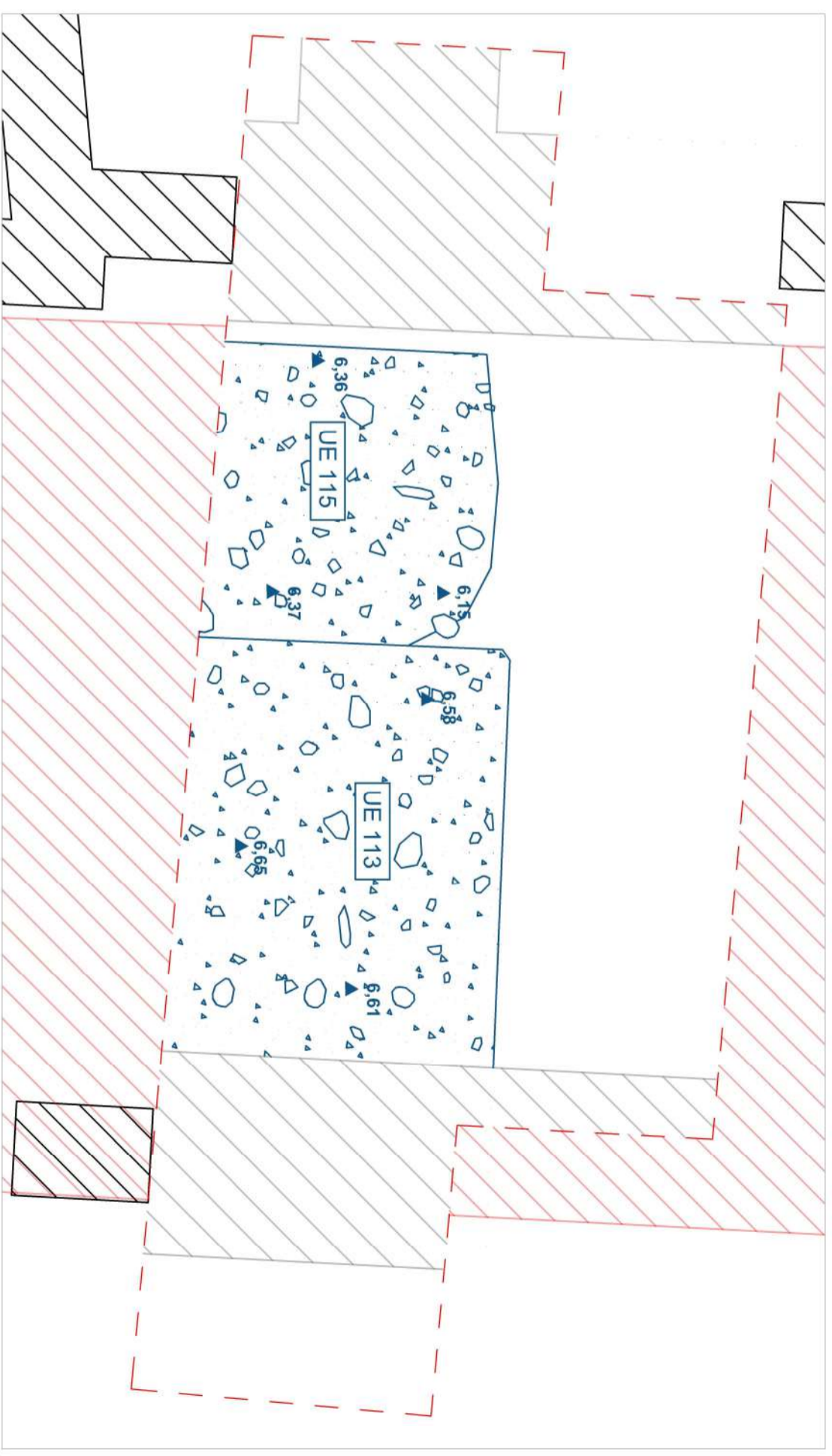

CARRER DE LLEDÒ

SITUACIÓ	NUM. PLANOL
INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL CARRER DE LLEDÒ 13, CASA MANUEL DE FIGUEROLA, BARCELONA. (Codi: 003/21)	2
TIPUS DOCUMENT	DATA
PLÀNOL DE SITUACIÓ DE LES CALES EN EL SUBSÒL I DE LES CALES I TRAMS PARIETALS	MARÇ 2021
PROMOCIÓ I FINANÇAMENT	ESCALA
MOLSAN GESTIÓN Y TRAMITACIÓN SL	1/200
DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA	
Carles Carbonell Bodica	

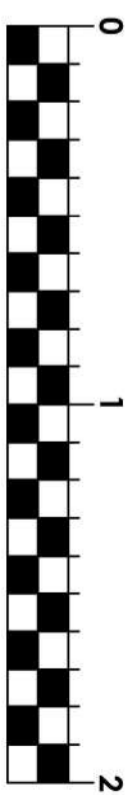
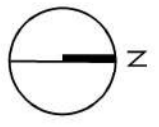
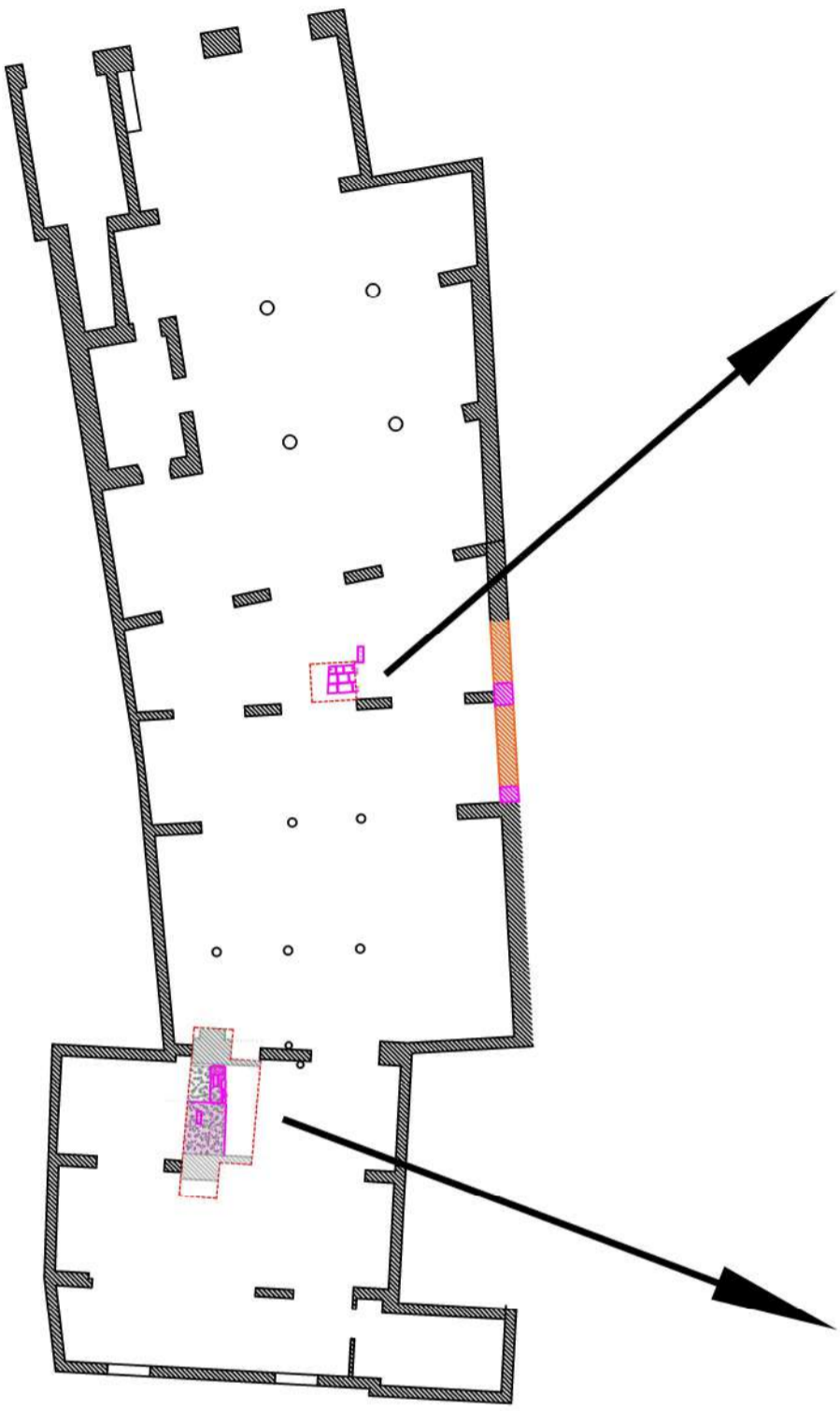
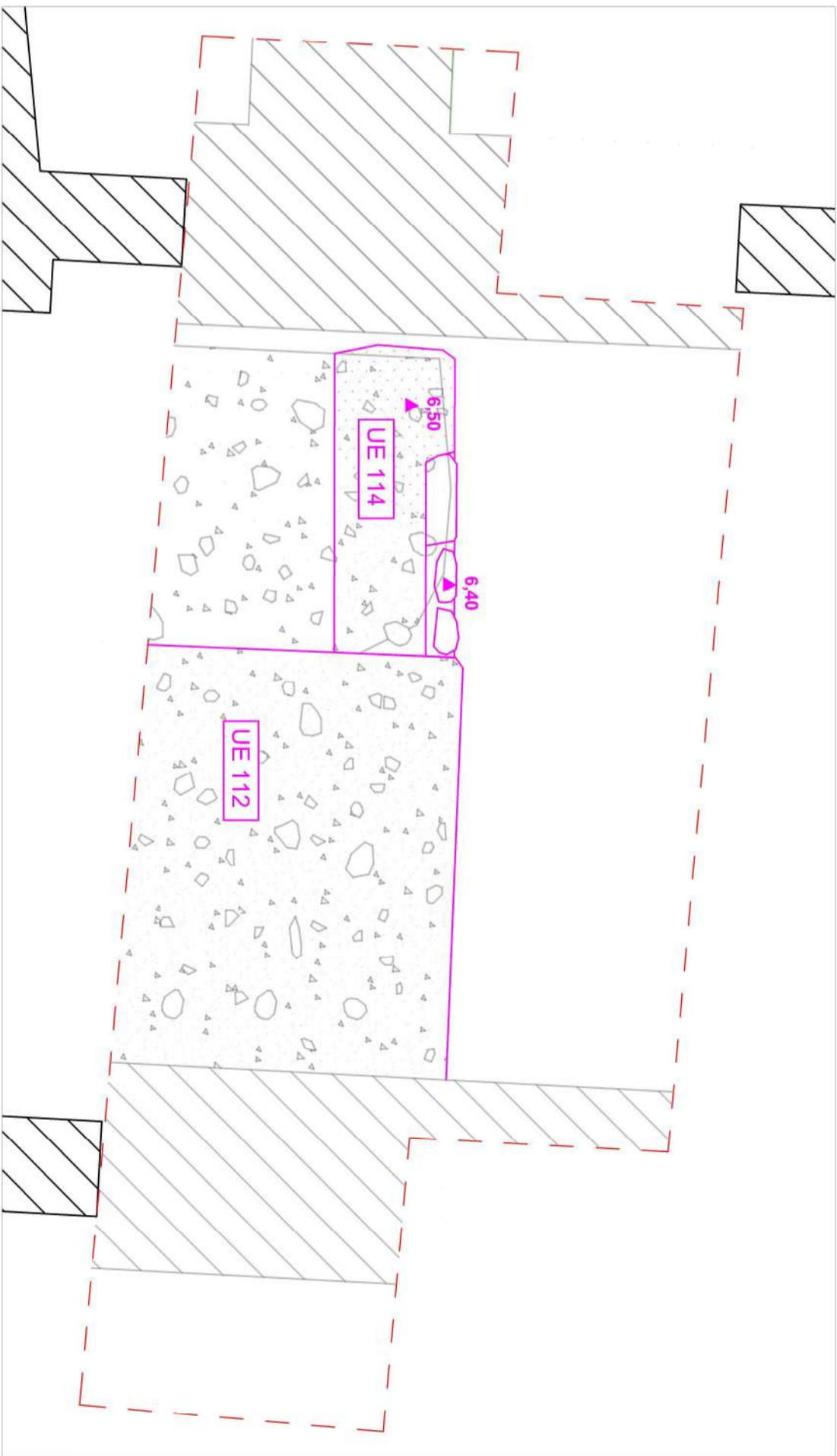
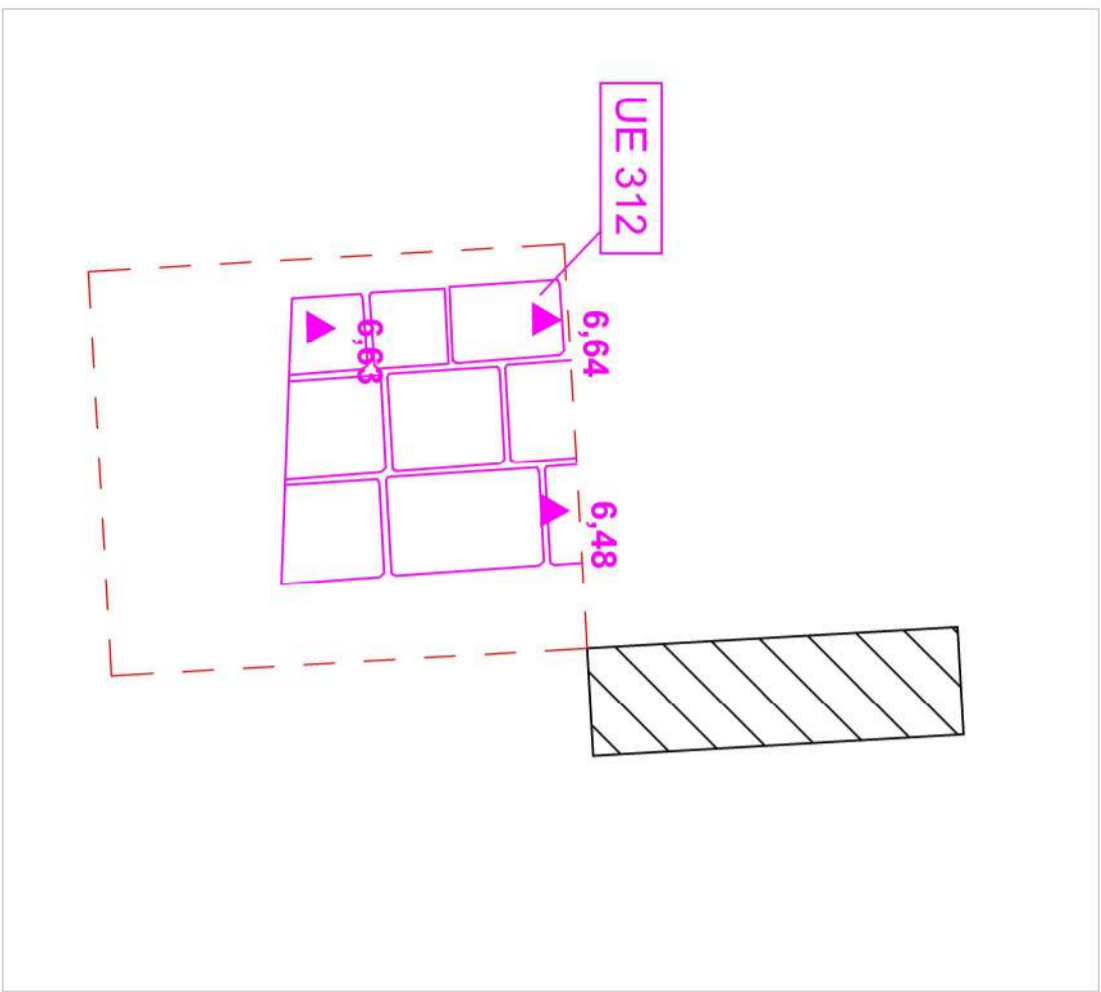

LEGENDA	
	Fase 1
	Estructures d'altres fases
	UE
	Cotes superiors i inferiors

SITUACIÓ		NOM PLÀNOL	
INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL CARRER DE LLEDÓ 13, CASA MANUEL DE FIGUEROLA, BARCELONA. (Codi: 003/21)		2	
TIPIUS DOCUMENT		DATA	
FASE 1. ÈPOCA ROMANA (s.III dc)		MARÇ 2021	
PROMOCIÓ I FINANÇAMENT		ESCALA	
MOLSANI GESTIÓ I TRANSMITACIÓ SL		1/20	
DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA			
Carles Carbonell Bodía			

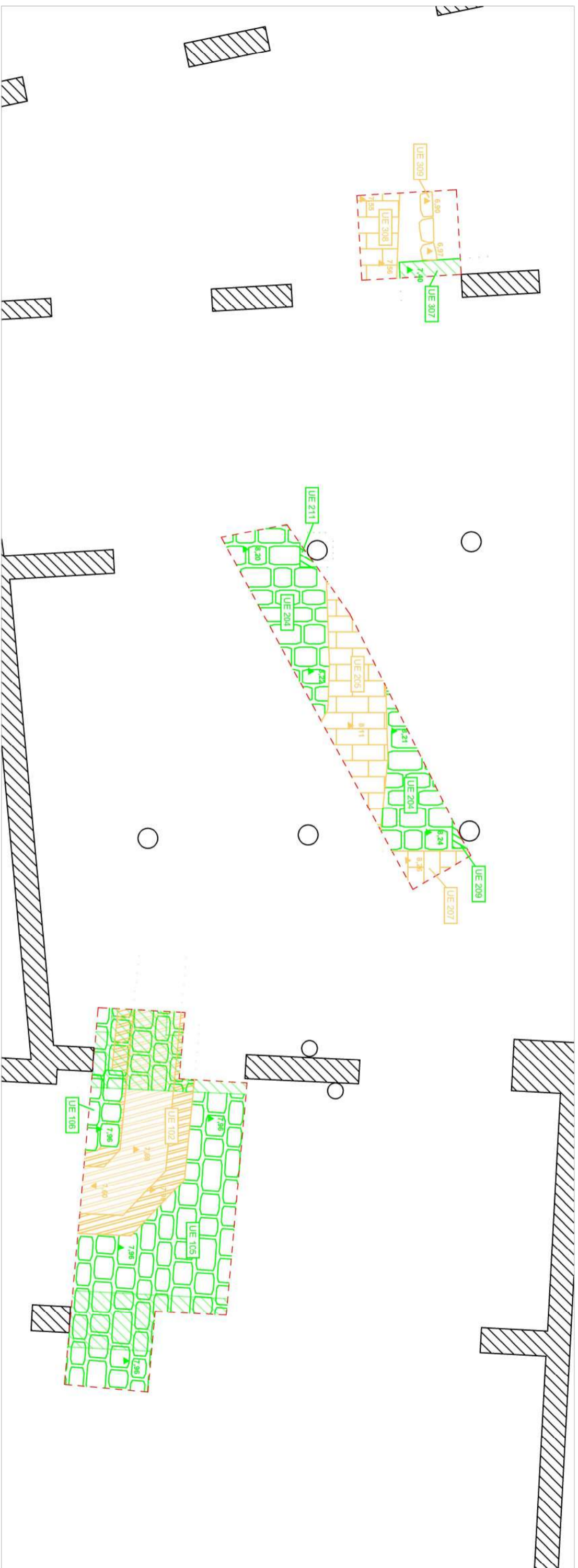

LEGENDA	
	Fase 2
	Fase 3
	Estructures d'altres fases
	UE
	25,13
	24,73
	Cobles superiors i inferiors

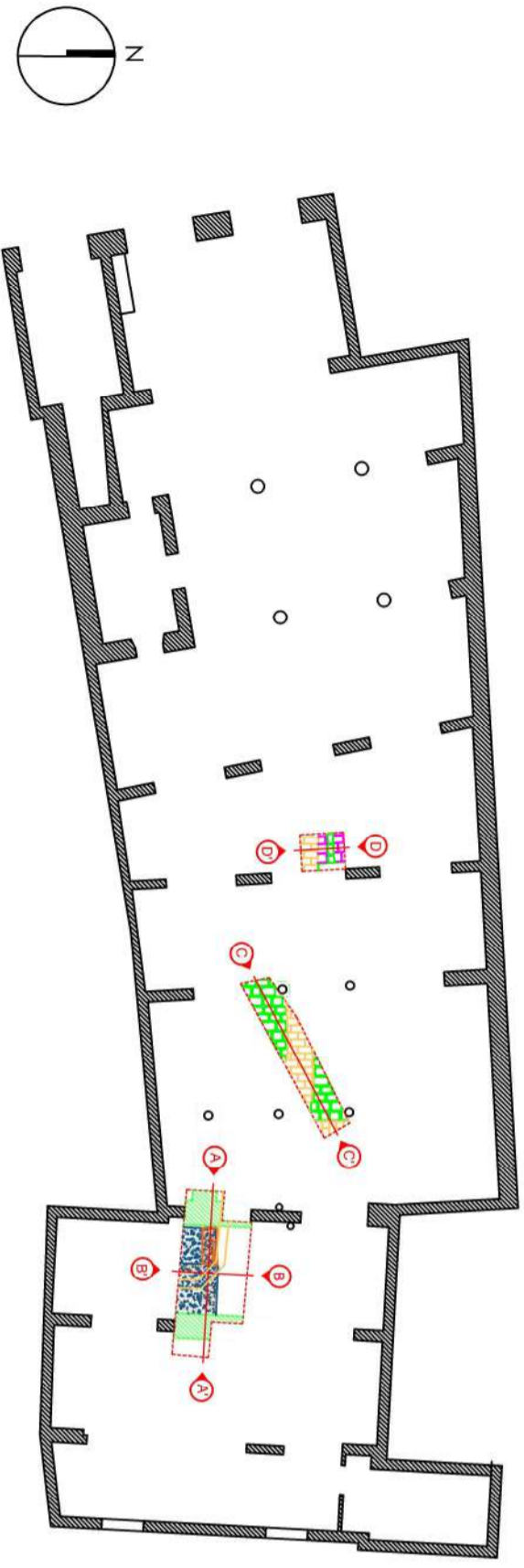
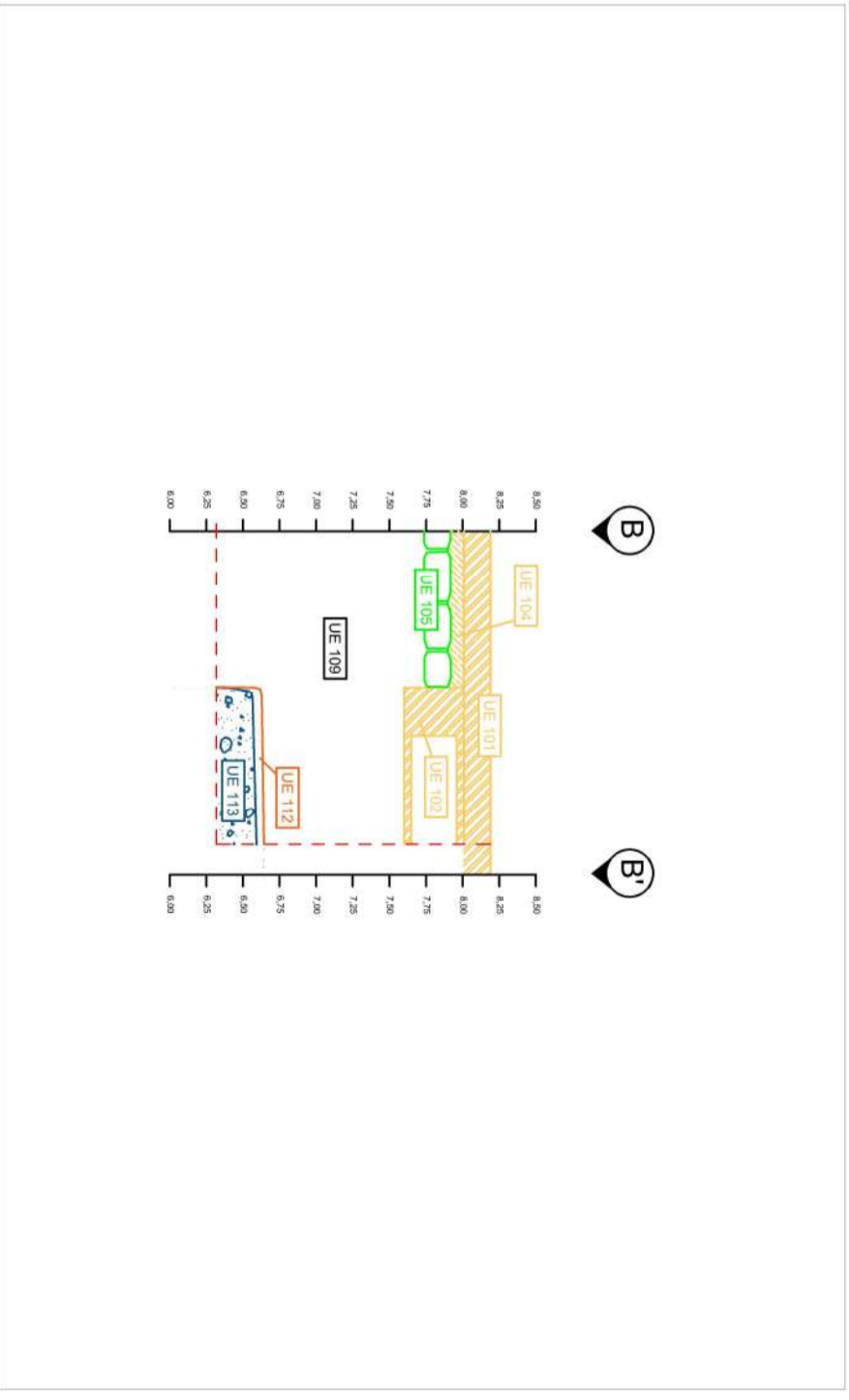
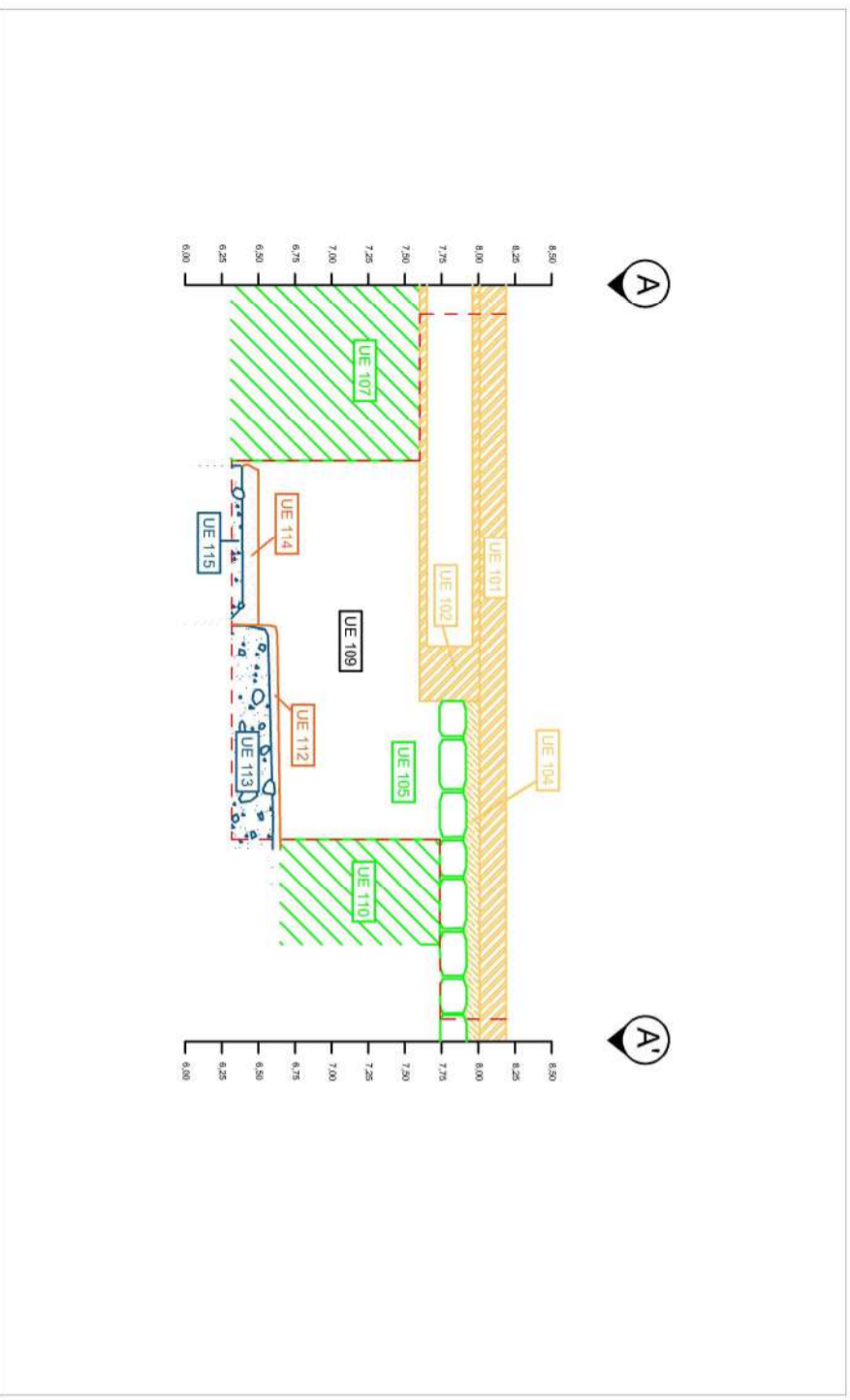
SITUACIÓ	INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL CARRER DE LLEDÓ 13, CASA MANUEL DE FIGUEROLA, BARCELONA. (Codi: 003/21)	NOM PLÀNOL	3
TIPUS DOCUMENT	FASE 2.- CASAL GÒTIC (s.XIV) I FASE 3.- REFORMES DEL s.XIV	DATA	MARÇ 2021
PROMOCIÓ I FINANÇAMENT	MOLSANI GESTIÓ I TRAMITACIÓ S.L	ESCALA	1/20
DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA	Carles Carbonell Bodía		

LEGENDA	
	Fase 4
	Fase 5
	Estructures d'altres fases
	UE
	Cotes superiors i inferiors
	25.13
	24.73

SITUACIÓ	INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL CARRER DE LLEDÓ 13, CASA MANUEL DE FIGUEROLA, BARCELONA. (Codi: 003/21)	NOM PLANO	4
TIPUS DOCUMENT	FASE 4.- EDIFICI DE 1871 I FASE 5.- REFORMES POSTERIORS	DATA	MARÇ 2021
PROMOCIÓ I FINANÇAMENT	MOLSANI GESTIÓ I TRAMITACIÓ S.L	ESCALA	1/50
DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA	Carles Carbonell Bodía		
DIRECCIÓ ARQUITECTÒNICA			

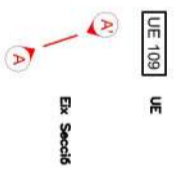
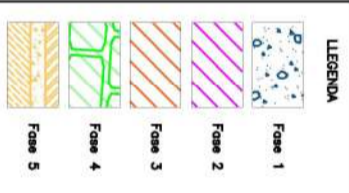
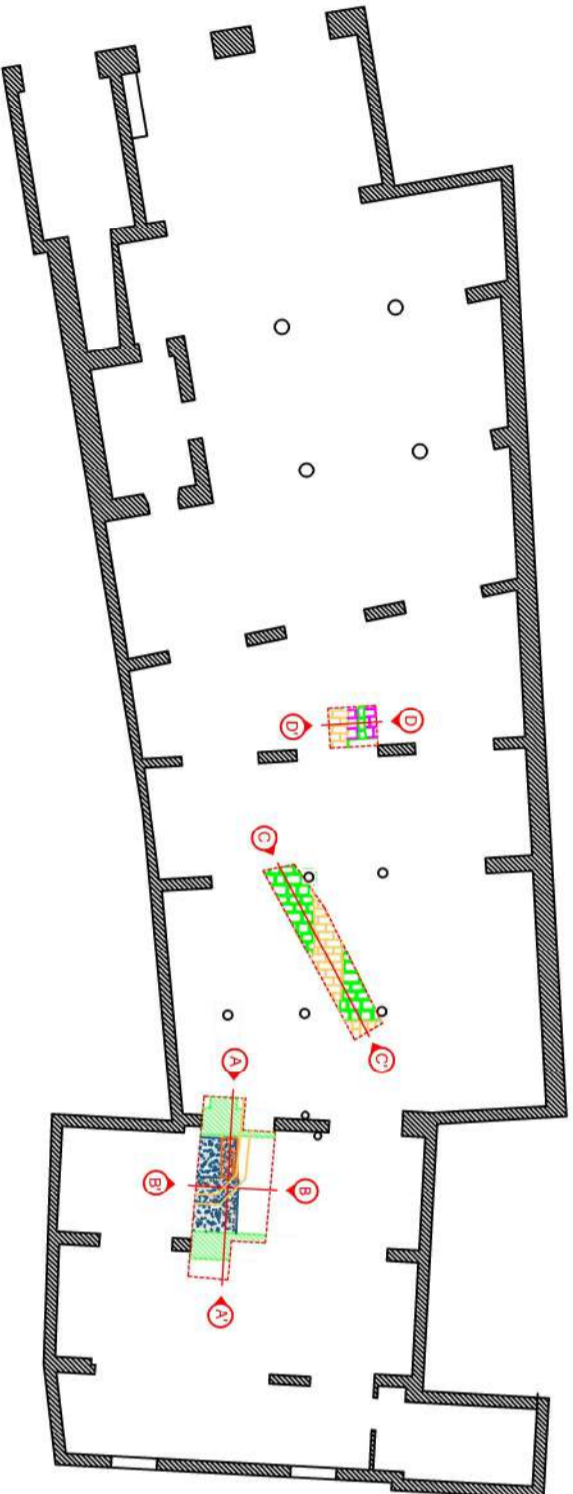
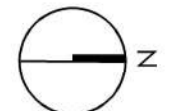
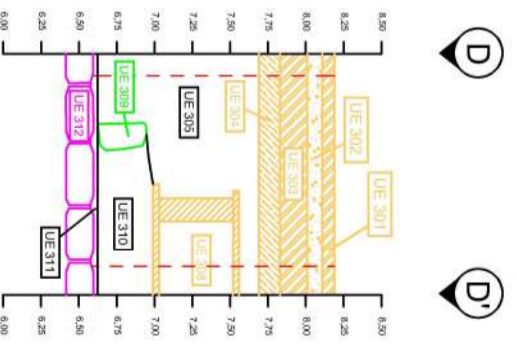
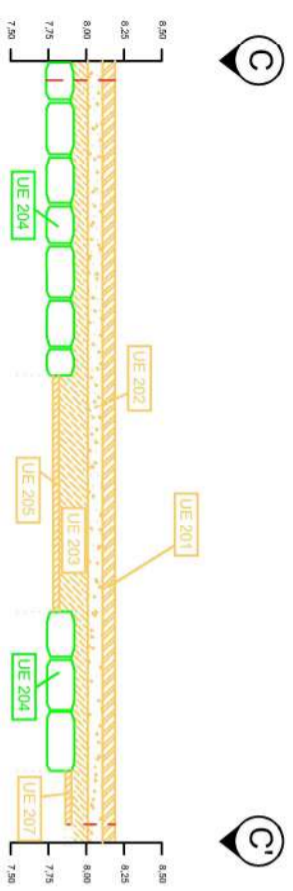

LLEGENDA	
	Fase 1
	Fase 2
	Fase 3
	Fase 4
	Fase 5

	UE
	Eix Secció

SITUACIÓ	INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL CARRER DE LLEDÓ 13, CASA MANUEL DE FIGUEROLA, BARCELONA. (Codi: 003/21)	NOM PLÀNOL	5
TIPUS DOCUMENT	SECCIONS CALA 1	DATA	MARÇ 2021
PROJECCIÓ I FINANÇAMENT	MOLSAN GESTIÓ I TRAMITACIÓ S.L.	ESCALA	1/50
DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA	Carles Carbonell Bodía		

SITUACIÓ	INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL CARRER DE LLEDÓ 13, CASA MANUEL DE FIGUEROLA, BARCELONA. (Codi: 003/21)	NOIA PLÀNOL	6
TIPUS DOCUMENT	SECCIONS CALES 2 I 3	DATA	MARÇ 2021
PROMOCIÓ I FINANÇAMENT	MOLSANI GESTIÓ I TRAMITACIÓ S.L	ESCALA	1/50
DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA	Carles Carbonell Bodía		

ANNEX IV. FITXES D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

UE 101	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRAT: Llosa formigó	
SEQÜÈNCIA	Igual UE 201. Cobreix: UE 102,104.	
COTA MÀX. / MÍN.	8,19 - 8,01	
INTERPRETACIÓ	Paviment	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORIS AL 1871	

UE 102	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Formigó	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 101. Cobreix UE 107,109. Farceix UE 103.	
COTA MÀX. / MÍN.	8,01 - 7,60	
INTERPRETACIÓ	Canalització d'aire calent	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORIS AL 1871	

UE 103	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	NEGATIVA: Rasa	
SEQÜÈNCIA	Farcit per UE 102. Talla UE 104,105,106,107,109.	
COTA MÀX. / MÍN.	8,01 - 7,60	
INTERPRETACIÓ	Rasa estructura UE 102.	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORIS AL 1871	

UE 104	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Llosa ciment	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 101. Cobreix UE 105,106. Tallat per UE 103.	
COTA MÀX. / MÍN.	8,01 - 7,60	
INTERPRETACIÓ	Paviment	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORIS AL 1871	

UE 105	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedres quadrangulars disposades en filades perpendiculars a la crugia.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 104. Cobreix UE 107,109,110. Tallat per UE 103.	
COTA MÀX. / MÍN.	7,96 - 7,75	
INTERPRETACIÓ	Paviment.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UE 106	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedres quadrangulars disposades en filades perpendiculars a la crugia.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 104. Cobreix UE 107,109,110. Tallat per UE 103.	
COTA MÀX. / MÍN.	7,96 - 7,75	
INTERPRETACIÓ	Paviment.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UE 107	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra i morter de calç	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 102,106. Se li lliura UE 109. Tallat UE 103. Farceix UE 108.	
COTA MÀX. / MÍN.	7,75 -	
INTERPRETACIÓ	Trava de fonamentació pilars edifici de 1871.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UE 108	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	NEGATIVA: Rasa	
SEQÜÈNCIA	Farcit per UE 107. Talla UE 114.	
COTA MÀX. / MÍN.	7,75 -	
INTERPRETACIÓ	Rasa estructura UE 107.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UE 109	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRAT: Terra argilosa molt heterogènia	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 102,106. Cobreix UE 112,114,115. Tallat per UE 103. Es lliura UE 107,110.	
COTA MÀX. / MÍN.	7,75 -	
INTERPRETACIÓ	Estrat de rebliment	
DATACIÓ	<i>Terminus post quem</i> : l'últim terç del s.XVII - inici s.XVIII.	

UE 110	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra i morter de calç	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 106. Se li lliura UE 109. Farceix UE 111.	
COTA MÀX. / MÍN.	7,75 -	
INTERPRETACIÓ	Trava de fonamentació pilars edifici de 1871.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UE 111	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	NEGATIVA: Rasa	
SEQÜÈNCIA	Farcit per UE 110.	
COTA MÀX. / MÍN.	7,75 -	
INTERPRETACIÓ	Rasa estructura UE 110.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UE 112	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: morter pobre (calç + sorra)	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 109,110. Cobreix UE 113	
COTA MÀX. / MÍN.	6,65 - 6,61	
INTERPRETACIÓ	Anivella i regularitza el perfil de l'estructura inferior UE 113	
DATACIÓ	FASE 2.- CASAL GÒTIC (s.XIV) o FASE 3.- REFORMES DEL s.XIV	

UE 113	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: pedres sense treballar amb morter de calç de consistència molt elevada.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 112. En contacte UE 115.	
COTA MÀX. / MÍN.	6,61 -	
INTERPRETACIÓ	Possible part de la muralla romana del s.III dC.	
DATACIÓ	FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC)	

UE 114	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: morter de calç i maó massís.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 109. Cobreix UE 115. Tallat per UE 108.	
COTA MÀX. / MÍN.	6,40 - 6,15	
INTERPRETACIÓ	Estructura indeterminada.	
DATACIÓ	FASE 2.- CASAL GÒTIC (s.XIV) o FASE 3.- REFORMES DEL s.XIV	

UE 115	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: pedres sense treballar amb morter de calç de consistència molt elevada.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 109,114. En contacte UE 113.	
COTA MÀX. / MÍN.	6,37 -	
INTERPRETACIÓ	Possible part de la muralla romana del s.III dC.	
DATACIÓ	FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC)	

UE 201	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRAT: Llosa formigó	
SEQÜÈNCIA	Igual UE 101. Cobreix: UE 202.	
COTA MÀX. / MÍN.	8,19 - 8,10	
INTERPRETACIÓ	Paviment	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UE 202	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRAT: Graves	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 201. Cobreix UE 203.	
COTA MÀX. / MÍN.	8,10 - 8,01	
INTERPRETACIÓ	Estrat d'anivellament.	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UE 203	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Llosa ciment	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 202. Cobreix UE 204,205,207.	
COTA MÀX. / MÍN.	8,01 - 7,60	
INTERPRETACIÓ	Paviment	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UE 204	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedres quadrangulars disposades en filades perpendiculars a la crugia.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 203. Tallat per UE 206,208. Es recolza UE 209,211.	
COTA MÀX. / MÍN.	8,22 -	
INTERPRETACIÓ	Paviment.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UE 205	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Maó massís	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 203. Farceix UE 206.	
COTA MÀX. / MÍN.	8,11 -	
INTERPRETACIÓ	Col.lector d'aigües fecals de la finca.	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UE 206	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	NEGATIVA: Rasa	
SEQÜÈNCIA	Farcit per UE 205. Talla 204	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Rasa estructura UE 205.	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UE 207	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Supermaó	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 203. Farceix UE 208.	
COTA MÀX. / MÍN.	8,26 -	
INTERPRETACIÓ	Desaigua d'aigües fecals dell lavabos de la planta baixa.	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UE 208	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	NEGATIVA: Rasa	
SEQÜÈNCIA	Farcit per UE 207. Talla 204	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Rasa estructura UE 207.	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UE 209	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra ortogonal.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 203. Farceix UE 210. Se li recolza UE 204,207	
COTA MÀX. / MÍN.	8,21 -	
INTERPRETACIÓ	Base columna de ferro col.lat.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UE 210	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	NEGATIVA: Rasa	
SEQÜÈNCIA	Farcit per UE 209.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Rasa estructura UE 209.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UE 211	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra ortogonal.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 203. Farceix UE 212. Se li recolza UE 204	
COTA MÀX. / MÍN.	8,21 -	
INTERPRETACIÓ	Base columna de ferro col.lat.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UE 212	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	NEGATIVA: Rasa	
SEQÜÈNCIA	Farcit per UE 211.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Rasa estructura UE 211.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UE 301	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRAT: Llosa formigó	
SEQÜÈNCIA	Cobreix: UE 302. Es recolza a UE 306	
COTA MÀX. / MÍN.	8,19 - 8,10	
INTERPRETACIÓ	Paviment	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORIS AL 1871	

UE 302	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRAT: Graves	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 301. Cobreix UE 303. Es recolza a UE 306.	
COTA MÀX. / MÍN.	8,10 - 8,01	
INTERPRETACIÓ	Estrat d'anivellament.	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORIS AL 1871	

UE 303	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRAT: Llosa formigó	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 302. Cobreix UE 304. Es recolza a UE 306.	
COTA MÀX. / MÍN.	8,01 - 7,83	
INTERPRETACIÓ	Paviment	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORIS AL 1871	

UE 304	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Llosa ciment	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 303. Cobreix UE 305. Es recolza a UE 306.	
COTA MÀX. / MÍN.	7,83 - 7,69	
INTERPRETACIÓ	Paviment	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UE 305	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRAT: Runes contemporànies + pedra + morter blanc disgregat.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 304. Cobreix UE ,308,309,310,311. Es lliura a UE 306.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Rasa estructura UE 211.	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UE 306	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRAT: Carreus pedra amb maó massís	
SEQÜÈNCIA	Cobreix: UE 307. Se li recolza UE 301,302,303,304. Se li lliura UE 305.	
COTA MÀX. / MÍN.	- 7,40	
INTERPRETACIÓ	Pilar edifici de 1871	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UE 307	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra + maó massís + morter blanc en encofrat.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 305,306,308. Farceix UE 313.	
COTA MÀX. / MÍN.	7,40 -	
INTERPRETACIÓ	Trava fonamentació edifici 1871	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UE 308	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Maó massís	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 305. Cobreix UE 307,310.	
COTA MÀX. / MÍN.	7,56 - 7,00	
INTERPRETACIÓ	Col.lector d'aigües fecals de la finca.	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UE 309	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Lloses de paviment de pedra reaprofitades.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 305. Cobreix 311. Se li lliura 310.	
COTA MÀX. / MÍN.	6,90 - 6,67	
INTERPRETACIÓ	Construcció en pedra seca que actua com a contenció del estrat UE 310.	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UE 310	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRAT: Argila marró-verdosa amb restes de morter disgregat.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 305,308. Cobreix 311. Es lliura a UE 309.	
COTA MÀX. / MÍN.	6,90 - 6,67	
INTERPRETACIÓ	Probable estrat de preparació per al col.lector UE 308.	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UE 311	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRAT: Nivell de morter de calç i sorra	
SEQÜÈNCIA	Cobreix: UE 305,309,311. Cobreix UE 312.	
COTA MÀX. / MÍN.	6,67 - 6,64	
INTERPRETACIÓ		
DATACIÓ	FASE 2.- CASAL GÒTIC (s.XIV) o FASE 3.- REFORMES DEL s.XIV	

UE 312	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedres quadrangulats disposades en filades perpendiculars a la crugia.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UE 311. Tallat per UE 313.	
COTA MÀX. / MÍN.	6,64 -	
INTERPRETACIÓ	Paviment.	
DATACIÓ	FASE 2.- CASAL GÒTIC (s.XIV)	

UE 313	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	NEGATIVA: Rasa	
SEQÜÈNCIA	Farcit per UE 307. Talla UE 312.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Rasa estructura UE 307.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

ANNEX V. FITXES D'UNITATS MURÀRIES

UM 101	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Revestiment de ciment lliscat i pintat per la cara externa.	
SEQÜÈNCIA	Cobreix: UM 102	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Revestiment	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UM 102	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Totxana + ciment	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UM 101.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Envà	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UM 103	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Revestiment de calç.	
SEQÜÈNCIA	Cobreix UM 104,105,106.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Revestiment	
DATACIÓ	FASE 3.- REFORMES DEL s.XIV	

UM 104	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Carreus de petites dimensions disposats en fileres horitzontals i amorterats amb morter pobre.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UM 103. Es recolza a UM 105.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Carcanyol	
DATACIÓ	FASE 2.- CASAL GÒTIC (s.XIV)	

UM 105	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Carreus de pedra.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UM 103. Se li recolza UM 104,106.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Arcada.	
DATACIÓ	FASE 2.- CASAL GÒTIC (s.XIV)	

UM 106	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Tapia formada de terra crua on s'intercalen filades de morter de calç.	
SEQÜÈNCIA	Es recolza a UM 105.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament	
DATACIÓ	FASE 3.- REFORMES DEL s.XIV	

UM 201	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Revestiment de ciment lliscat i pintat per la cara externa.	
SEQÜÈNCIA	Cobreix: UM 202	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Revestiment	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERiors AL 1871	

UM 202	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Totxana + ciment	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UM 201.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Envà	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERiors AL 1871	

UM 203	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Revestiment de morter de calç.	
SEQÜÈNCIA	Cobreix UM 204.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Revestiment	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERiors AL 1871	

UE 204	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Revestiment de calç.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UM 203. Cobreix UM 205,206,207.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Revestiment	
DATACIÓ	FASE 3.- REFORMES DEL s.XIV	

UM 205	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Carreus de petites dimensions disposats en fileres horitzontals i amorterats amb morter pobre.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UM 204. Es recolza a UM 206.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Carcanyol	
DATACIÓ	FASE 2.- CASAL GÒTIC (s.XIV)	

UM 206	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Carreus de pedra.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UM 204. Se li recolza UM 205, 207.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Arcada.	
DATACIÓ	FASE 2.- CASAL GÒTIC (s.XIV)	

UM 207	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Tapia formada de terra crua on s'intercalen filades de morter de calç.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UM 204. Es recolza a UM 206.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament	
DATACIÓ	FASE 3.- REFORMES DEL s.XIV	

UM 301	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Rajola valenciana blanca de 15x15 centímetres.	
SEQÜÈNCIA	Cobreix UM 302.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Revestiment	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORIS AL 1871	

UE 302	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Supermaó	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UM 301.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Envà	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORIS AL 1871	

UM 303	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Carreus de pedra.	
SEQÜÈNCIA	Se li recolza UM 304,306, 308. Tallat per UM 307.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Arcada.	
DATACIÓ	FASE 2.- CASAL GÒTIC (s.XIV) ?	

UM 304	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedres escairades de mida diversa disposades en fileres horitzontals.	
SEQÜÈNCIA	Es recolza UM 303,305,608. Tallat per UM 307.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament.	
DATACIÓ	FASE 2.- CASAL GÒTIC (s.XIV) ?	

UM 305	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra de mides diverses sense treballar i disposades aleatòriament entre una base de morter pobre de calç.	
SEQÜÈNCIA	Es recolza a UM 304.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Reparació.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UM 306	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra de semi-escairada de mida mitjana lligades amb morter de calç, amb una disposició en filades superposades de maó massís a la part inferior.	
SEQÜÈNCIA	Se li recolza UM 303, 308. Tallat per UM 307.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament.	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UE 307	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	NEGATIVA	
SEQÜÈNCIA	Tallat per UM 303,304,306.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tall del tancament per bastir el doble arc de maó massís.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UM 308	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Maó massís i pedra escairada a la part inferior.	
SEQÜÈNCIA	Es recolza a UM 303,304,306.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Doble arc de maó massís.	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871	

UM 309	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	NEGATIVA	
SEQÜÈNCIA	Talla UM 306. Farcit per UM 310.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Retall per clavar algun tipus de suport horitzontal.	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UM 310	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Ciment i pedres petites i trossos de maó encastat aleatòriament.	
SEQÜÈNCIA	Farceix UM 309.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Farciment per clavar algun tipus de suport horitzontal.	
DATACIÓ	FASE 5.- REFORMES POSTERIORS AL 1871	

UM 401	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: opus vittatum.	
SEQÜÈNCIA	Es recolza a UM 403. Se li recolza UM 404,407,408.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament muralla nº31.	
DATACIÓ	FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC)	

UM 402	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Maó massís i morter blanc.	
SEQÜÈNCIA	Cobreix UM 403.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Sembla bastit en un intent de regularitzar la paret.	
DATACIÓ	?	

UM 403	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra no treballada i cara no vista lligades amb morter de calç	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UM 402. Se li recolza UM 401,404, 405.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Possible nucli de la muralla del s.III. dC seccionat.	
DATACIÓ	FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC) ?	

UM 404	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra no treballada i morter de calç amb nòduls ceràmics de mides variables (fins a 1 cm).	
SEQÜÈNCIA	Es recolza a UM 401, 403.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Reparació	
DATACIÓ	?	

UM 405	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra no treballada i morter de calç amb nòduls ceràmics de mides variables (fins a 1 cm).	
SEQÜÈNCIA	En contacte amb UM 406,407,408. Es recolza a UM 403.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament	
DATACIÓ	?	

UE 406	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra gran semi-treballada amb morter i sorra.	
SEQÜÈNCIA	En contacte amb UM 405,407.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament	
DATACIÓ	?	

UM 407	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra de mides diferents, algunes clarament encastades, amorterades amb ciment.	
SEQÜÈNCIA	En contacte amb UM 405,406,408. Es recolza a UM 401.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament	
DATACIÓ	?	

UM 408	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra de mida diversa disposada +/- en filades amb algun maó intercalat	
SEQÜÈNCIA	En contacte amb UM 407,405. Es recolza UM 401,403.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Possible nucli de la muralla del s.III. dC seccionat.	
DATACIÓ	FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC) ?	

UM 501	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Revestiment de morter de calç i sorra.	
SEQÜÈNCIA	Cobert per UM 502. En contacte amb UM 503,508.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Revestiment que sembla disposat per regularitzar una estructura posterior.	
DATACIÓ	?	

UM 502	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: parament de pedra i morter de calç.	
SEQÜÈNCIA	Cobreix UM 501.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Revestiment que sembla disposat per regularitzar una estructura posterior.	
DATACIÓ	?	

UE 503	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Maó massís i morter de calç amb nòduls ceràmics de mida diversa.	
SEQÜÈNCIA	En contacte amb UM 501,508. Es recolza a UM 504.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Sembla clarament una reparació	
DATACIÓ	?	

UM 504	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Opus vittatum.	
SEQÜÈNCIA	Se li recolza UM 503,507,508.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament muralla nº30.	
DATACIÓ	FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC)	

UM 505	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Opus vittatum.	
SEQÜÈNCIA	Se li recolza UM 506,507,508.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament muralla nº30.	
DATACIÓ	FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC)	

UM 506	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedres rectangulars amb morter blanc	
SEQÜÈNCIA	En contacte amb UM 507. Es recolza a UM 505.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament	
DATACIÓ	?	

UM 507	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedres escairades de mida diversa amb maons massissos disposats entre els carreons de forma aleatoria	
SEQÜÈNCIA	En contacte amb UM 506,508. Es recolza a UM 804,805.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament	
DATACIÓ	?	

UE 508	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra de mida diversa i maó disposat aleatòriament lligat amb morter de calç amb nòduls ceràmics.	
SEQÜÈNCIA	En contacte amb UM 503,507. Es recolza a UM 504,505.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Parament porta pas de ronda.	
DATACIÓ	?	

UM 601	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Opus quadratum	
SEQÜÈNCIA	Se li recolza UM 604,606.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament muralla nº31.	
DATACIÓ	FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC)	

UM 602	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Opus quadratum	
SEQÜÈNCIA	Se li recolza UM 603,605,606.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament muralla nº31.	
DATACIÓ	FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC)	

UM 603	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Maó massís i morter blanc.	
SEQÜÈNCIA	Es recolza a UM 602.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Sembla bastit en un intent de regularitzar la paret.	
DATACIÓ	?	

UM 604	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Opus vittatum.	
SEQÜÈNCIA	Es recolza UM 601. Se li recolza UM 606.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament muralla nº31.	
DATACIÓ	FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC)	

UM 605	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Opus vittatum.	
SEQÜÈNCIA	Es recolza UM 602. Se li recolza UM 606.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament muralla nº31.	
DATACIÓ	FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC)	

UM 606	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Carreus de mides diverses disposats en fileres que intercalen maons, tot plegat, lligat amb morter de calç i sorra amb presència de nòduls de ceràmica.	
SEQÜÈNCIA	Es recolza a UM 601,602,604,605.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament.	
DATACIÓ	?	

UM 701	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Opus quadratum	
SEQÜÈNCIA	Se li recolza UM 703,704.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament muralla nº30.	
DATACIÓ	FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC)	

UM 702	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Opus vittatum.	
SEQÜÈNCIA	Se li recolza UM 703,704,705.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament muralla nº30.	
DATACIÓ	FASE 1.- ÈPOCA ROMANA (s.III dC)	

UM 703	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedres rectangulars disposades en fileres lligades amb morter de calç, sorra i argila.	
SEQÜÈNCIA	Es recolza a UM 701,702. En contacte amb UM 604.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament.	
DATACIÓ	?	

UM 704	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Pedra sense treballar posada aleatòriament.	
SEQÜÈNCIA	Es recolza a UM 701,702. Se li recolza UM 706. En contacte amb UM 703,705.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament.	
DATACIÓ	?	

UM 705	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Carreus rectangulars i maó disposats aleatòriament	
SEQÜÈNCIA	Es recolza a UM 702. Se li recolza UM 706. En contacte amb UM 704.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Tancament.	
DATACIÓ	?	

UM 706	CARRER DE LLEDÓ, 13.	CODI 003/21
DESCRIPCIÓ	ESTRUCTURA: Maó i morter pobre.	
SEQÜÈNCIA	Es recolza UM 704,705.	
COTA MÀX. / MÍN.		
INTERPRETACIÓ	Reparació	
DATACIÓ	FASE 4.- EDIFICI DE 1871 ?	

ANNEX VI. INVENTARI MATERIAL MOBLE. TAULA DE CODIS PER A L'INVENTARI

TAULA CODIS PER A INVENTARI DE
MATERIALS ARQUEOLÒGICS

CERÀMICA

1. CLASSIFICACIÓ

11000	Prehistòrica	13110	T S hispànica indeterminada
11001	Neolítica	13111	T S africana A
11050	del Coure	13112	T S africana A/D
11100	del Bronze	13113	T S africana A/C
11101	del Bronze àntic	13114	T S africana C
11102	del Bronze mig	13115	T S africana D
11103	del Bronze final	13116	T S africana indeterminada
12000	Protohistòrica sense determinar	13117	imitacions T S hispànica
12001	feno-púnica indeterminada	13118	T S clara B
12002	feno-púnica engalba vermella	13119	T S lucente
12003	feno-púnica engalba negra	13120	paleocristiana grisa
12004	feno-púnica comuna	13121	paleocristiana ataronjada
12005	grega d'occident	13122	late Roman C
12050	roja a torn	13123	produccions orientals (corintia)
12051	engalba roja	13124	vidriada romana
12052	pintada	13125	imitacions Clara D
12053	comuna ibèrica	13126	paleocristiana pintada
12054	grisa de la costa catalana	13150	parets fines indeterminades
12055	grollera	13151	parets fines itàliques
12056	grans recipients d'emmagatzematge	13152	parets fines d'Aco
13000	Món Clàssic sense determinar	13153	parets fines sudgàl.liques
13001	grega indeterminada	13154	parets fines "clofolla d'ou"
13002	buchero nero	13155	parets fines hispàniques
13003	àtica figures negres	13156	imitacions parets fines
13004	àtica figures vermelles	13200	llàntia indeterminada
13005	àtica vernís negre	13201	llàntia grega
13006	taller de les petites estampetes	13202	llàntia republicana
13007	taller de Rhode	13203	llàntia republicana vernís negre
13008	taller de Nikia-Ion	13204	llàntia imperial
13009	taller pàteres 3 palmetes radials	13205	llàntia imperial de volutes
13050	campaniana/vernís negre indeterminada	13206	llàntia imperial de disc
13051	precampaniana	13207	llàntia imperial de canal
13052	campaniana A	13208	llàntia africana
13053	campaniana A tardana	13209	llàntia africana paleocristiana
13054	campaniana B	13210	llàntia africana ARS
13055	campaniana B-oide	13250	comuna oxidada
13056	campaniana C	13251	comuna reduïda
13057	campaniana empuritana	13252	comuna reduïda baix-imperial
13058	etrusca vernís negre	13253	comuna engalba blanca
13059	imitacions campanianes	13254	comuna engalba negra
13060	vernís negre púnic	13255	comuna engalba vermella
13100	terra sigillata indeterminada	13256	comuna roig pompeïà
13101	presigillata	13257	comuna itàlica
13102	T S precoç	13258	comuna africana de cuina
13103	T S aretina	13259	comuna empuritana oxidada
13104	T S itàlica	13260	comuna de cuina acurada
13105	T S tardo-itàlica	13261	imitacions comuna africana
13106	T S sudgàl.lica	13262	comuna bescuitada
13107	T S marmorata	13263	ceràmica comuna de Lípari
13108	T S hispànica	13264	ceràmica daurada
13109	T S hispànica tardana	13265	ceràmica eivissenca tardo antiga
		13266	ceràmica de Pantelleria
		13267	ceràmica itàlica tardo antiga
		13300	àmfora indeterminada
		13301	àmfora massaliota
		13302	àmfora feno-púnica
		13303	àmfora ebussitana
		13304	àmfora romana
		13305	àmfora greco-itàlica
		13306	àmfora itàlica

13307	àmfora gàl·lica	14113	blanca i blava regalats
13308	àmfora hispànica	14114	blanca i blava de Poblet
13309	àmfora bética	14115	blanca i blava de sanefa negativa
13310	àmfora de la Tarraconense	14116	blanca i blava de transició
13311	àmfora lusitana	14117	blanca i blava amb la Tau
13312	àmfora africana	14118	blanca i blava d'influència de Savona
13313	àmfora oriental	14119	blanca i blava corbata o palmera
13314	suports d'àmfores	14120	blanca i blava ditada
13315	amforiscs	14121	blanca i blava de blondes
13316	disc terra cuita	14122	blanca i blava de Paterna
13317	taps	14123	blanca i blava de Manises
13318	fragments vasos retallats	14124	blanca i blava de Manises i groga
13319	altres accessoris	14125	blanca i blava de la figueta
13320	dollia	14126	blanca i blava de la cirera
13321	àmfora rodia	14127	
13322	àmfora corintia	14128	blanca i blava Paterna-Manises
13323	àmfora Samos	14129	blanca i groga "orla d'influència del Renaixement"
13400	comuna a torn oxidada época indeterminada	14200	reflex metàl·lic
13401	comuna a mà oxidada época indeterminada	14201	reflex metàl·lic producció catalana
13402	comuna a torn reduïda época indeterminada	14202	reflex metàl·lic de l'ungla
13403	comuna a mà reduïda época indeterminada	14203	reflex metàl·lic de sanefa amb gallons
13404	comuna oxidada época indeterminada	14204	reflex metàl·lic de sanefa amb fulles
13405	comuna reduïda época indeterminada	14205	reflex metàl·lic de sanefa en negatiu
13406	comuna a torn bescuitada indeterminada	14206	reflex metàl·lic decoració floral
13500	comuna oxidada medieval	14207	reflex metàl·lic de fons picat
13501	comuna reduïda medieval	14208	reflex metàl·lic de pinzell-pinta
13502	comuna bescuitada medieval	14209	reflex metàl·lic decoració geomètrica
14000	Món medieval i modern indeterminat	14210	reflex metàl·lic amb lletres o anagrames
14001	comuna oxidada a mà	14211	reflex metàl·lic i blava
14002	comuna oxidada a torn	14212	reflex metàl·lic de Paterna
14003	comuna oxidada vidriada	14213	reflex metàl·lic de Manises
14004	comuna reduïda a mà	14214	reflex metàl·lic Paterna-Manises
14005	comuna reduïda a torn	14215	reflex metàl·lic sanefa reticulada
14006	comuna reduïda vidriada	14250	blanca i manganès
14050	islàmica indeterminada	14251	blanca-manganès blau i manganès
14051	islàmica verd-manganès	14252	blanca-manganès verd i manganès
14052	islàmica melada	14253	blanca-manganès verd i manganès de Paterna
14053	islàmica corda seca total	14254	blanca-manganès verd i manganès de Manises
14054	islàmica corda seca parcial	14255	blanca-manganès verd i manganès catalana
14055	islàmica esgrafiada	14256	blanca-manganès i verd
14056	islàmica pintada	14257	blanca-manganès i policroma
14057	islàmica daurada (reflex metàl·lic)	14300	pisa blanca
14058	islàmica a motlle	14301	pisa decorada
14059	islàmica comuna oxidada	14302	porcellana
14060	islàmica comuna reduïda	14303	Pickman / Cartuja
14061	islàmica manganès sota coberta melada	14304	d'importació
14062	islàmica vidrada	14305	maiolica lligur
14100	vidriada blanca	14306	policroma
14101	blanca i blava	14400	vaixella segle XX
14102	blanca i blava de Barcelona	15000	Material ceràmic no recipient
14103	blanca i blava catalana		
14104	blanca i blava d'orles diverses		
14105	blanca i blava de la botifarra		
14106	blanca i blava de l'arracada		
14107	blanca i blava d'influència francesa		
14108	blanca i blava de la cirereta		
14109	blanca i blava de faixes o cintes		
14110	blanca i blava de la Segarra		
14111	blanca i blava d'Escornalbou		
14112	blanca i blava de la panotxa		

2. FORMA

(Per a materials no classificats tipològicament. Bàsicament, ceràmiques prehistòriques, medievals i modernes)

Ceràmica clàssica, medieval i moderna:

abeurador	ABE
ampolla	AMP
bací	BAC
barral	BLN
bol	BOL
canelobre	CAN
cassola	CSS
cassola pàtina cendrosa	CSC
càntir	CAT
catúfol	CAF
colador	COL
copa	COP
coffi	COS
cremaperfums	CRP
cubell	CUB
escalfeta	ESF
escudella	ESC
escudella d'orelletes	EOR
fogó	FOG
formes amb abocador	FAB
formes obertes	FOB
formes tancades	FTA
forma indeterminada	FIN
fruiter	FRU
gerra	GER
gerreta	GET
gerro	GRR
gibrell	GIB
got	GOT
greixonera	GRE
guardiola	GUA
llàntia cassol.i bec pessigat	LCB
llàntia peu alt	LPA
llàntia piquera	LPI
llumanera	LLU
menjadora	MEN
mesura	MES
morter	MOR
motlle	MOT
motlle sigillata	MSG
olla	OLL
olla pàtina cendrosa	OPC
orsa	ORS
pàtera	PTT
plat	PAT
plat d'ala	PDA
plat/tapadora	PTA
plat/tapadora vora fumada	PTF
plata	PLA
plat tallador	PTL

poal	POA
pot	POT
pot de farmàcia	PFA
rentamans	REN
safata	SAF
saler	SLR
salsera	SAL
servidora	SEV
setrill	SET
sitra	SIT
suport	SOP
suport d'anell	SAN
suport rodet	SRD
tallador	TAL
tapadora	TAP
tassa	TAS
tenalla	TEN
test	TES
tinter	TIN
tupí	TUP
urna	URN
xocolatera	XOC

Material ceràmic no recipient:

(codi classificació 15000)

artefacte no definit	AND
bola	BLA
cilindres de forn	CFO
cuny de forn	CYF
dena	DEN
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fragment d'argila indeter.	FAI
fussaiola	FUS
joguina	JOG
màscara	MAS
pes teler circular	PTC
pes teler oval	PTO
pes teler rectangular	PTR
pes teler indeterminat	PTI
pes teler troncocònic	PTT
pipes	PIP
placa	PLC
placa foradada	PFD
rodet	ROD
tres peus terrisser	TPT
disc circular terrisser	DCT
suport llar de foc	SLF
peça circular foradada	PCF

3. TÈCNICA

a mà	MA
a torn	TO
a torn lent	TL
a motlle	MO

motlle cistelleria
ensamblada
indeterminada

MC
EN
IN

barra
bola/boleta
bomba
botó
braçalet
braser
cadena

BRR
BLT
BOM
BOT
BRA
BRS
CAD

4. ACABATS

allisat
allisat amb fang
arenós
brunyit
encastació de fang
engalbat
esmaltat
espatulat
estriat
marques terrisser
pàtina cendrosa
pentinada
pintat
rugós
strice
vernissat
vidriat

AL
AF
AR
BR
EF
EN
EM
ES
ET
MT
PC
PE
PI
RU
ST
VE
VI

clau
dena
destral
diadema
didal
elements de carro
elements religiosos
enformador
escarpa
escòria
escultura
escut
espasa
falcata
fibula indeterminada
fibula anular
fibula d'apèndix caudal
fibula de bucle
fibula de naveta
fibula de pivot
fibula doble ressort
fib.indígena de colze
fibula peu alt
figura antropomorfa
figura zoomorfa
fil/frag.riscle
/anell/braçalet
frontissa
ganivet
gerra
gobelet
llingot
mirall
moneda
pectoral
penjant
pinces
placa
pondius
punta fletxa
punta llança/javelina
punxó
punyal
serra
sivella
vas
xinxeta

CLA
DEN
DRT
DMA
DID
ECR
ERE
ENF
EPA
ESR
ESC
EST
ESP
FAL
FBI
FAN
FAC
FBU
FNA
FPV
FDR
FIC
FPA
FAN
FZM
FFR
FTS
GNV
GER
GOB
LIN
MRL
MON
PEC
PJA
PNC
PLC
PON
PFL
PLJ
PNX
PNY
SER
SIV
VAS
XIN

METALL

1. CLASSIFICACIÓ

20000
20001
20002
20003
20004
20005
20006
20007
20008

indeterminat
bronze
ferro
plata
or
plom
aleacions diverses
altres metalls
coure

2. FORMA

agulla
agulla de cap
alabarda
àncora
anell
anella
arracada
arreus de cavall
artefacte indeterminat
ast
bala

AGU
AGC
ALB
ANC
ANL
ANE
ARR
ARC
ATI
AST
BAL

3. TÈCNICA

forja
fosa

FJ
FS

cisellar	CS
repussar	RP
calat	CL

VIDRE

1. CLASSIFICACIÓ

30000	vidre
30001	pasta vitrea
30002	cristall
30003	escòria

2. DEFINICIÓ DEL FRAGMENT

sense forma	SF
sense definir	SD
perfil senser	PS
vora	VO
nansa	NA
arrencament nansa	AN
coll	CO
carena	CR
llavi	LL
fons	FO
peu	PE
pivot	PI
bec	BE
pom/agafador	AG
escòria	ER
boca	BO

3. FORMA

fragment no definit	VIN
ampolla	AMP
amforisc	VAF
barreta	BAR
bol	BOL
camafeu	VCS
copa	COP
dena	DEN
element construcció	VEC
element d'ús funerari	VEF
element d'ús personal	VEP
flascons	VFL
gerra	GER
plat	PAT
plata	PLA
setrill	SET
ungüentari	UGU
vas	VAS

5. TÈCNICA

realització no definida	ND
vidre-mosaic	VM
motlle decorat	MD
motlle baix relleu	MB
motlle volum rodó	MR
poliment	VL
tallat	VT
gravat	VG
amb aplicacions	VA
fondi d'or	VO
pintat	VP
bufat	VG

MATERIALS CONSTRUCCIÓ

1. CLASSIFICACIÓ

50000	alabastre
50001	arenisca
50002	elements ceràmics
50003	estuc / arrebossat
50004	fusta
50005	imbrex
50006	indeterminat
50007	maó
50008	marbre
50009	morter
50010	mosaic
50011	tessel·les
50012	opus signinum
50013	pintura / estuc pintat
50014	rajoles
50015	tegula
50016	tegula "mammata"
50017	tegula de suports
50018	terracotes
50019	tovots / tapial
50020	cornisa
50021	columna
50022	capitell
50023	carreu
50024	antefix
50025	canonada
50026	gàrgola
50027	tubuli
50028	teula vidriada
50029	teula
50030	rajola blanca i blava (XVI)
50031	rajola blanca i blava moderna (XVII-XVIII)

50032	rajola policroma (XVIII-XIX)
50033	rajola policroma anterior al s.XVIII
50034	rajola blanca i blava anterior s.XVIII
50035	canaló
50036	motllura
50037	rajola vidriada
50038	totxana

dau	DAU
dena	DEN
dent decorada	DTD
dent perforada	DTP
diari	DIA
enformador	ENF
espàtula	EPT
falange decorada	FLD
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fitxa de joc	FIJ
frontissa	FTS
fus	FUS
fusta frag.indeterminada	FFI
fusta construcció naval	FCN
fusta construcció	FCO
ganxet	GAN
màneg	MEC
marcador	MCD
penjant	PJA
petxina frag.polida	FOP
pinta	PNT
polidor	PUL
punta fletxa	PFL
punxó	PNX
punyal	PNY
raspall	RAS
resquill apuntat	RQA
sabates	SAB
tapadora	TAP
teixit	TXI
ullal porc senglar tallat	UPS

MATÈRIA ORGÀNICA

1. CLASSIFICACIÓ

60000	Matèria orgànica general
60001	os
60002	ivori
60003	closca
60004	fusta treballada
60005	teixit
60006	cuïro
60007	vegetals
60008	paper
60050	restes antropològiques
60051	macrofauna
60052	microfauna
60053	fauna aquàtica
60054	malacofauna
60055	fusta no treballada
60056	carbó
60057	granes
60058	fauna terrestre no definida

2. FORMA

agulla	AGU
agulla de cap	AGC
agulla o punxó	AOP
ampolla	AMP
anell	ANE
aplic	APL
artefacte d'os/petxina/ivori	OPI
artefacte no definit	AND
beina	BEI
bossa	BSA
botó	BOT
braçalet	BRA
caixa	CXA
calçat	CÇA
cistell	CTL
cistelleria	CIS
corda	CDA
corn tallat	COT
cullera	CUL
cullereta tocador	CUT

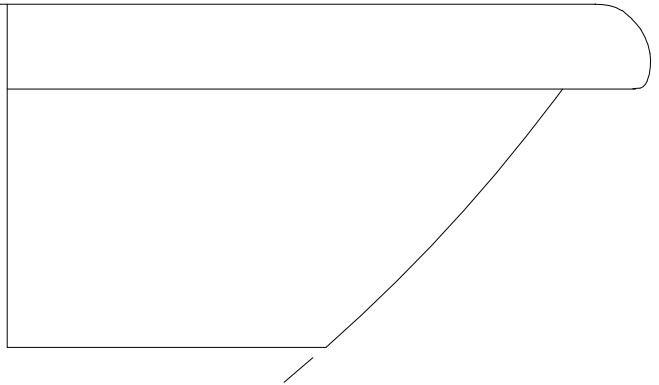
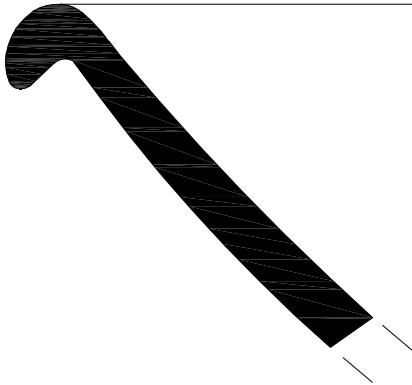
3. TÈCNICA

materia prima sense modificar	MPS
materia prima en procés fabricació	MPF
materia prima modificada	MPM

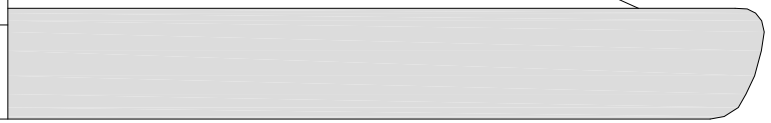
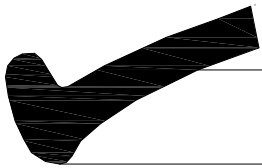
ANNEX VII. INVENTARI MATERIAL MOBLE

INTERVENCIÓ	UE	Nº INVENTARI	PRODUCCIÓ	DEFINICIÓ FRAGMENT	TIPOLOGIA	FORMA	FRAGMENT	TÈCNICA	ACABAT INTERN	ACABAT EXTERN	CRONOLOGIA	OBSERVACIONS
003/21	109	1	13106	PE	HERM. 2/12		1	MO			0-130 d.C.	
003/21	109	2	13108	SD	DRAG.29		1	MO			60-150 d.C.	
003/21	109	3-4	13111	SD			2	TO				
003/21	109	5-6	13116	SD			2	TO				
003/21	109	7	13108	VO	DRAG.37		1	MO			40-70 d.C.	
003/21	109	8	13108	SD			1					
003/21	109	9	13258	VO	OST. I, 262		1	TO			s.IV d.C.	
003/21	109	10	13258	SD			4	TO				
003/21	109	11	14114	VO		BOL	1	TO	EM	EM	Ultim 1/3 s.XVII - inici s.VIII	Orla d'arcada triple amb fletxa apuntant al centre.
003/21	109	12	14101	VO		PDA	1	TO	EM	EM		Decoració amb una única línia en blau sobre la vora.
003/21	109	13	14120	SD		PAT	1	TO	EM	EM	1620- 1670	
003/21	109	14-16	14103	FO		PAT	3	TO	EM	EM	1600- 1670	
003/21	109	17	14103	SD		PAT	3	TO	EM	EM	1600- 1670	
003/21	109	18	14300	SD		FOB	2	TO	EM	EM		
003/21	109	19	14102	SD		FOB	1	TO	EM	EM	s.XV-XVI	
003/21	109	20-22	50030				2		EM	EM	s.XVI	Decoració amb motius florals
003/21	109	23	14002	VO		FOB	1	TO				
003/21	109	24-25	14003	NA		CAT	2			VI		Vidriat verd
003/21	109	26	14003	BR		CAT	1			VI		Vidriat verd
003/21	109	27-28	14002	PI		FTA	2	TO				
003/21	109	29-30	14003	VO		SEV	2	TO	VI			Vidriat marró
003/21	109	31	14003	PE		FOB	1	TO	VI			Vidriat marró
003/21	109	32-33	14002	PE		FTA	2	TO				
003/21	109	34	14003	NA		GER	1			VI		Vidriat marró
003/21	109	35	14003	VO		OLL	1	TO	VI	VI		Vidriat marró
003/21	109	36-37	14003	VO		FOB	2	TO	VI			Vidriat marró
003/21	109	38	14003	FO		OLL	1	TO	VI			Vidriat marró
003/21	109	39	14002	VO		FIN	1	TO				
003/21	109	40	14003	FO		BAC	1	TO	VI			Vidriat marró
003/21	109	41	14003	VO		TAP	1	TO	VI	VI		Vidriat marró
003/21	109	42	14002	SD		FIN	26	TO				
003/21	109	43	14003	SD		FTA	1	TO		VI		Vidriat verd
003/21	109	44	14003	SD		FOB	1	TO		VI		Vidriat marró
003/21	109	45	14003	SD		FOB	6	TO	VI			Vidriat marró
003/21	109	46	14006	VO		OLL	1	TO	VI			Vidriat verd fosc
003/21	109	47-48	14005	VO		OLL	1	TO				
003/21	109	49	14006	NA		OLL	1	TO	VI			vidriat verd
003/21	109	50	14005	SD		OLL	6	TO				
003/21	109	50	14005	SD		FIN	7	TO				
003/21	109	51	14300	SD		FIN	2	TO	EM	EM		
003/21	109	52	50008	SD		AND	2					
003/21	109	53	50005				2					

ANNEX VIII. DIBUIX MATERIAL MOBLE

03.21.109.9

03.21.109.9

SITUACIÓ INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL CARRER DE LLEDÓ 13. CASA MANUEL DE FIGUEROLA. BARCELONA. (Codf: 003/21)	NGM. LÁMINA 1
TIPUS DOCUMENT DIBUIX MATERIAL MOBLE	DATA MARÇ 2021
PROMOCIÓ I FINANÇAMENT MOLSAN GESTIÓN Y TRAMITACIÓN SL	ESCALA 1/1
DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA Carles Carbonell Badia	